

Lokal undervisningsplan på SOSU H

EUX Velfærd SOSU

Grundforløb 2 og Hovedforløb

Indhold

1. Generelt for SOSU H.....	5
1.1 Praktiske oplysninger	5
1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag	6
1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid	8
1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer	8
1.5 Generelle eksamensregler	8
1.6 Overgangsordninger	10
2. Uddannelse EUX Velfærd GF2 og Social- og sundhedsassistent.....	11
2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål.....	11
2.1.1 Fag på ekspertniveau	11
2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag	13
2.3 Undervisning EUX Velfærd Grundforløb 2 mod SOSU	13
2.3.1 Fag EUX Velfærd GF2.....	13
2.3.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet'	13
2.3.3 Grundfag Grundforløb 2	18
2.4 EUX Velfærd hovedforløb Social- og sundhedsassistent	21
2.4.1 Erhvervsfaglig kompetence	21
2.4.2 Kompetencemål	21
2.4.3 EUX Velfærd hovedforløbs opbygning	22
2.5 Undervisning EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent.....	23
2.5.1 Fag.....	24
2.5.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent	24
2.5.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag	32
2.5.4 EUX Gymnasiefag.....	36
2.5.5 EUX Valgfag	44
2.6 Bedømmelsesplan.....	44
2.7 Eksamensregler EUX Velfærd GF2	49
2.7.1 Prøve i matematik niveau C	49
2.7.2 Prøve i kemi niveau C	52
2.7.3 Prøve i fysik niveau C	54
2.7.4 Afsluttende prøve EUX Velfærd GF 2 mod Social- og sundhedsassistent	56
2.8 Eksamensregler EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent	60
2.8.1 Prøve i mundtlig dansk niveau A	62
2.8.2 Prøve i skriftlig dansk niveau A	65
2.8.3 Prøve i mundtlig engelsk B	67
2.8.4 Prøve i skriftlig engelsk B.....	69
2.8.5 Prøve i mundtlig engelsk A, som valgfag	71
2.8.6 Prøve i skriftlig engelsk A, som valgfag	74
2.8.7 Prøve i matematik niveau B	76
2.8.8 Prøve i mundtlig matematik A	80
2.8.9 Prøve i skriftlig matematik A, som valgfag	82

2.8.10 Prøve i samfundsfag niveau B.....	85
2.8.11 Prøve i kommunikation og it niveau C	87
2.8.12 Prøve i biologi niveau C.....	90
2.8.13 Prøve i biologi niveau B, som valgfag	92
2.8.14 Prøve i psykologi niveau C	95
2.8.15 Prøve i kemi niveau B.....	98
2.8.16 Prøve i erhvervsområdeprojekt	100
2.8.17 Prøve i Farmakologi og medicin håndtering	103
2.8.18 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent.....	106
2.9 Oplæring.....	109
2.10 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr	109

3. Temaer, dannelse og kontaktlærer 111

3.1 Dannelse på SOSU H	111
3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H.....	111

3.2 Temaer EUX Velfærd GF2 mod SOSU..... 114

3.2.1 Din begyndende fagidentitet som social- og sundhedsassistent – SOSU	115
3.2.2 Det sunde menneske – SOSU.....	118
3.2.3 Mødet med borgeren – SOSU.....	121
3.2.4 Professionel kommunikation i samarbejdet – SOSU.....	124
3.2.5 Velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler – SOSU.....	126
3.2.6 Naturvidenskab og hygiejne – SOSU	128
3.2.7 Afsluttende prøve og videre på hovedforløbet – SOSU	131

3.3 Temaer EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent..... 135

3.3.1 Social- og sundhedsassistent EUX-SOSU – S1	137
3.3.2 Forebyggelse og livskvalitet, natur og bæredygtighed EUX SOSU – S1	140
3.3.3 Sundhed og hygiejne EUX SOSU – S1	143
3.3.4 Erhvervsområde 1: Skønlitteratur og omsorg EUX SOSU – S1.....	147
3.3.5 Involverende samarbejde EUX SOSU – S1.....	151
3.3.6 Kroppens opbygning EUX SOSU – S1	154
3.3.7 Fra somatik til psykiatri EUX SOSU – S2A	156
3.3.8 Behandling i psykiatrien EUX SOSU – S2A	159
3.3.9 E02: Farmakologi og kemi EUX SOSU – S2A	161
3.3.10 Kommunikation og arbejdsmiljø EUX SOSU – S2A.....	164
3.3.11 Personcentreret omsorg, medicin håndtering og lovgivning EUX SOSU – S2B	167
3.3.12 Studietur EUX SOSU – S2B	170
3.3.13 Komplekse forløb og dobbeltdiagnoser EUX SOSU – S2B	171
3.3.14 Valgfri uddannelsesspecifikke fag EUX SOSU – S2B	174
3.3.15 E03A: Uddannelsesspecifikke fag og sociologi EUX SOSU – S2B	177
3.3.16 Farmakologi som kreativ proces EUX SOSU – S2B	179
3.3.17 E03B: Uddannelsesspecifikke fag og sociologi EUX SOSU – S3.....	182

3.3.18 Velfærdsteknologi og innovation EUX SOSU – S3	185
3.3.19 Hygiejne 2 EUX SOSU – S3	187
3.3.20 Sygepleje og rehabilitering EUX SOSU – S3	190
3.3.21 Palliative forløb EUX SOSU – S3.....	193
3.3.22 Operation og genoptræning EUX SOSU – S3.....	196
3.3.23 Komplekse forløb EUX SOSU – S3.....	199
3.3.24 Prøve i Farmakologi og medicinhåndtering EUX SOSU – S3.....	202
3.3.25 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – EUX S3 eller S4A	204
3.3.26 Erhvervsområdeprojekt (EOP) – S4A, evt. opstart S3.....	205
3.3.27 Fordybelse og afsluttende prøver i gymnasiefag – S4A.....	208
3.3.28 Afsluttende prøve i projektopgave – EUX S4A og S4B	209

1. Generelt for SOSU H

1.1 Praktiske oplysninger

Social- og Sundhedsskolen, SOSU H, er landets største udbyder af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser samt den pædagogiske assistentuddannelse. Denne LUP er gældende for følgende otte adresser:

Brøndby

Brøndby Møllevej 4
DK-2605 Brøndby
Tlf. +45 7226 6000

Frederikssund

Odinsvej 1
DK-3600 Frederikssund
Tlf. +45 7226 6000

Gladsaxe

Buddinge Hovedgade 81
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 7226 6000

Helsingør

Gammel Banegårdsvej 35
DK-3000 Helsingør
Tlf. +45 7226 6000

Herlev

Hørkær 22
DK-2730 Herlev
Tlf. +45 7226 6000

Hillerød

Milnersvej 40
DK-3400 Hillerød
Tlf. +45 7226 6000

Hillerød

Munkeengen 22
DK-3400 Hillerød
Tlf. +45 7226 6000

København

Skelbækgade 1
DK-1717 KBH V
Tlf. +45 7226 6000

Blågårdsgade

Blågårdsgade 23B
DK-2200 København
Tlf. +45 7226 6000

SOSU H samarbejder med 27 kommuner og Region Hovedstaden i udbuddet af uddannelser inden for hovedområdet: "Omsorg, sundhed og pædagogik". Uddannelserne består af 10. klasse, Grundforløb+, Grundforløb 1 og Grundforløb 2, hovedforløbene til Social- og sundhedshjælperuddannelsen, Social- og sundhedsassistentuddannelsen samt den Pædagogiske assistentuddannelse.

Herudover har vi EUX Grundforløb 1 og 2 samt EUX hovedforløb for pædagogisk assistent og social- og sundhedsassistent.

Uddannelserne udbydes til unge under 25 år som EUD og til voksne på 25 år og derover som EUV.

Herudover varetager SOSU H's Kompetencecenter efteruddannelsesaktiviteter i form af arbejdsmarkedsuddannelsen (AMU).

SOSU H's aktivitetsniveau i 2024 var på 2.773,9 årselever omfattende EUD-uddannelsesaktiviteter, arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) og indtægtsdækket virksomhed.

SOSU H har 515,9 ansatte (årsværk) fordelt på undervisere, administrativt og teknisk personale samt ledere i 2024.

Den lokale undervisningsplan er fastsat af SOSU H i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag

Bæredygtig uddannelse og dannelse

På SOSU H betyder bæredygtige uddannelser og bæredygtig undervisning, at vi arbejder med dannelse i form af fire konkrete dannesperspektiver: faglig, læringsmæssig, demokratisk og digital dannelse. I mødet med eleven og kursisten har vi fokus på resurser og relationer. De unge og voksne, der uddanner og efteruddanner sig på SOSU H, har truffet et valg om at ville arbejde med mennesker og gøre en forskel hver dag.

Vi bygger broer mellem mennesker og fag

Mellem uddannelse og job: Det er faglig dannelse, når vi arbejder med fagidentitet og faglig stolthed gennem synlig læring og læringsfremmende evaluering.

Mellem skole og praktik: Det er læringsmæssig dannelse, når vi arbejder med motivation og balancen mellem mestring og præstation.

Mellem den enkelte og fællesskabet: Det er demokratisk dannelse, når vi arbejder med aktiv deltagelse i lærings- og arbejdsfællesskaber på skolen og arbejdspladsen samt fællesskaber i samfundet og i verden.

Mellem mennesker og teknologi: Det er digital dannelse, når vi arbejder med teknologiforståelse og anvendelse af digitale og velfærdsteknologiske muligheder og hjælpemidler.

Sådan sikrer vi, at vores elever møder arbejdsmarkedet som vidende og empatiske fagprofessionelle, der kan forholde sig til opgaven, hverdagen, omgivelserne og kan handle ud fra faglig og personlig dømmekraft.

Det pædagogiske og didaktiske grundlag er beskrevet og begrundet empirisk og teoretisk og kan tilgås på [SOSU H's hjemmeside](#)

Centrale pointer er fremhævet herunder.

Resursesynd

På SOSU H møder vi vores elever med et resursesynd og som mennesker, der har truffet et vigtigt og afgørende valg af uddannelse. For nogle er det også et modigt valg. Et valg, hvor unge adskiller sig fra deres kammerater fra folkeskolen. Et valg, hvor voksne skifter karriere. Et valg, hvor de træder ind på et arbejdsmarked med store krav om selvstændig opgaveløsning, og hvor de kommer meget tæt på andre mennesker. Resursesyndet er udgangspunktet for hele det pædagogiske og didaktiske grundlag og er til stede, når vi arbejder med dannelse, præstation og mestring, motivation og evaluering.

Dannelse

På SOSU H arbejder vi med uddannelse ud fra flere dimensioner. Viden og færdigheder er to centrale dimensioner, dannelse er en tredje dimension. Dannelse handler om en måde at forholde sig på – til sig selv, andre og verden. Dannelse vedrører indstilling, holdning, attitude, værdier, mindset og handler om at forberede til at leve og klare sig i samfundet.

Præstation og mestring

På SOSU H er vi optaget af at møde elever og kursister med et resursesynd. Vi er også optaget af, at elever og kursister bliver mødt med forventninger om, at de skal blive så dygtige, de kan. Alle skal have mulighed for at udvikle sig og blive udfordret undervejs i deres uddannelsesforløb ud fra forskellige læringsforudsætninger og motivationsorienteringer. Elever/deltagere skal arbejde med både at kunne præstere og at kunne mestre.

Motivation

Motivation forstås i tæt sammenhæng med læringslyst, uanset alder og baggrund. Der er stor opmærksomhed på at høre og inddrage elevernes/deltagernes stemme. Motivation er et resultat af det, der sker i skolen. Motivation skabes i samspil med andre. Det er ikke en iboende egenskab eller kvalitet, som eleven/deltageren har eller mangler.

Læringsfremmende evaluering

Et af de vigtige svar på, hvordan vi helt konkret kan arbejde med dannelse, præstation, mestring og motivation, er den måde, vi arbejder med evaluering på. Der evalueres hver dag på SOSU H – elever får løbende feedback i deres uddannelsesforløb. Det er en central del af opgaven med at uddanne elever og deltagere. Evaluering på SOSU H er meningsskabende og læringsfremmende. Der er fokus på kontekst og dannelse frem for fokus på en perfektions- eller præstationsorientering. Der skabes tydelig sammenhæng mellem undervisning og evaluering ved, at evaluering og feedback er en integreret del af den pædagogiske praksis og de tematiserede læringsaktiviteter på skolen.

1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid

Uddannelsen består af læring i en vekselvirkning mellem skole og oplæring.

Elevernes arbejdstid på skolen er 37 timer pr. uge, som består af undervisning og individuelle opgaver som forberedelse, opgaveløsning, fordybelse, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning. I skoleundervisningen på grundforløbene er der i gennemsnit planlagt 26 timers undervisning pr. uge.

I oplæringen er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid 37 timer, inklusiv tid til forberedelse, fordybelse, opgaveløsning, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning.

1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer

På baggrund af elevens ansøgning og dokumentation vurderer uddannelsesvejledere elevens formelle kompetencer op imod uddannelsens adgangskrav, grundfagsniveauer og kompetencemål. Det kan være nødvendigt at efterspørge mere fyldestgørende dokumentation.

Godskrivning

Hvis uddannelsesvejleder vurderer, at elevens dokumenterede formelle kompetencer giver anledning til godskrivning i uddannelsen, bliver dette noteret i elevens personlige uddannelsesplan.

Grundfag

I nedenstående skema fremgår de grundfag på niveau C, som EUX-eleverne skal henholdsvis gennemføre og bestå på grundforløb 2 til uddannelsen til social- og sundhedsassistent.

Dansk C	Skal bestås	Overgangskrav *
Engelsk C	Skal gennemføres	Ej overgangskrav
Samfundsfag C	Skal gennemføres	Ej overgangskrav
Matematik C	Skal bestås	Udgør tilsammen overgangs- krav i naturfag *
Kemi C	Skal bestås	
Fysik C	Skal bestås	
*fagene skal bestås på niveau C, uanset at overgangskravet er anført på et andet/lavere niveau.		

Specialpædagogisk vejledning

Hvis elevens kompetencevurdering viser, at eleven vil have gavn af specialpædagogisk vejledning i form af ordblindhjælpemidler, støttetimer eller lignende, henviser uddannelsesvejleder eleven til en specialpædagogisk vejleder, som afholder samtale med eleven og sørger for de nødvendige foranstaltninger.

1.5 Generelle eksamensregler

Skolens regler for eksamen er fastsat i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser, htx-bekendtgørelsen samt bekendtgørelse om særlige gymnasiale fag til brug for erhvervsuddannelser.

Mundtlige prøver

Eleven eksamineres af en underviser fra skolen, som er eksaminator. Censor udpeges af skolen eller beskikkes af undervisningsministeriet. Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen. Dog kan kommende eksaminatorer overvære voteringen. Mundtlige prøver er offentligt tilgængelige, med mindre praktiske eller særlige omstændigheder taler imod.

SOSU H stiller relevante hjælpemidler til rådighed ved den enkelte prøve. Ved prøver, der forudsætter et skriftligt produkt, skal det skriftlige produkt være skrevet på computer. Prøverne bliver aflagt på dansk.

Prøve i grundfag

Prøven i det udtrukne grundfag følger bestemmelserne i det pågældende grundfag og bliver bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

Prøve i uddannelsesspecifikt fag

Prøven i det udtrukne uddannelsesspecifikke fag bliver tilrettelagt efter SOSU H's bestemmelser og bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

Afsluttende prøve

På Grundforløb 2 og social- og sundhedsassistentuddannelsen afholder SOSU H en afsluttende prøve. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve eller gruppeprøve.

7-trinsskalaen

Ved bedømmelse af prøver og ved standpunktsbedømmelse af grundfag og uddannelsesspecifikt fag samt ved uddannelsens afsluttende prøve anvendes 7-trinsskalaen. Beståede prøver kan ikke tages om.

Ikke bestået prøve

Ved ikke bestået prøve på grundforløbene tilbyder skolen en omprøve i samarbejde med eleven. Ved ikke bestået prøve på hovedforløbet i fag efter BEK nr. 555 af 27/04/2022 og BEK nr. 640 af 17/05/2022 tilbydes omprøve efter samtale mellem eleven, skolen og ansættende myndighed. Ny prøve afholdes snarest muligt. Der er kun mulighed for én omprøve i hvert fag og til den afsluttende prøve. En prøvegang mere kan tillades, hvis det er begrundet i meget særlige forhold. Ved ikke bestået fag efter HTX-læreplaner 2017 tilbydes eleven ikke en omprøve, jf. BEK nr. 343 af 08/04/2016 § 10 stk. 1 og 2. Hvilke gymnasiale EUX-fag, der er efter BEK nr. 555 af 27/04/2022, og hvilke der er efter HTX-læreplaner 2017, fremgår i afsnit 2.5.4.

Sygeprøve

Ved sygdom træffes aftale om ny dato for prøve. Der skal foreligge en lægeerklæring. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Kan eleven ikke gennemføre prøven på grund af dokumenteret sygdom, skal eleven have mulighed for at gå til sygeprøve snarest muligt. Det medfører udlevering af nyt prøvemateriale.

Specialpædagogisk støtte ved prøver

Har eleven særlige forudsætninger, der berettiger til specialpædagogisk støtte, skal de fastlagte prøver tilpasses, så de imødekommer elevens forudsætninger. Der sker dog ikke en ændring i prøvens niveau med dette tilbud.

1.6 Overgangsordninger

LUP'en er gældende for EUX Velfærd grund- og hovedforløb med start fra august 2026.

Elever, der er startet på EUX Velfærd grundforløb 2 før 1. august 2026, overgår til 96 af 14/01/2026 i forbindelse med optagelse på EUX Velfærd hovedforløbet med start fra august 2026.

Fra august 2026 udbydes uddannelsen til EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent efter LBK nr. 381 af 13/03/2026, BEK nr. 1671 af 13/11/2025, BEK nr. 555 af 27/04/2022 og BEK nr. 96 af 14/01/2026.

Forudsætningen for at blive optaget på hovedforløbet er, at eleven har bestået overgangskravene til hovedforløbet, jf. BEK nr. 96 af 14/01/2026 § 3 eller har en anden relevant uddannelse.

Lovgrundlag

Lov og bekendtgørelser kan findes på sevu.dk, Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser.

2. Uddannelse EUX Velfærd GF2 og Social- og sundhedsassistent

SOSU H's lokale undervisningsplan for EUX Velfærd Social- og sundhedsassistentuddannelse består af EUX Velfærd GF2 og EUX Velfærd hovedforløb til social- og sundhedsassistent.

I uddannelsen på SOSU H møder eleverne uddannelsesledere og undervisere. Herudover vil det administrative og tekniske personale også være behjælpelige i hverdagen.

2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er en erhvervsuddannelse inden for det erhvervsfaglige hovedområde: Omsorg, sundhed og pædagogik.

Uddannelsen skal bidrage til udvikling af elevens erhvervsfaglige, studieforberevende og personlige kompetencer under hensyn til arbejdsmarkedets behov, faglig mobilitet og elevens behov på en sådan måde, at eleven bliver så dygtig som muligt.

Uddannelsen skal herunder bidrage til udvikling af elevens karakterdannelse, faglige stolthed og evne til selvstændig stillingtagen, samarbejde og kommunikation.

Uddannelsen skal endvidere fremme evnen til faglig og social problemløsning, udvikling af initiativ, fleksibilitet og kvalitetssans og udvikle elevens grundlæggende færdigheder, navnlig inden for matematik, læsning, mundtlig og skriftlig kommunikation samt informationsteknologi.

Uddannelsen skal i almindelighed bidrage til udviklingen af elevens innovative og kreative kompetencer med henblik på elevens deltagelse i produkt- og serviceudvikling og erhvervelse af forudsætninger for etablering af egen virksomhed.

Uddannelserne skal i almindelighed fremme elevernes internationale kompetencer med henblik på beskæftigelse og videreuddannelse.

Uddannelsen skal bidrage til elevens forståelse af et godt arbejdsmiljø og udvikle miljøbevidsthed.

BEK nr. 1671 af 13/11/2025

Social- og sundhedsassistentuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og oplæring opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde:

Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Uddannelsen afsluttes med specialet social- og sundhedsassistent.

BEK nr. 96 af 14/01/2026

2.1.1 Fag på ekspertniveau

SOSU H tilrettelægger tilbud om undervisning, der udvikler elevens faglige og studiemæssige kompetencer med mulighed for inddragelse af fag på ekspertniveau.

Der er tre fag på ekspertniveau: Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

Forståelse af fag på ekspertniveau

Fag på ekspertniveau kan vælges, når unge og voksne i uddannelsessystemet udviser særlige faglige forudsætninger inden for et eller flere områder samt har flere af følgende egenskaber

- motivation
- potentiale
- engagement
- innovative ideer

Avanceret niveau er det obligatoriske niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art.

Ekspertniveauet er et fag på højere niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.

Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at kunne arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer.

BEK nr. 1671 af 13/11/2025

Ekspertniveau er blandt andet kendetegnet ved følgende

- Eleven kan identificere problemer, begrunde og vurdere egne og evt. andres handlinger
- Eleven kan planlægge og tilrettelægge arbejde målrettet
- Eleven kan forklare rammer og sammenhænge
- Eleven kan arbejde undersøgende og reflekterende

Elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, stilles i højere grad over for opgaver, som kræver, at de reflekterer og begrunder deres overvejelser i forbindelse med løsning af deres opgaver. Der lægges vægt på, at eleven kan bruge allerede tillærte kompetencer i nye kontekster. Læringsmulighederne i både skole og oplæring skal tilpasses elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, i videst muligt omfang.

Fag på ekspertniveau kan ses som en formalisering af den differentiering, som allerede praktiseres på skolen og oplæringen. Elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, skal fortsat opleve at være en del af læringsfællesskabet i skole og oplæring. Dette bliver der arbejdet med både pædagogisk, didaktisk og metadisk.

Eleven træffer valg om ekspertniveau i et eller flere fag i løbet af det første tema på hovedforløbet. Ønsker eleven at fravælge et eller flere fag på ekspertniveau, gøres dette inden afsluttende standpunktsbedømmelse er givet.

2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag

Afsnittet er under udarbejdelse.

2.3 Undervisning EUX Velfærd Grundforløb 2 mod SOSU

Undervisningen på EUX Velfærd GF2 er rettet mod EUX Velfærd hovedforløb for social- og sundhedsassistentuddannelsen og har til formål at lede eleven til opfyldelse af de overgangskrav, som stilles ved adgangen til skoleundervisningen i EUX Velfærd hovedforløb.

2.3.1 Fag EUX Velfærd GF2

EUX Velfærd GF2 har en varighed på 20 uger og består af et 12 ugers uddannelsesspecifikt fag og 8 ugers grundfag, jf. model 1. Grundfagene skal nås på i alt 8 uger, da det er forventet, at der er en synergieffekt i forhold til det uddannelsesspecifikke fag. jf. model 1.

Uddannelsesspecifikt fag 12 uger	Grundfag 8 uger
-------------------------------------	--------------------

Model 1

2.3.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet'

SOSU H's beskrivelse af det uddannelsesspecifikke fag 'Social- og sundhedsområdet' følger BEK nr. 1671 af 13/11/2025. Faget beskriver den viden, de metoder og processer, den faglige dokumentation og kommunikation, eleven skal lære. Faget danner grundlag for, at eleven kan opnå det niveau af viden, færdigheder og kompetencer, som det faglige udvalg har fastsat som overgangskrav til skoleundervisningen i hovedforløbet.

Vejledende uddannelsestid

12 uger

Fagets formål

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation.

Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige

arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven kan anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen.

Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger.

Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser. Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter.

Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

Fagets profil

Følgende faglige metoder, faglige processer, faglige værktøjer og materialer er undervisningens genstand og fagets profil.

Fagets faglige metoder, det vil sige systematiske og fastlagte fremgangsmåder som anvendes, når arbejdet udføres eller et problem/en opgave løses i erhvervet

- At arbejde ud fra omsorg- og egenomsorgsprincipper
- At arbejde rehabiliterende
- At arbejde med borgerinddragelse
- At arbejde med evaluering og faglige refleksioner
- At observere
- At motivere
- At udøve aktiv lytning
- At arbejde med involverende og konfliktnedtrappende kommunikation
- At udøve etiske, empatiske og respektfulde møder
- At være professionel
- At arbejde vejledende og støttende
- At arbejde med de hygiejniske principper

Fagets faglige processer, det vil sige forløb eller serie af handlinger, der indebærer en forandring eller udvikling som ønsket i udøvelse af erhvervet

- Det tværsektorielle samarbejde
- De arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper
- Egen rolle, det faglige og personlige ansvar
- At udvise motivation og tage ansvar for egen læring

Fagets grundlæggende faglige værktøjer, hjælpemidler og/eller arbejdsgange der konkret kan anvendes til at opnå et erhvervsfagligt mål

- Tværfagligt samarbejde

- Teamsamarbejde
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Kommunikation og konflikthåndtering
- Psykologiske og sociologiske processer
- Sundhedsfaglig dokumentation, mundtligt og skriftligt
- Observation
- Ergonomiske arbejdsstillinger
- Afbrydelse af smitteveje

De faglige materialer

- Mennesker, det vil sige borgeren, pårørende og de sundhedsprofessionelle
- Borgerens hjem, bolig og inventar
- Vand, hygiejne og plejemidler
- Lægemidler
- Rengøringsmaterialer
- Forplejning, mad og drikkevarer
- Hjælpemidler
- Dokumentationssystemer
- Transportmidler, cykel, bil og andet
- De professionelles møde- og arbejdsplads, fx grupperum, personalestue
- IT og velfærdsteknologi
- Arbejdsbeklædning

Kompetencemål

Eleven skal have følgende kompetencer på begynderniveau

1. Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
6. Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Eleven kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Eleven skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

1. Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.
2. Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Certifikater, eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået (evt. have opnået kompetence svarende til):

Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende:

- 1) Kompetencer svarende til førstehjælp, mellem niveau, efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

Fagligt indhold

Det faglige indhold, og dermed grundlaget for undervisningens indhold og elevens læring, repræsenteres og bearbejdes via følgende temaer

- På vej til SOSU
- Din begyndende fagidentitet
- Det sunde menneske
- Mødet med borgeren
- Det sunde arbejdsliv
- Omsorg og rehabilitering
- Sikkerhed på arbejdspladsen
- Fremtidens SOSU
- Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve
- På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven

Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i erhvervsfaglige emner og problemstillinger, således at eleven udfordres fagligt i emner knyttet til den valgte uddannelse. Undervisningens bærende element er faglige eksperimenter, cases og værkstedsarbejde. Digitale medier skal inddrages, hvor det er relevant, og hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af anvendelsesorienterede faglige problemstillinger.

Det problemorienterede, induktive og kollaborative undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevens undersøgende, eksperimenterende og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens indlæring på tværs af fag og understøtte elevens faglige nysgerrighed.

Undervisningen tilrettelægges, så den understøtter elevens faglige progression og medvirker til at udvikle elevens faglige og personlige identitet.

Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret og praksisbaseret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring. Digitale medier og værktøjer inddrages systematisk.

Undervisningen organiseres om cases og projekter, der fremmer innovativ refleksion og opgaveløsning. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til uddannelsens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring.

Samspil med andre fag

Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges i sammenhæng med undervisningen i de øvrige fag i grundforløbets 2. del.

Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget

Undervisningen er tematiseret i temaer af en, to eller tre ugers varighed. Temaernes titel refererer til den erhvervsfaglige kontekst, eleverne på sigt skal ud at arbejde i.

Hvert tema er kendetegnet ved at tage udgangspunkt i et til tre kompetencemål for grundforløbet. Til hvert tema er desuden tilknyttet viden- og færdighedsmål fra det uddannelsesspecifikke fag.

Dokumentation

Eleven udarbejder dokumentation af forskellige og relevante processer og produkter, fx temaopgaver, synopsis, portfolio eller anden faglig dokumentation. I dokumentationen kan indgå et fagligt produkt.

Krav til elevens dokumentation

Elevens dokumentation kan fremgå i elevens portfolio.

Løbende evaluering

Eleven skal i løbet af undervisningen opnå en klar opfattelse af fagets mål samt af egne udfordringer og egne handlemuligheder i forhold til at kunne opfylde målene. Dette skal ske gennem individuel vejledning og feedback i forhold til de læreprocesser og produkter, som indgår i undervisningens aktiviteter. Desuden inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål.

Afsluttende standpunktsbedømmelse

Der gives en afsluttende standpunktskarakter efter 7-trinsskalaen. Standpunktskarakteren udtrykker elevens opfyldelse af fagets mål.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan det uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.3.3 Grundfag Grundforløb 2

Uddannelsesspecifikt fag 12 uger	Grundfag 4 uger
-------------------------------------	--------------------

Model 1

Grundfagene følger beskrivelser og mål, jf. BEK nr. 555 af 27/04/2022.

- Matematik niveau C
- Kemi niveau C
- Fysik niveau C

Matematik C

Varighed: 4 uger

Formål

Formålet med faget er, at eleverne bliver i stand til at anvende matematisk modellering til løsning eller analyse af praktiske opgaver og til at kommunikere derom. Hvor faget indgår som obligatorisk del af en erhvervsuddannelse, bidrager det til elevernes erhvervsfaglige kvalificering, således at de bliver i stand til at foretage beregninger inden for det relevante erhvervsområde. Formålet med matematik i erhvervsuddannelserne er endvidere at give eleven grundlag for videre uddannelse.

Mål

1. Eleven kan anvende matematisk modellering til formulering, afgrænsning, analyse og løsning af enkle som komplekse opgaver samt undersøgelse af spørgsmål fra erhverv, hverdag eller samfund, herunder vurdere og reflektere over resultatet og dets validitet (modelleringskompetence).
2. Eleven kan anvende tal og symboler samt kendte og ukendte formeludtryk præcist (symbolkompetence).
3. Eleven kan forstå og anvende matematiske begreber, tankegang og metoder samt vælge og gøre rede for forskellige repræsentationer af det samme matematiske stof (tankegangs- og repræsentationskompetence).
4. Eleven kan formidle forhold af matematisk karakter mundtligt og skriftligt ved vekslende anvendelse af et præcist matematisk symbolsprog og hverdagssproget (kommunikationskompetence).
5. Eleven kan anvende relevante hjælpemidler (hjælpemiddelkompetence)
6. Eleven kan udføre og forholde sig til eget og andres ræsonnement (ræsonnementskompetence).

Undervisningen i matematik knyttes til elevernes erhvervsuddannelse i det omfang, det kan lade sig gøre. Den planlægges med en progression i emnerne og sværhedsgraden, sådan at der bygges en bro til deres forudgående kendskab til matematik fra folkeskolen.

I løbet af faget skal eleverne aflevere et antal hjemmeopgaver, der skal bestås. Derudover skal de lave et matematikprojekt, der skal indgå i den mundtlige eksamen. Projektet skal give eleverne mulighed for at anvende matematikken i en praktisk sammenhæng, og det skal knyttes til elevernes erhvervsfag. Ved eksamen skal eleverne evalueres mundtligt i deres projekt foruden et ukendt spørgsmål til pensum, der udvælges ved lodtrækning. Eksamen skal foregå, så eleverne har mulighed for at demonstrere, at de mestre fagets læringsmål. Den endelige karakter gives som en helhedsvurdering af elevens præstation.

For yderligere information om undervisningen kan den individuelle undervisningsbeskrivelse for Matematik C udleveres af skolen.

Kemi niveau C

Varighed: 2 uger

Formål

Formålet med faget er at give eleven indsigt i de kemiske principper og metoder, der danner grundlag for teknik og teknologi samt give forudsætninger for at kunne arbejde med kemifaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal bidrage til løsning af de praksisnære problemer, eleven møder i erhvervsuddannelsen. Faget skal endvidere bidrage til elevens forståelse af kemiens betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

På C-niveauet skal faget tillige give eleven erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis. Arbejdet med faget skal udvikle elevens kompetencer i relation til videregående uddannelse inden for det naturvidenskabelige, teknologiske og tekniske område samt bidrage til elevens almene kompetencer.

Mål

1. Eleven kan forholde sig til og videreformidle det kemiske formel-/fagsprog.
2. Eleven kan forklare og videreformidle stoffers opbygning samt kemiske reaktioner.
3. Eleven kan forholde sig til og udføre beregninger i forbindelse med det kemifaglige område.
4. Eleven kan forholde sig til kemiens betydning for den teknologiske udvikling, samt dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.
5. Eleven kan forholde sig til kemiske problemstillinger fra erhvervslivets produktion.
6. Eleven kan forholde sig til, udføre og vurdere eksperimentelt arbejde.
7. Eleven kan forholde sig til at arbejde forsvarligt med kemikalier og vurdere samt handle ud fra sikkerhed og risikomomenter.
8. Eleven kan indhente, forholde sig til, vurdere og kritisk anvende kemisk information og relevante it-værktøjer.
9. Eleven kan udvælge og dokumentere det kemifaglige arbejde gennem registrering og efterbehandling af data og iagttagelser, samt skriftligt og mundtligt formidle eksperimenterne og perspektivere den opnåede viden.

Undervisningen i kemi knyttes til elevernes erhvervsuddannelse i det omfang, det kan lade sig gøre. Den planlægges således, at eleverne oplever en progression i emnernes kompleksitet, og at de bygger oven på hinanden.

I løbet af faget skal eleverne aflevere mindst to skriftlige dokumentationer. Ved eksamen skal eleverne evalueres mundtligt i én af dokumentationerne, der udvælges ved lodtrækning. Eksamen skal foregå, så eleverne har mulighed for at demonstrere, at de mestrer fagets læringsmål. Den endelige karakter gives som en helhedsvurdering af elevens præstation.

For yderligere information om undervisningen kan den individuelle undervisningsbeskrivelse for Kemi C udleveres af skolen.

Fysik niveau C**Formål**

Formålet med faget er at give eleverne indsigt i de fysiske principper og metoder, der danner grundlag for teknik og teknologi samt give forudsætninger for at kunne arbejde med fysikfaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevernes forståelse af fysikkens betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

På C-niveau skal faget give eleverne erfaringer med anvendelse af centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis. Arbejdet med faget skal udvikle elevens kompetencer i relation til videregående uddannelse inden for det naturvidenskabelige, teknologiske og tekniske område samt bidrage til elevens almene kompetencer.

Mål

1. Eleven selvstændigt kan vælge og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge.
2. Eleven selvstændigt kan anvende komplekse beregningsmetoder ved anvendelse af fysiske formler.
3. Eleven selvstændigt kan forklare og forholde sig til fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudvikling.
4. Eleven selvstændigt kan planlægge og udføre kvalitative og kvantitative fysiske eksperimenter, herunder begrunde sit valg af udstyr.
5. Eleven selvstændigt kan registrere eksperimentelle data hensigtsmæssigt og generalisere dem med henblik på at udlede matematiske/fysiske sammenhænge.
6. Eleven selvstændigt kan beskrive eksperimenter og formidle resultater ved anvendelse af fagets sprog samt reflektere over og vurdere resultaterne.
7. Eleven kan reflektere, bedømme og forholde sig til fysikfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger.
8. Eleven selvstændigt kan udvælge, vurdere og anvende relevante it-værktøjer til eksempelvis simulering informationssøgning og -behandling, databehandling, dokumentation og præsentation.

Undervisningen i fysik knyttes til elevernes erhvervsuddannelse i det omfang, det kan lade sig gøre. Den planlægges således, at eleverne vil opleve en progression i kravet til selvstændighed. Fra at der er en stor grad af stilladsering i begyndelsen af faget mod, at eleverne selvstændigt skal kunne lave en fysisk undersøgelse til slut.

I løbet af faget skal eleverne aflevere mindst to skriftlige dokumentationer. Ved eksamen skal eleverne evalueres mundtligt i én af de to dokumentationer, der udvælges ved lodtrækning. Eksamen skal foregå, så eleverne har mulighed for at demonstrere, at de mestrer fagets læringsmål. Den endelige karakter gives som en helhedsvurdering af elevens præstation.

For yderligere information om undervisningen kan den individuelle undervisningsbeskrivelse for Fysik C udleveres af skolen.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan grundfagene indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.4 EUX Velfærd hovedforløb Social- og sundhedsassistent

EUX Velfærd hovedforløb til social- og sundhedsassistent er en vekseluddannelse med skole- og oplæringsperioder.

2.4.1 Erhvervsfaglig kompetence

I løbet af perioderne med skole og oplæring skal eleven udvikle erhvervsfaglige kompetencer for at kunne varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og fortsat læring er et vilkår.

Den erhvervsfaglige kompetence handler om at kunne kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for sit kompetenceområde.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en aktiv deltagelse i de helhedsorienterede læringsaktiviteter samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i oplæringen.

Den erhvervsfaglige kompetence er beskrevet i kompetencemålene.

2.4.2 Kompetencemål

1. Eleven kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Eleven kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.
5. Eleven kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Eleven kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8. Eleven kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9. Eleven kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

11. Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12. Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13. Eleven kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Eleven kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15. Eleven kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

Uddannelsesordning 1. august 2026

2.4.3 EUX Velfærd hovedforløbs opbygning

EUX Velfærd hovedforløb til social- og sundhedsassistent varer 3 år, 6 måneder og 3 uger, jf. model 2. Skoleundervisningen udgør 79,2 uger fordelt på minimum fire skoleperioder, jf. model 2. De 79,2 skoleuger er fordelt, så der er 37 uger til de uddannelsesspecifikke fag og 42,2 uge til de gymnasiale fag.

Oplæringen varer ca. 98 uger og er opdelt i 3 overordnede oplæringsperioder, jf. model 3.

Oplæring 1 "Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger.

Oplæring 2 "Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 18 uger.

Oplæring 3 "Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger.

Grundforløb 1 For unge, der har afsluttet 9./10. klasse	Grundforløb 2	EUX Velfærd hovedforløb Social- og sundhedsassistent	
Skole	Skole	Skoleperioder i alt	Oplæring i alt
6 måneder	6 måneder	79,2 uger	Ca. 98 uger

Model 2

EUX Velfærd Hovedforløb, Social- og sundhedsassistent Fordeling af skole- og oplæringsperioder											
S1	Op 1A	S2A	Op 1B	S2B	Op 1C	Op 2	S3	Op 3K-1	S4A	Op 3K-2 /3R/ 3K-3/ 3D	S4B
Ca. 90 dage	Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen	Ca. 45 dage	Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen	Ca. 55 dage	Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen	Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen	Ca. 115 dage	Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi	Ca. 80 dage	Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi	Ca. 10 dage

Model 3

2.5 Undervisning EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent

Eleven skal kunne anvende den læring, eleven opnår i skoleundervisningen, til at løse arbejdsopgaver i oplæringen, og omvendt skal eleven gennem formulering og refleksion over praksiserfaringer videreudvikle sine måder at løse arbejdsopgaver på i skoleundervisningen.

Undervisningen i både gymnasiale fag og erhvervsuddannelsesfag i EUX-forløbet tilrettelægges, så der er mulighed for samspil og synergi mellem de enkelte aktiviteter og mellem erhvervsuddannelsens kompetencemål og målene for de gymnasiale fag. Undervisningen i fag på gymnasialt niveau knytter så vidt muligt an til elevernes erhvervsuddannelse, så opgaver, projekter og lignende i rimeligt omfang giver mulighed for at inddrage viden, begreber og indhold fra den enkelte elevs uddannelse.

Uddannelsestiden for de gymnasiale fag i hovedforløbet omfatter den samlede lærerstyret elevaktivitet, det vil sige den tid, eleverne deltager i forskellige former for lærerstyret undervisning og i øvrige aktiviteter, som er organiseret af skolen til realisering af fagets formål, herunder faglig og metodisk vejledning. Uddannelsestid omfatter dog ikke elevernes forberedelse til undervisningen, det skriftlige arbejde og de officielle prøver.

Fordybelsestiden fordeles af skolen med passende inddragelse af de principper for fordeling af fordybelsestid, som fremgår af reglerne om de gymnasiale uddannelser. Dele af fordybelsestiden kan afvikles i forbindelse med fag i grundforløbet.

2.5.1 Fag

EUX Velfærd Social- og sundhedsassistentuddannelse består af bundne uddannelsesspecifikke fag, valgfri uddannelsesspecifikke specialefag, gymnasiefag og valgfag, jf. model 4.

Bundne uddannelsesspecifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 3 uger	EUX Gymnasiefag 34,2 uger	EUX Valgfag 8 uger
---	---	------------------------------	-----------------------

Model 4

2.5.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent

De bundne uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2026. Elever, der arbejder med talentudvikling, kan vælge udvalgte uddannelsesspecifikke fag på et højere niveau, ekspertniveauet, end det obligatoriske niveau, avanceret.

Bundne uddannelsesspecifikke fag

- Mødet med borgeren og patienten, avanceret niveau
- Det sammenhængende borger- og patientforløb, avanceret og ekspertniveau
- Kvalitet og udvikling, avanceret niveau
- Somatisk sygdom og sygepleje, avanceret og ekspertniveau
- Psykisk sygdom og sygepleje, avanceret niveau
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, avanceret og ekspertniveau
- Farmakologi og medicin håndtering, avanceret niveau

Mødet med borgeren og patienten

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 4 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten forholder sig reflektivt til mødet med borgeren/patienten i dennes situation og forstår, at mødet med borgeren/patienten er udgangspunktet for samarbejdet med denne og de pårørende.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.
4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.

6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.
8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.
9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering, forebyggelse af konflikter og magtanvendelse, samt til at håndtere seksuel opmærksomhed, herunder uønsket seksuel opmærksomhed, i mødet med borgeren/patienten.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven, Psykiatriloven og Ældreloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

Mål

1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven, Psykiatriloven og Ældreloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan finde og anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Kvalitet og udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over betydningen af at arbejde på videns- og evidensbaseret grundlag samt selvstændigt kan bidrage til og understøtte udvikling og kvalitetssikring af klinisk praksis.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, helhedspleje i lokale pleje- og omsorgsopgaver i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede forløb.
2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske anbefalinger og retningslinjer, samt lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.

4. Eleven kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.
7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationsøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.
8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.
9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 7,3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

8. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 7,3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejllernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.

11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Psykisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 6,5 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens og patientens grundlæggende behov, herunder foretage sygeplejefaglig observation, vurdering planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens psykiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.
2. Eleven kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, samt deres pårørende og samarbejdspartnere med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation.
3. Eleven kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygepleje faglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderings-redskaber.
4. Eleven kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.
5. Eleven kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygepleje-forløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.
6. Eleven kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.
7. Eleven kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistrivsel, udadrettet adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 6 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 6 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgers/patientens mestringsevne.

Farmakologi og medicin håndtering

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson selvstændigt kan varetage medicin håndtering, herunder medicindispensering og medicinadministration samt kvalitets sikring, patientsikkerhed og forebyggelse af UTH i forbindelse med medicin håndtering.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at for klare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, opgaveoverdragelse og ledelsens ansvar.
2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på embedslægetilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.

7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

8. Faget afsluttes med obligatorisk prøve. Eleven skal bestå den mundtlige prøve med udgangspunkt i en case.

Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

Varighed: 0,2 uger

Mål

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan de uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.5.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag

Bundne uddannelsesspecifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 3 uger	EUX Gymnasiefag 34,2 uger	EUX Valgfag 8 uger
---	---	------------------------------	-----------------------

Model 4

De valgfri uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2026.

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, avanceret niveau
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, avanceret niveau
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, avanceret niveau
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, avanceret niveau
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, avanceret niveau
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, avanceret niveau

Social- og sundhedsassistenten som teamleder

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om grundlæggende ledelsesteori kan varetage daglige ledelsesopgaver på arbejdspladsen.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.

2. Eleven kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Eleven kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Eleven kan anvende viden om overenskomstsyste­met, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Netværk og samskabelse med udsatte grupper

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om social ulighed og udsatte gruppers livsvilkår og grundlæggende behov kan arbejde sundhedsfremmende og forebyggende i en tværprofessionel indsats.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i relationen og kommunikationen med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Eleven kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Eleven kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Eleven kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Eleven kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevant sygepleje ved akut forværring af borgerens socialpsykiatriske tilstand og forebygge forværring.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.

2. Eleven kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at indgå i relation og samarbejde med borgeren om manglende medicinindtag, misbrug, somatisk sygdom samt retspsykiatrisk behandling til at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Eleven kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Eleven kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Eleven kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre palliativ pleje og rehabilitering på baggrund af viden om farmakologisk og nonfarmakologisk smertebehandling.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om demenssygdomme kan udføre sygepleje og omsorgsopgaver for den indlagte borger med demens og forebygge magtanvendelse i et tværfagligt samarbejde.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme, relationsdannelse og kommunikation til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevante pleje- og omsorgsopgaver samt igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i samarbejde med borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap ud fra dennes grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Eleven kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Eleven kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Eleven kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Eleven kan indgå i en ligeværdig kommunikation og relation med borgeren på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over anvendelse af forskellige sygeplejefaglige tilgange og metoder og forholde sig til de sundhedsmæssige, faglige og etiske konsekvenser for borgeren/patienten.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Eleven kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukturer, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten ud fra viden om det terminale forløb i et tværfagligt samarbejde kan varetage sygepleje samt praktisk og psykisk støtte til borgere/patienter og deres pårørende under hensyntagen til deres kulturelle og åndelige ønsker og behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

2.5.4 EUX Gymnasiefag

Bundne uddannelses-specifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 3 uger	EUX Gymnasiefag 34,2 uger	EUX Valgfag 8 uger
--	--	--	-------------------------------------

Model 4

De EUX gymnasiale fag følger beskrivelser og mål, jf. HTX-læreplaner 2017 samt EUD-bekendtgørelsen, BEK nr. 555 af 27/04/2022.

- Dansk niveau A, jf. HTX-læreplaner 2017
- Engelsk niveau B, jf. HTX-læreplaner 2017
- Matematik niveau B, jf. HTX-læreplaner 2017

- Samfundsfag niveau B, jf. HTX-læreplaner 2017
- Kommunikation og it niveau C, jf. HTX-læreplaner 2017
- Biologi niveau C, jf. HTX-læreplaner 2017
- Psykologi niveau C, jf. BEK nr. 555 af 27/04/2022
- Kemi niveau B, jf. HTX-læreplaner 2017

Dansk niveau A

Formål

Formålet med undervisningen er at styrke elevernes almindelse gennem tilegnelse og anvendelse af viden om litteratur, sprog og medier. Gennem arbejdet med tekster, der varierer i tid, sted, genre og intention, bidrager faget til at udvikle elevernes selv- og omverdensforståelse som led i den personlige og kulturelle identitetsdannelse.

Formålet med undervisningen er tillige at udvikle elevernes studiekompetence og understøtte deres mulighed for efterfølgende at foretage et kvalificeret uddannelses- og karrierevalg. Gennem fordybelse i fagets stofområder og flerfaglige forløb, hvor danskfaglige tilgange er relevante, bidrager undervisningen til at udvikle elevernes kreative og innovative kompetencer samt bevidsthed om fagets identitet og anvendelsesmuligheder.

Gennem udvikling af kritisk-analytisk sans, refleksionsevne samt beherskelse af et sikkert sprogligt udtryk, er formålet endelig at fremme elevernes muligheder for som medborgere at orientere sig og aktivt tage del i et demokratisk og globaliseret samfund præget af digitalisering.

Mål niveau A

1. Eleven skal kunne udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt.
2. Eleven skal kunne demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi.
3. Eleven skal kunne demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge.
4. Eleven skal kunne anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere.
5. Eleven skal kunne analysere og fortolke fiktive tekster.
6. Eleven skal kunne analysere og vurdere ikke-fiktive tekster.
7. Eleven skal kunne perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge.
8. Eleven skal kunne demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden.
9. Eleven skal kunne demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger.
10. Eleven skal kunne demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger.
11. Eleven skal kunne navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation.
12. Eleven skal kunne demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.

Engelsk niveau B

Formål

Formålet med undervisningen er, at eleverne i faget engelsk opnår evne til at forstå og anvende det engelske sprog, således at de kan orientere sig i og agere i en global og digital verden. Det er derudover formålet, at eleverne opnår viden og kundskaber om kulturelle, samfundsmæssige, teknologiske og naturvidenskabelige forhold i britiske, amerikanske og andre engelsksprogede regioner, og at deres forståelse af egen kulturbaggrund dermed udvikles. Faget skaber grundlag for, at eleverne kan kommunikere på tværs af kulturelle grænser i almene, såvel som faglige sammenhænge.

Undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrager til at udvikle elevernes sproglige og kulturelle viden samt demokratiske bevidsthed og bidrager dermed både til deres studie- og karrierekompetence og til elevernes dannelse. Fagets dannelsesside og kompetenceside er integrerede og indbyrdes forudsættende, således at udviklingen af kompetence til at agere, herunder kommunikere, i engelsksprogede sammenhænge hviler på en udvidet forståelse af engelsksprogede tekster, kulturer og samfund.

Mål niveau B

Sprogfærdighed

1. Eleven skal kunne forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner.
2. Eleven skal kunne udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med relativ høj grad af grammatisk korrekthed.
3. Eleven skal kunne læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner.
4. Eleven skal kunne skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed.

Sprog, tekst og kultur

1. Eleven skal kunne analysere og beskrive engelsk sprog med anvendelse af relevant faglig terminologi.
2. Eleven skal kunne gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster.
3. Eleven skal kunne analysere og fortolke tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode.
4. Eleven skal kunne perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk.
5. Eleven skal kunne analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien, USA og andre engelsksprogede regioner med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om teknologiske, naturvidenskabelige, historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold.
6. Eleven skal kunne orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder.
7. Eleven skal kunne anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler.
8. Eleven skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
9. Eleven skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Matematik niveau B

Formål

Med udgangspunkt i praktiske og matematiske problemstillinger skal eleven erhverve sig såvel en formel som en reel studiekompetence. Faget medvirker til at udvikle elevens personlige kompetencer, herunder

strukturering og logisk tænkning. Eleven skal gennem uddannelsen stifte bekendtskab med matematisk teori.

Gennem samspillet med uddannelsens øvrige fag skal eleven opleve, at matematik er et kraftfuldt redskab til at beskrive, analysere og løse problemer inden for mange fagområder – først og fremmest inden for de tekniske, teknologiske og naturvidenskabelige fag.

Arbejdet med matematisk stof skal lede frem til, at eleven opnår viden og kundskaber indenfor matematik, og sætter den enkelte i stand til at forstå, vurdere og træffe beslutninger i hverdags-, erhvervs- og studiemæssige sammenhænge.

Mål niveau B

1. Eleven skal opnå kendskab til matematisk tankegang og ræsonnement, kunne foretage simple matematiske ræsonnementer samt gengive og forklare enkle beviser.
2. Eleven skal kunne veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer.
3. Eleven skal kunne formulere og løse matematiske problemer af såvel teoretisk som anvendelsesmæssig karakter.
4. Eleven skal kunne analysere konkrete, praktiske problemstillinger primært inden for teknologi og naturvidenskab, opstille en enkel matematisk model for problemet, løse problemet samt dokumentere og fortolke løsningen praktisk, herunder gøre rede for modellens eventuelle begrænsninger og dens validitet samt kunne foretage denne proces i samspil med andre fag.
5. Eleven skal kunne anvende relevante matematiske hjælpemidler, herunder CAS og matematikprogrammer, til visualiseringer og undersøgelser, der understøtter begrebsudviklingen, samt til dokumentation. Endvidere kunne benytte it til beregninger og undersøgelser af udtryk, der ligger i direkte forlængelse af det i pkt. 2.2. (henvisning til kernestof i Læreplanen) nævnte.
6. Eleven skal kunne formulere sig i og skifte mellem det matematiske symbolsprog og det daglige skrevne eller talte sprog.
7. Eleven skal beherske fagets mindstekrav.

Samfundsfag niveau B

Formål

Undervisningen skal fremme elevernes almindelse og studiekompetence. Almindelsen fremmes ved at give dem viden og kundskaber om og forståelse af danske og internationale samfundsforhold og den dynamik, herunder den teknologiske udvikling, der har indflydelse på udviklingen i det moderne samfund. Almindelsen skal endvidere fremmes ved at give eleverne lyst og evne til at forholde sig til og deltage i den demokratiske debat og gennem undervisningens indhold og arbejdsformer engagere eleverne i forhold af betydning for demokratiet og samfundsudviklingen.

Elevernes innovative kompetencer skal fremmes, således at eleverne med brug af faget lærer at tænke løsningsorienteret i forhold til virkelighedsnære samfundsmæssige problemer.

Elevernes studiekompetence skal udvikles ved anvendelse af viden, begreber, teori og metoder fra de samfundsvidenskabelige discipliner på virkelighedsnære problemstillinger.

Undervisningen skal fremme elevernes selvstændighed og tillid til at kunne diskutere og tage stilling til samfundsmæssige problemstillinger på et fagligt kvalificeret niveau.

Mål niveau B

1. Eleven skal kunne anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå.
2. Eleven skal kunne anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger.
3. Eleven skal kunne undersøge og vurdere samspillet mellem den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.
4. Eleven skal kunne undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold.
5. Eleven skal kunne undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå.
6. Eleven skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
7. Eleven skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
8. Eleven skal kunne formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere.
9. Eleven skal kunne påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler.
10. Eleven skal kunne formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi.
11. Eleven skal kunne på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.

Kommunikation og it niveau C

Formål

Kommunikation og it C tjener både et almindendende og studieforberedende sigte. Ved at udvikle elevernes grundlæggende forståelse for design- og kommunikationsprocesser er formålet, at eleverne opnår en anvendelsesorienteret forståelse af kommunikationsprodukternes etik, æstetik, form og funktion og den rolle digitale medier spiller i vores lokale og globale kultur og samfund.

Samspillet mellem teori og produktiv-praksis bidrager til at gøre eleverne til kritiske og bevidste mediebrugere, der er i stand til at navigere og deltage kvalificeret i en digital medievirkelighed - både privat og som globale medborgere i et demokratisk samfund.

Centralt for det studieforberedende sigte er, at eleverne tilegner sig viden, kundskaber og færdigheder, så de bliver i stand til at planlægge og gennemføre kommunikationsproduktioner med fokus på målrettet og brugervenlig kommunikation. Gennem kreativ løsning af mindre projektopgaver er formålet, at de kan udforme kommunikationsprodukter under hensyn til afsender, producent og bruger i en given kommunikationssituation. Formålet er desuden, at eleverne opbygger studiemetoder til at arbejde både individuelt og i grupper.

Mål niveau C

Forundersøgelse

1. Eleven skal kunne analysere udvalgte aktuelle eksempler på digitale mediers rolle i samfundet.
2. Eleven skal kunne finde, analysere og anvende information om brugere og kommunikationssituation i forbindelse med fremstillingen af et kommunikationsprodukt.

3. Eleven skal kunne undersøge og forstå digitaliseringens påvirkning af kommunikationssituationen.
4. Eleven skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Produktion

1. Eleven skal kunne udforme og producere kommunikationsprodukter, herunder dokumentere metoder til idéudvikling og projektarbejde.
2. Eleven skal kunne demonstrere anvendelse af kommunikations- og designteori på konkrete cases og egne produktioner.
3. Eleven skal kunne begrunde valg af medie, udtryksformer, virkemidler og it-værktøjer til løsning af kommunikationsopgaver.
4. Eleven skal kunne forklare og reflektere over etiske problemstillinger og ophavsret i forbindelse med udformning af kommunikationsprodukter.
5. Eleven skal kunne anvende konstruktiv feedback i processen med at fremstille kommunikationsprodukter.

Biologi niveau C

Formål

Eleverne skal opnå viden, kundskaber og kompetencer i forhold til almen teknologisk dannelse og videre uddannelse. Undervisningen giver fagligt grundlag for at forholde sig reflekteret og ansvarligt til anvendelser af biologisk viden og bioteknologi og til naturgrundlaget, for at deltage kvalificeret i samfundsdebatten om emner med biologisk indhold, træffe valg og handle. Elevernes studiekompetencer udvikles gennem arbejdet med faget såvel teoretisk som eksperimentelt og gennem erfaringer med relevant studieteknik. Undervisningen skal fremme elevernes nysgerrighed og engagement i fagets discipliner og give indsigt i de videre uddannelses- og karrieremuligheder, som faget peger frem imod.

Mål niveau C

1. Eleven skal kunne anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger.
2. Eleven skal kunne udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed.
3. Eleven skal kunne bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt.
4. Eleven skal kunne anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, beskrivelse og analyse.
5. Eleven skal kunne analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed.
6. Eleven skal kunne anvende relevante digitale værktøjer, herunder matematiske, i en konkret faglig sammenhæng.
7. Eleven skal kunne uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner.
8. Eleven skal kunne formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer.
9. Eleven skal kunne demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder.
10. Eleven skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
11. Eleven skal kunne anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger.

12. Eleven skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Psykologi niveau C

Formål

Formålet med faget er, at eleven opnår forståelse for psykologiens temaer, primært i forhold til det normal-fungerende menneske, herunder udviklingspsykologi, socialpsykologi og på D/C niveauet personligheds-psykologi, så eleven kan reflektere over psykologiske problemstillinger, som eleven møder i en erhvervsfag-lig sammenhæng.

Formålet med faget er endvidere, at eleven gennem praktiske cases opnår psykologiske og kommunikative kompetencer til at beskrive og løse psykologiske problemstillinger, der vedrører individ og samarbejde i relation til elevens uddannelse og erhverv.

Formålet med faget er at give eleven en psykologisk forståelse i et førstepersons perspektiv ud fra dennes personlige ståsted i livet, med inddragelse af livserfaringer og hverdagslivsforståelser, for eksempel fra elevens praksis. Den psykologiske viden skal kunne sættes i forbindelse med den enkeltes elevs psykologi-ske virkelighed og elevens konkrete praksisforståelse.

På D/C niveauet er formålet yderligere, at eleverne opnår evne til at analysere og reflektere over psykologi-ske forhold, samt kompetence til at forholde sig kritisk til psykologiske undersøgelser og teorier. Faget bi-drager til at udvikle elevens kompetencer i at forstå og respektere menneskers forskellighed på baggrund af personlige, sociale og kulturelle faktorer, hvilket er medvirkende til at gøre dem kompetente til at navi-gere i en foranderlig og globaliseret verden.

Mål niveau C

1. Eleven selvstændigt kan forklare et bredt udsnit af psykologiens stofområder, primært i forhold til det normalfungerende menneske.
2. Eleven kritisk kan udvælge centrale psykologiske teorier og undersøgelser, til løsning af faglige problem-stillinger med relevans for elevens uddannelse og erhverv.
3. Eleven alsidigt kan anvende relevant psykologisk viden til metodisk analyse af konkrete faglige problem-stillinger med relevans for elevens uddannelse og erhverv.
4. Eleven kan udvælge forskellige synsvinkler til forklaringer af komplekse psykologiske problemstillinger.
5. Eleven selvstændigt kan reflektere over og analysere kulturelle faktoreres indflydelse på menneskers ad-færd.
6. Eleven selvstændigt kan formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en metodisk, klar og præcis måde.

Kemi niveau B

Formål

I kemi B skal eleverne opnå en bred kemifaglig viden og kendskab til en række eksperimentelle metoder. Elevernes opnåede kemiske viden og kundskaber, generelle naturvidenskabelige kompetencer og teknolo-gisk dannelse vil tilsammen danne grundlaget for elevernes valg af især videregående tekniske uddannel-ser eller uddannelser med naturvidenskabeligt indhold, men også andre uddannelser, hvor kemi udgør et vigtigt element.

Arbejdet med faget skal give eleverne en forståelse for, at kemisk viden, kreativitet og innovative tiltag kan være vigtige bidrag til et moderne samfund, ved at kemi i samspil med andre fag kan belyse og løse aktuelle og konkrete problemstillinger med et naturvidenskabeligt og teknologisk indhold. Eleverne opnår en bred viden om anvendelse af kemiske forbindelser i hverdagen og produktion, og hvordan disse kan påvirke både mennesker og miljø. Eleverne sættes herved i stand til at forholde sig reflekterende og ansvarligt til problemstillinger med kemisk indhold.

Elevernes studiekompetence opbygges gennem en vekslen mellem arbejde med kemisk teori, modeller, eksperimenter og anvendelser af kemi i hverdagen, produktion eller teknologisk sammenhæng. Eleverne arbejder med såvel mundtlig som skriftlig formidling af deres opnåede viden og kundskaber. Herved gives eleverne et kvalificeret grundlag for at tage stilling til valg af videregående uddannelse, samt indsigt i karrieremuligheder, som faget peger frem imod.

Mål niveau B

1. Eleven skal kunne anvende fagbegreber, fagsprog, modeller og metoder til at beskrive, analysere og vurdere kemiske problemstillinger.
2. Eleven skal kunne relatere iagttagelser, modeller og symbolsprog til hinanden ved anvendelse af kemisk fagsprog.
3. Eleven skal kunne tilrettelægge og gennemføre simpelt kvalitativt og kvantitativt eksperimentelt arbejde under hensyntagen til laboratoriesikkerhed og i tilknytning hertil opstille og afprøve hypoteser.
4. Eleven skal kunne indsamle, efterbehandle, analysere og vurdere iagttagelser og resultater fra eksperimentelle data.
5. Eleven skal kunne dokumentere eksperimentelt arbejde mundtligt og skriftligt, herunder sammenknytte teori og eksperimenter.
6. Eleven skal kunne gennemføre og vurdere beregninger ved undersøgelser af simple kemiske problemstillinger.
7. Eleven skal kunne anvende digitale værktøjer, herunder fagspecifikke, i en konkret faglig sammenhæng.
8. Eleven skal kunne anvende relevante matematiske modeller, metoder og repræsentationsformer i behandling af kemiske problemstillinger.
9. Eleven skal kunne indsamle, vurdere og anvende kemifaglige tekster og informationer fra forskellige kilder.
10. Eleven skal kunne formulere sig struktureret såvel mundtligt som skriftligt om kemiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer.
11. Eleven skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
12. Eleven skal kunne anvende fagets viden og metoder til at identificere, beskrive og diskutere kemiske problemstillinger fra teknologi, produktion, hverdag eller den aktuelle debat og til at udvikle og vurdere løsninger.
13. Eleven skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan gymnasiefagene indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.5.5 EUX Valgfag

Bundne uddannelses-specifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 3 uger	EUX Gymnasiefag 34,2 uger	EUX Valgfag 8 uger
--	--	------------------------------	-----------------------

Model 4

Valgfagene følger de krav, der er beskrevet i Uddannelsesordning 1. august 2026. I løbet af EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent udbydes i alt 8 ugers valgfag i form af et fag på niveau C svarende til 3 uger samt løft af niveau i et fag svarende til 5 uger. SOSU H udbyder som minimum Idræt på niveau C og Matematik på niveau A.

2.6 Bedømmelsesplan

Bedømmelsesplanen er en beskrivelse af, hvordan og hvornår den løbende og afsluttende bedømmelse foregår.

Formålet med bedømmelsesplanen er

- At eleven har viden om eget niveau og progression i læring
- At inspirere og motivere eleven til læring
- At eleven reflekterer over sin faglige udvikling i forhold til faget
- At eleven har tilstrækkeligt grundlag for valg af uddannelse

Bedømmelsesplanen er delt op i følgende syv områder

- Den løbende bedømmelse i skoleperioderne
- Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning
- Bedømmelse ved et fags afslutning
- Bedømmelse ved en oplæringsperiodes afslutning
- Vægten af karakterer af gymnasiale fag
- Karaktervægt for den mundtlige prøve med udgangspunkt i det skriftlige erhvervsområdeprojekt
- Gennemsnitsberegning af gymnasiale fag

Den løbende bedømmelse i skoleperioderne

Eleven får løbende en bedømmelse af sit faglige standpunkt og sin faglige udvikling gennem uddannelsesforløbet. Den løbende evaluering foregår i forbindelse med feedback og feedforward i den temabaserede undervisning, i aktiviteter og ved afleverede opgaver.

Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning

I slutningen af hver skoleperiode bliver der givet en bedømmelse i form af en delkarakter for de uddannelsesspecifikke fag, der ikke afsluttes på skoleperioden. Delkarakteren udtrykker elevens standpunkt i forhold til de fastsatte mål for undervisningen på det tidspunkt, karakteren gives.

I slutningen af hver skoleperiode bliver der givet en bedømmelse i de gymnasiale fag i form af en standpunktskarakter for de fag, der ikke afsluttes på skoleperioden. En standpunktskarakter udtrykker graden af elevens opfyldelse af målene for faglig viden, indsigt og metode i den relevante læreplan og i forhold til det tidspunkt, hvor standpunktskarakteren gives, jf. BEK nr. 497 af 18/05/2017, § 21, stk. 2.

Delkaraktererne og standpunktskaraktererne skal fremgå af skolevejledningen sammen med en vurdering af eventuelle behov for supplerende undervisning og for supplerende oplæring i oplæringen.

Bedømmelse ved et fags afslutning

Ved den afsluttende bedømmelse i et fag bliver der givet en afsluttende standpunktskarakter. Den afsluttende standpunktskarakter bliver givet, når eleven opfylder af målene for faglig viden, indsigt og metode i den pågældende læreplan ved afslutningen af faget, jf. BEK nr. 953 af 22/06/2023, § 86, stk. 5.

Et fag bliver afsluttet med en afsluttende standpunktskarakter og en prøvekarakter, hvis faget udtrækkes til prøve.

Bedømmelse ved en oplæringsperiodes afslutning

I slutningen af hver oplæringsperiode bliver der udarbejdet en erklæring om oplæring. Ved slutning af sidste oplæringsperiode bekræfter oplæringsstedet, om oplæringen er gennemført, og om oplæringsmålene er opnået på avanceret niveau.

Vægten af karakterer af gymnasiale fag

Karakterer indgår med forskellig vægt i eksamensresultatet, jf. Almen eksamensbekendtgørelsen nr. 343 af 08/04/2016, § 40.

- 1) Fag på A-niveau tildeles vægten 2
- 2) Fag på B-niveau tildeles vægten 1,5
- 3) Fag på C-niveau tildeles vægten 1

For fag, der afsluttes med mere end én karakter, deles vægten ligeligt mellem karaktererne, jf. Almen eksamensbekendtgørelsen nr. 343 af 08/04/2016, § 40, stk. 2. For eksempel får Dansk A mundtlig og Dansk A skriftlig hver vægten 1 i årskarakter, da fag på A-niveau tildeles vægten 2. For fag på niveau B, hvor der afsluttes med én karakter, vægtes karakteren 1,5. For eksempel tildeles Matematik B, som udelukkende udtrækkes til mundtlig prøve, vægten 1,5.

Karaktervægt for den mundtlige prøve med udgangspunkt i det skriftlige erhvervsområdeprojekt

Karakteren ved den mundtlige prøve med udgangspunkt i det skriftlige erhvervsområdeprojekt tillægges vægten 2,0, jf. Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 953 af 22/06/2023 § 149, stk. 1.

Gennemsnitsberegning af gymnasiale fag

Et fag er bestået, når det vægtede gennemsnit af de karakterer, man har opnået i faget, er på 02 eller derover. Det inkluderer såvel afsluttende standpunktskarakterer som prøvekarakterer. Faget kan ikke bestås ved oprunding af gennemsnittet til 02.

Et eksempel kunne være, hvis en elev i engelsk A har opnået 7 mundtligt og 4 skriftligt i afsluttende standpunktskarakterer. Eleven får 00 til den skriftlige prøve og udtrækkes ikke mundtligt. Dermed er faget bestået: $(7 + 4 + 00) : 3 = 3,7$.

Valgfag og løft af niveau i fag

Valgfag i form af et fag på niveau C med undervisningstiden 75 timer svarende til 3 uger og løft af niveau i et fag, med undervisningstiden 125 timer svarende til 5 uger. Som minimum udbydes følgende valgfag: Idræt på niveau C og Matematik på niveau A.

Valg af valgfag foretages på skoleperiode 2. Løft af niveau i fag foretages på skoleperiode 2.

Karakterform ved følgende fag

- Grundfag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De obligatoriske uddannelsesspecifikke fag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De valgfri uddannelsesspecifikke fag bedømmes bestået/ikke bestået.
- Valgfag bedømmes gennemført/ikke gennemført.
- Certifikater bedømmes bestået/ikke bestået.

Karaktergivning i uddannelsesspecifikt fag, grundfag og certifikatfag på EUX Velfærd GF2 mod SOSU

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 10 sidste dag	Matematik Kemi Fysik Uddannelsesspecifikt fag		
Skoleuge 3 - 6 holdets sidste afholdelsesdag		Certifikatfagene: Førstehjælp og brandbekæmpelse	
Skoleuge 17 sidste dag		Matematik Kemi Fysik Uddannelsesspecifikt fag	
Skoleuge 18 - 20			Matematik/Kemi/Fysik Grundforløbsprøven

Karaktergivning i uddannelsesspecifikke fag, gymnasiefag, valgfri uddannelsesspecifikke fag og valgfag på EUX Velfærd social- og sundhedsassistent

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, gymnasiefag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

Skoleperiode 1	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 15 3. sidste dag		Kommunikation og it	
Skoleuge 18 3. sidste dag	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling		

Skoleperiode 1	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
	Somatisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering Dansk Engelsk Matematik Biologi		
Skoleuge 16-18			Kan udtrækkes Kommunikation og it

Skoleperiode 2A og 2B	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 16 sidste dag		Biologi C Psykologi C	
Skoleuge 17-19			Kan udtrækkes Biologi Psykologi
Skoleuge 19 sidste dag		Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	
Skoleuge 21	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering Farmakologi og medicin-håndtering Dansk Engelsk Matematik Kemi Samfundsfag		

Skoleperiode 3	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 21	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb	Engelsk B Matematik B Kemi B	

	Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering Dansk Samfundsfag		
			<u>Kan udtrækkes</u> Engelsk B skriftligt Engelsk B mundtligt Matematik B Kemi B
Skoleuge 23		Farmakologi og medicin håndtering	Farmakologi og medicin håndtering

Skoleperiode 4A	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
		Dansk A Samfundsfag B Valgfag C Valgfag løft B eller A	
			Dansk A skriftligt Erhvervsområdeprojekt <u>Kan udtrækkes</u> Dansk A mundtligt Samfundsfag B Valgfag C Valgfag løft B eller A
Skoleuge 16 sidste dag		Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	

Skoleperiode 4B	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 1		Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	
Skoleuge 2			Afsluttende prøve

Samtale

Eleven vil kunne blive indkaldt til samtale, hvis et af følgende forhold gør sig gældende

- Hvis elevens personlige og/eller faglige kompetenceudvikling er problematisk set i forhold til at nå målene for uddannelsen.
- Hvis elevens fravær giver anledning til overvejelser om egnethed til fortsat uddannelse.
- Hvis uddannelsesspecifikke fag og EUX gymnasiale fag bedømmes med en karakter under 02 ved prøve eller skolevejledning.
- Hvis elevens manglende fremmøde i forbindelse med valgfri uddannelsesspecifikke fag gør, at eleven ikke kan bedømmes "bestået".
- Hvis en oplæringsperiode bedømmes "ikke godkendt".
- Hvis gennemsnittet af standpunktsbedømmelser og prøvekarakterer i uddannelsesspecifikke fag og EUX gymnasiale fag er under 02, eller et af fagene bedømmes med karakteren -3.
- Hvis den afsluttende prøve bedømmes med en karakter under 02 eller ikke består.

Initiativ til en samtale kan tages af eleven, SOSU H, ansættende myndighed eller oplæringssted. Der skrives en konklusion på samtalen.

2.7 Eksamensregler EUX Velfærd GF2

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes først en grundfagsprøve på baggrund af en udtrækning mellem elevens grundfag. Herefter afholdes grundforløbsprøven.

En elev kan gå til grundforløbsprøven, selv om grundfagsprøven ikke er bestået. For at få udstedt grundforløbsbevis og opfylde overgangsgangskravene til hovedforløbet skal grundfagsprøven i matematik, kemi eller fysik og grundforløbsprøven være bestået. Det er ikke en del af overgangskravene, at eleven har en bestået karakter i sin standpunktsbedømmelse for det uddannelsesspecifikke fag.

2.7.1 Prøve i matematik niveau C

Matematik C kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes i slutningen af forløbet. SOSU H har valgt prøveform A. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve består af et ukendt lodtrukket prøvespørgsmål og elevens projektrapport. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid til prøvens to dele.

Forudsætningen for, at eleven kan gå til prøve, er, at elevens projektrapport er afleveret og godkendt af underviseren.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af oversigt over gennemført undervisning, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En oversigt over gennemført undervisning
- Underviserens projektoplæg
- Elevens projektrapport
- Prøvespørgsmål

Faglige mål

1. anvende matematisk modellering til formulering, afgrænsning, analyse og løsning af enkle som komplekse opgaver samt undersøgelse af spørgsmål fra erhverv, hverdag eller samfund, herunder vurdere og reflektere over resultatet og dets validitet (modelleringskompetence),
2. anvende tal og symboler samt kendte og ukendte formeludtryk præcist (symbolkompetence),
3. forstå og anvende matematiske begreber, tankegang og metoder samt vælge og gøre rede for forskellige repræsentationer af det samme matematiske stof (tankegangs- og repræsentationskompetence),
4. formidle forhold af matematisk karakter mundtligt og skriftligt ved vekslende anvendelse af et præcist matematisk symbolsprog og hverdagssproget (kommunikationskompetence),
5. anvende relevante hjælpemidler, herunder digitale hjælpemidler (hjælpemiddelkompetence) og
6. udføre og forholde sig til eget og andres ræsonnement (ræsonnementskompetence).

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er elevens projektrapport og det lodtrukne prøvespørgsmål. Eleven forbereder en kort præsentation af det lodtrukne prøvespørgsmål og projektrapporten.

Lodtrukken prøvespørgsmål

Ved forberedelsens start trækker eleven et ukendt lodtrukket prøvespørgsmål. Prøvespørgsmål er udarbejdet af eksaminator, der tilsammen dækker de områder, der er behandlet i undervisningen. Hvert prøvespørgsmål indeholder matematik, som kendetegner niveauet. Hvert prøvespørgsmål må højst anvendes tre gange på samme hold.

Elevens projektrapport

Projektrapporten er udarbejdet i undervisningen og omfatter undersøgelse og analyse af spørgsmål med alment eller erhvervsfagligt indhold. Projektrapporten indeholder opstilling og afgrænsning af de spørgsmål, der arbejdes med, beregninger samt konklusion.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen. Eleven vælger, hvilken del eksaminationen starter med.

Eleven præsenterer kort den ene del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator. Herefter præsenterer eleven kort den anden del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator.

Eksaminationens ene del tager udgangspunkt i elevens lodtrukne prøvespørgsmål. Eleven svarer på prøvespørgsmålet og demonstrerer viden og indsigt i de områder af matematikken, der er relevant for spørgsmålet.

Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i projektrapporten. Eleven fremdrager væsentlige sider i det behandlede projektemne og demonstrerer viden om og indsigt i de områder af matematikken, der er behandlet i rapporten.

Under eksaminationen må eleven støtte sig til projektrapporten, det udleverede prøvespørgsmål med eventuelle bilag, formelsamling samt notater udarbejdet under forberedelsen.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for matematik C.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevens præstation er karakteriseret ved

1. Eleven viser grundlæggende matematiske kompetencer, herunder:
 - a. Eleven håndterer tal og symboler i konkrete og abstrakte sammenhænge.
 - b. Eleven anvender formler til beregning af alle ukendte størrelser i formlen.
 - d. Eleven udfører ræsonnement.
 - e. Eleven anvender hjælpemidler, herunder digitale hjælpemidler korrekt.
2. Eleven anvender matematik korrekt på foreliggende opgaver og spørgsmål, herunder:
 - a. Eleven genkender matematikken, hvor den forekommer i praksis.
 - b. Eleven vælger korrekt matematisk model til løsning af praktiske opgaver og analyse af åbne spørgsmål.
 - c. Eleven reflekterer over løsninger og deres muligheder og begrænsninger.
 - d. Eleven foretager beregninger korrekt.
3. Eleven dokumenterer beregninger og problemløsninger, herunder:
 - a. Eleven dokumenterer beregninger skriftligt.
 - b. Eleven forklarer matematiske beregninger og ræsonnementer mundtligt.
 - c. Eleven forklarer de matematiske emner i et præcist matematisk sprog og giver eksempler på deres anvendelse.

2.7.2 Prøve i kemi niveau C

Kemi C kan udtrækkes til mundtlig prøve på grundforløb, som afholdes i slutningen af forløbet. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve består af en ukendt lodtrukken opgave og elevens dokumentation. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid til prøvens to dele. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering.

Forudsætningen for, at eleven kan gå til prøve, er, at de to afsluttende dokumentationer er godkendt af underviseren.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af oversigt over gennemført undervisning, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En oversigt over gennemført undervisning
- Lodtrukne opgaver
- Elevens to dokumentationer

Faglige mål

1. anvende det kemiske formel- og fagsprog,
2. forklare og videreformidle stoffers opbygning samt kemiske reaktioner,
3. sikkert anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode fra problem til konklusion, herunder:
 - udvælge, planlægge og udføre eksperimentelt arbejde
 - udføre og vurdere eksperimentelt arbejde, under hensyn til laboratoriesikkerhed
 - tage ansvar og handle begrundet ud fra sikkerhed og risikomomenter
 - dokumentere det kemifaglige arbejde gennem registrering og efterbehandling af data og iagttagelser
 - formidle eksperimenterne og perspektivere den opnåede viden
4. anvende relevante matematiske modeller og udføre beregninger i forbindelse med det kemifaglige arbejde,
5. forholde sig til kemiens betydning for den teknologiske udvikling, samt dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund,
6. forholde sig til kemiske problemstillinger fra elevens eller lærlingens uddannelsesområde,
7. indhente, forholde sig til, vurdere og kritisk anvende kemisk information og relevante it-værktøjer.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er elevens udtrukne dokumentation og den lodtrukne opgave. Eleven forbereder præsentation af den lodtrukne opgave og den udtrukne dokumentation.

Lodtrukken opgave

Ved forberedelsens start trækker eleven en ukendt lodtrukken opgave. Opgaven er udarbejdet af eksaminator inden for kernestoffet og kan være rettet mod både teoretisk stof og eksperimentelt arbejde. Ud over opgave og arbejds spørgsmål er der vedlagt et bilag, der danner baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof. Bilaget har en længde på omkring én A4-side, hvor der kan være tabeller, grafer, modeller og lignende, som eleven bruger til at svare på de stillede spørgsmål. Hver opgave må højst anvendes tre gange på samme hold, dog må bilaget godt genbruges i forskellige opgaver.

Elevens dokumentation

Censor meddeler derefter eleven, hvilken dokumentation eleven skal fremlægge. Dokumentationerne er udarbejdet i undervisningen og indeholder beskrivelse af flere gennemførte eksperimenter. Dokumentationen afspejler den naturvidenskabelige arbejdsmetode og indeholder beskrivelse af processen fra problemstilling til konklusion.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen. Eksaminationstiden deles normalt ligeligt mellem de to dele. Eleven vælger, hvilken del eksaminationen starter med.

Eleven præsenterer kort den ene del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator. Herefter præsenterer eleven kort den anden del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator.

Eksaminationens ene del tager udgangspunkt i elevens lodtrukne opgave. Eleven svarer på opgaven og inddrager bilaget i den udstrækning, eleven vurderer det relevant.

Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i den udtrukne dokumentation. Eleven fremdrager væsentlige sider i det behandlede emne og demonstrerer viden om og indsigt i de områder af kemien, der er behandlet i dokumentationen, samt relaterer det til relevante erhvervsfaglige problemstillinger.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for kemi C.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevens præstation er karakteriseret ved

1. Eleven anvender fagsprog.
2. Eleven anvender og demonstrerer forståelse af kemiske formler.
3. Eleven formidler sin forståelse af kemiske reaktioner.
4. Eleven redegør for kemiske love, begreber, sammenhænge og fænomener.
5. Eleven forklarer principper i eksperimenter, herunder formål, udførelse, beregninger, resultatbearbejdning og fortolkning af resultater for udvalgte eksperimenter.
6. Eleven forholder sig til kemiske problemstillinger i relation til elevens uddannelse.
7. Eleven eller lærlingen anvender modeller til forklaring af kemifaglige fænomener og problemstillinger.

2.7.3 Prøve i fysik niveau C

Fysik C kan udtrækkes til mundtlig prøve på grundforløb, som afholdes i slutningen af forløbet. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve består af en ukendt lodtrukken opgave og elevens dokumentation. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid til prøvens to dele.

Forudsætningen for, at eleven kan gå til prøve, er, at de to afsluttende dokumentationer er godkendt af underviseren.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af oversigt over gennemført undervisning, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En oversigt over gennemført undervisning
- Lodtrukne opgaver
- Elevens to dokumentationer

Faglige mål

1. Eleven kan analysere og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt, kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge
2. Eleven kan anvende komplekse beregningsmetoder ved anvendelse af fysiske formler.

3. Eleven kan sikkert anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder:

- selvstændigt kan planlægge og udføre kvalitative og kvantitative fysiske eksperimenter, samt begrunde sit valg af udstyr
- kan registrere eksperimentelle data hensigtsmæssigt og generalisere dem med henblik på at udlede fysiske sammenhænge
- kan beskrive eksperimenter og formidle resultater ved anvendelse af fagets sprog samt reflektere over og vurdere resultaterne

4. Eleven kan reflektere over og forholde sig til fysikfaglige problemstillinger indenfor erhverv og samfund, herunder forklare fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudviklingen.

5. Eleven kan udvælge, kritisk vurdere og anvende relevante it-værktøjer til eksempelvis simulering informationssøgning og -behandling, databehandling, dokumentation og præsentation.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er elevens udtrukne dokumentation og den lodtrukne opgave. Eleven forbereder præsentation af den lodtrukne opgave og den udtrukne dokumentation.

Lodtrukken opgave

Ved forberedelsens start trækker eleven en ukendt lodtrukken opgave. Opgaven er udarbejdet af eksaminator inden for kernestoffet og kan være rettet mod både teoretisk stof og eksperimentelt arbejde. Ud over opgave og arbejdsspørgsmål er der vedlagt et bilag, der danner baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof. Bilaget har en længde på omkring én A4-side, hvor der kan være tabeller, grafer, modeller og lignende, som eleven bruger til at svare på de stillede spørgsmål. Hver opgave må højst anvendes tre gange på samme hold, dog må bilaget godt genbruges i forskellige opgaver.

Elevens dokumentation

Censor meddeler derefter eleven, hvilken dokumentation eleven skal fremlægge. De to dokumentationer er udarbejdet i undervisningen og indeholder hver en beskrivelse af mindst et gennemført eksperiment. Hver dokumentation afspejler den naturvidenskabelige arbejdsmetode og indeholder beskrivelse af processen fra problemstilling til konklusion.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen. Eksaminationstiden deles normalt ligeligt mellem de to dele. Eleven vælger, hvilken del eksaminationen starter med.

Eleven præsenterer kort den ene del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator. Herefter præsenterer eleven kort den anden del, hvorefter eksaminationen fortsætter som en dialog mellem elev og eksaminator.

Eksaminationens ene del tager udgangspunkt i elevens lodtrukne opgave. Eleven svarer på opgaven og inddrager bilaget i den udstrækning, eleven vurderer det relevant.

Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i den udtrukne dokumentation. Eleven fremdrager væsentlige sider i det behandlede emne og demonstrerer viden om og indsigt i de områder af fysik, der er behandlet i dokumentationen, samt relaterer det til relevante erhvervsfaglige problemstillinger.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for fysik C.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevens præstation er karakteriseret ved

1. Elevens evne til at udføre naturvidenskabelig tankegang, til at planlægge og gennemføre naturvidenskabelige eksperimenter og til at redegøre for teorien bag det eksperimentelle forløb
2. Eleven kan forståeligt forklare og udføre korrekte fysikfaglige beregninger
3. Eleven demonstrerer sin evne til at arbejde ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode og til at redegøre for fysiske, tekniske og teknologiske problemstillinger
4. Eleven demonstrerer sin forståelse af fysiske begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder fysiske love og deres anvendelse
5. Eleven demonstrerer sin evne til at anvende modeller til forklaring af fysikfaglige fænomener og problemstillinger.

2.7.4 Afsluttende prøve EUX Velfærd GF 2 mod Social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes grundforløbsprøven. Det er prøvens formål at bedømme elevens opfyldelse af de krav, som er fastsat for den pågældende uddannelse, jf. BEK nr. 2499 af 13/12/2021 § 3, stk. 2.

Prøvens grundlag er væsentlige udvalgte kompetencemål fra det uddannelsesspecifikke fag, som kendetegner den kernefaglighed, der ligger i social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Kompetencemål

Eleven skal have følgende kompetencer på begynderniveau

1. Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.

6. Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstage til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Eleven kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Eleven skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

1. Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.
2. Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Forudsætningen for at gå til grundforløbsprøven er, at eleven/gruppen har udarbejdet en disposition, som medbringes til prøven. Dispositionen godkendes af underviseren og afleveres dagen før elevens/gruppens individuelle forberedelsesdag til prøven. Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst 3 elever.

Som grundlag for udarbejdelsen af dispositionen arbejder eleven/gruppen i den sidste del af undervisningstiden på grundforløbet med en case. Casen dækker kompetencemålene og sætter fokus på elevens begyndende fagidentitet, samt at eleven er under uddannelse.

- Casen kan have 5 tilhørende hændelser.
- Med afsæt i casen arbejder eleven/gruppen med en problemformulering.
- En elev arbejder med afsæt i minimum 4-5 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt et praksiseksempel
- En gruppe på 2 elever arbejder med afsæt i minimum 5-6, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt to praksiseksempler
- En gruppe på 3 elever arbejder med afsæt i minimum 6-7 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt 3 praksiseksempler.
- For alle elever er eksaminationsgrundlaget en disposition og et eller flere praksiseksempler.

For at gå til gruppeprøve skal eleverne have forberedt sig sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i en opgave, der er udarbejdet i en gruppe. En elev, der har forberedt sig i gruppe, og som vælger at gå til prøve individuelt, udarbejder en individuel disposition.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Prøvens varighed fordelt på antallet af elever:

Antal elever	Varighed inkl. votering
1 elev	30 minutter, inkl. votering
2 elever	60 minutter, inkl. votering
3 elever	90 minutter, inkl. votering

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget tones mod kompetenceområdet for social- og sundhedsassistentuddannelsen: *Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.*

Eksaminationsgrundlaget er en praktisk funderet opgave, der giver eleven mulighed for at

- Præsentere en grundlæggende faglig viden.
- Demonstrere et forberedt praksiseksempel af en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling for at understøtte refleksion.
- Demonstrere en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel.

På SOSU H består eksaminationsgrundlaget af elevens/gruppens disposition samt et eller flere praksiseksempler.

En disposition indeholder

- Elevens/elevernes navn/e og holdnummer
- Problemformulering
- Valgte kompetencemål
- Praksiseksempel
- Liste over emner, der omhandler de valgte kompetencemål
- Liste over kilder eleven/gruppen har anvendt
- Eventuelt perspektivering, som kan være forslag til supplerende emner, der kan være dialog om ved den mundtlige prøve

Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis.

Eleven medbringer disposition, praksiseksempel og oplæg til prøven. Eleven kan medbringe andet relevant materiale til prøven, fx materialer, bøger, notater, digitale hjælpemidler.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation i forhold til besvarelse af problemformulering. Det er elevens forståelse for teori og begreber sammen med elevens refleksion over praksiseksemplet, der vægtes i bedømmelsen. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens oplæg. Den efterfølgende dialog kan omfatte alle mål, så eleven prøves bredt i faget. Eleven behøver ikke at demonstrere kompetencer inden for alle kompetencemål for at bestå.

Dispositionen for prøven udleveres til censor ved eksaminationens begyndelse.

Til det mundtlige oplæg har hver elev ca. 10 minutter, inklusiv demonstration af praksiseksempel. Efter oplægget vil prøven fortsætte som en dialog mellem eleven/eleverne og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens/elevernes oplæg og i den skriftlige disposition. Censor kan deltage i dialogen.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for det uddannelsesspecifikke fag.

Bedømmelsen gives individuelt.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelseskriterierne beskriver, med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget, hvad der lægges vægt på ved vurderingen af eksaminandens præstation.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Grundforløbsprøven bedømmes bestået/ikke bestået. Kravet for at bestå er, at eleven på grundlæggende niveau demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Der kan således være kompetencemål, som ikke bliver berørt under eksaminationen. Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation.

For at opnå bedømmelsen "bestået" lægges der i bedømmelsen særlig vægt på, at eleven på grundlæggende niveau kan opfylde nedenstående kriterier. Såfremt elevens præstation ud fra helhedsvurdering på et eller flere punkter vurderes at være utilstrækkelig, jf. kolonnen "væsentlige mangler" på næste side, medfører dette bedømmelsen "ikke bestået".

Bestået	Væsentlige mangler
Faglig viden <u>Begynderniveau</u> Eleven <i>viser</i> en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>redegør</i> for en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven viser utilstrækkelig forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Metodiske tilgange	
<u>Begynderniveau</u> Eleven gengiver i afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>forklarer</i> i et afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven kan ikke i tilstrækkeligt omfang forklare valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.
Fagbegreber	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>demonstrerer</i> et grundlæggende kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>udvælger</i> relevante fagbegreber i et afgrænset omfang inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.	Eleven demonstrerer et utilstrækkeligt kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.
Kommunikation og relationer	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>medvirker</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>indgår</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.	Eleven medvirker ikke i tilstrækkelig grad i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.
Etik og respekt	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>demonstrerer</i> respekt for andre og en basal forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>udvælger</i> og reflekterer over relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.	Eleven demonstrerer utilstrækkelig respekt for andre og forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.

2.8 Eksamensregler EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på skoleperiode 3 udtrækkes det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicinshåndtering altid til prøve, som skal bestås. De øvrige uddannelsesspecifikke fag afsluttes med standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen og skal bestås, men fagene udtrækkes ikke til prøve.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag udtrækkes ikke til prøve. Disse fag bedømmes bestået/ikke bestået og skal bestås.

Som afslutning på sidste skoleperiode afholdes en afsluttende prøve, som tager udgangspunkt i en projektopgave. Opgaven stilles af skolen.

For at elever på social- og sundhedsassistentuddannelsen kan få udstedt skolebevis, skal eleven have bestået de obligatoriske og valgfri uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal også have bestået prøven i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicinbehandling.

Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse ved prøverne.

Følgende model viser, hvilke EUX Gymnasiefag der afsluttes på de forskellige skoleperioder og dermed kan udtrækkes til prøve. Eleven skal til prøve i mindst seks gymnasiale fag og et erhvervsområdeprojekt, jf. BEK nr. 640 af 17/05/2022.

Skoleperiode	Dage	Fag	Prøve
S1	Ca. 90	Kommunikation og it C	Afsluttes og kan udtrækkes til mundtlig prøve i slutningen af S1
S2A	Ca. 45	Psykologi C	Afsluttes og kan udtrækkes til mundtlig prøve i slutningen af S2.
S2B	Ca. 55	Biologi C	
S3	Ca. 115	Engelsk B Matematik B Kemi B	Engelsk, matematik, biologi og kemi afsluttes og kan udtrækkes til mundtlig prøve i slutningen af S3. Herudover kan Engelsk også udtrækkes til skriftlig prøve i slutningen af S3.
S4A	Ca. 80	Dansk A Samfundsfag B Valgfag C Valgfag løft B eller A Erhvervsområdeprojekt	Dansk og samfundsfag samt de to EUX Valgfag afsluttes og kan udtrækkes til mundtlig prøve i slutningen af S4. Et løft til et A-fag giver mulighed for udtræk til mundtlig og skriftlig prøve. Herudover kan Dansk også udtrækkes til skriftlig prøve i slutningen af S4. Erhvervsområdeprojekt.
S4B	Ca. 10		

2.8.1 Prøve i mundtlig dansk niveau A

Dansk A kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve afholdes på grundlag af en opgave med tilhørende ukendt tekstmateriale. Eleven får opgaven ved lodtrækning. Herefter gives cirka 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationstiden er cirka 30 minutter, inklusiv votering.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eksaminanden må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- Eksamensopgaver
- En samlet undervisningsbeskrivelse for alle undervisningsperioder

Faglige mål

- udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt
- demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi
- demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge
- anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere
- analysere og fortolke fiktive tekster
- analysere og vurdere ikke-fiktive tekster
- perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge
- demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden
- demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger
- demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger
- navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation

- demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget af en opgave med tilhørende ukendt tekstmateriale, der samlet ikke må overgå 5 normalsider a 2400 enheder (inklusive mellemrum) eller 12 minutters afspillet tekst.

Opgaverne til den mundtlige prøve har udgangspunkt i de forløb, elevens hold har gennemgået på dansk A. Opgaverne skal tilsammen dække kernestof og supplerende stof; det betyder, at opgaverne dækker forløb, som er læst i hele den periode, hvor elevens hold har haft dansk på A-niveau. Den enkelte opgave består af det ukendte tekstmateriale og en forside, som indeholder følgende informationer

- Titel på forløb
- Oplysninger om tekstmaterialet
- En opgaveinstruks

Opgaveinstruksen indeholder ikke konkrete spørgsmål, men en generel instruks i, hvordan opgaven skal gribes an. Opgaveinstruksen kunne fx lyde: "Der ønskes en analyse, fortolkning og perspektivering af tekstmaterialet" (når der er tale om tekster, som primært er fiktive) eller "der ønskes en analyse, vurdering og perspektivering af tekstmaterialet" (når der er tale om tekster, der primært er ikke-fiktive).

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Ved eksaminationens start fremlægger eleven sin opgavebesvarelse på 7-10 minutter. Eksaminationen former sig herefter som en samtale mellem eleven og eksaminator med udgangspunkt i elevens opgavebesvarelse.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for dansk A.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de faglige mål, som er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan

- anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder relevant
- fremlægge sin selvstændige besvarelse struktureret
- demonstrere sproglig korrekt, nuanceret og hensigtsmæssig mundtlig fremstilling

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Elevens præstation er karakteriseret ved:

12 Fremragende

- Der demonstreres fremragende anvendelse af danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder samt en sikker brug af et relevant danskfagligt begrebsapparat. Besvarelsen af den stillede opgave er udtømmende, selvstændig, veldokumenteret og med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. Eksaminanden indgår på fremragende vis i den faglige samtale og demonstrerer stor sikkerhed i at bevæge sig fra det konkrete til det abstrakte. Den mundtlige fremstilling er struktureret, nuanceret og velformuleret.

7 God

- Der demonstreres anvendelse af danskfaglig viden, fagets grundlæggende metoder samt et relevant danskfagligt begrebsapparat på tilfredsstillende vis. Besvarelsen af opgaven har flere mangler og savner i nogen grad dokumentation. Eksaminanden indgår i den faglige samtale på tilfredsstillende måde og kan bevæge sig fra det konkrete til det abstrakte. Den mundtlige fremstilling er god, men savner i nogen grad struktur, klarhed og nuancering.

02 Tilstrækkelig

- Der demonstreres usikkerhed i anvendelsen af danskfaglig viden, fagets grundlæggende metoder og danskfaglige begreber. Besvarelsen af den stillede opgave er meget mangelfuld, men dog tilstrækkelig. Eksaminanden indgår usikkert i den faglige samtale og kan kun i beskeden grad bevæge sig fra det konkrete til det abstrakte. Den mundtlige fremstilling er ustruktureret og usikker, men dog tilstrækkelig til at kommunikationen fungerer.

2.8.2 Prøve i skriftlig dansk niveau A

Den skriftlige prøve i dansk A er obligatorisk og afholdes på skoleperiode 4.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Faglige mål

- udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt
- demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi
- demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge
- anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere
- analysere og fortolke fiktive tekster
- analysere og vurdere ikke-fiktive tekster
- perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge
- demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden
- demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger
- demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger
- navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation
- demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder

Eksamensgrundlag

Den skriftlige prøve i dansk A er en centralt stillet digital prøve, som består af en række forskellige opgaver, hvoraf eleven skal vælge at besvare kun én. Prøvens varighed er 5 timer.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens skriftlige præstation.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden. Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan

- anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder relevant
- besvare den stillede opgave med selvstændighed og dokumentation
- demonstrere sproglig korrekt, nuanceret og genrebevidst skriftlig fremstilling

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse af to eksterne censorer.

Elevens præstation er karakteriseret ved:

12 Fremragende

- Der demonstreres fremragende anvendelse af danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder samt en sikker brug af et relevant danskfagligt begrebsapparat. Besvarelsen af den stillede opgave har et klart fokus og er udtømmende, selvstændig, veldokumenteret og med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. Den skriftlige fremstilling demonstrerer genrebevidst anvendelse af relevante skrivehandlinger og stor sikkerhed i at bevæge sig fra det konkrete til det abstrakte. Den skriftlige fremstilling er sammenhængende, struktureret, nuanceret, velformuleret og sproglig korrekt med ingen eller få uvæsentlige fejl.

7 God

- Der demonstreres anvendelse af danskfaglig viden, fagets grundlæggende metoder samt et relevant danskfagligt begrebsapparat på tilfredsstillende vis. Besvarelsen af den stillede opgave har et nogenlunde klart fokus, men har flere mangler og savner i nogen grad selvstændighed og dokumentation. Den skriftlige fremstilling demonstrerer i tilfredsstillende grad genrebevidst anvendelse af relevante skrivehandlinger og evne til at bevæge sig fra det konkrete til det abstrakte. Den skriftlige fremstilling er sammenhængende, struktureret og sprogligt korrekt, dog med flere mindre væsentlige og ikke meningsforstyrrende fejl.

02 Tilstrækkelig

- Der demonstreres usikkerhed i anvendelsen af danskfaglig viden, fagets grundlæggende metoder og danskfaglige begreber. Besvarelsen af den stillede opgave er meget mangelfuld, men dog tilstrækkelig. Den skriftlige fremstilling demonstrerer manglende sikkerhed i genrebevidst anvendelse af relevante skrivehandlinger og bevæger sig kun i beskeden grad fra det konkrete til det abstrakte. Den skriftlige fremstilling savner ofte nuancering og præcision, men er i tilstrækkelig grad sammenhængende og sprogligt korrekt. Adskillige tyngende fejl præger fremstillingen, dog uden at kommunikationen bryder sammen.

2.8.3 Prøve i mundtlig engelsk B

Engelsk B kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 3. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve afholdes på grundlag af et ukendt, ubearbejdet prøvemateriale, der er tematisk tilknyttet et studeret emne. Eleven får opgaven ved lodtrækning. Herefter gives cirka 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationstiden er cirka 30 minutter.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Prøvemateriale

Faglige mål

Sprogfærdighed

- forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner
- udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner
- skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed

Sprog, tekst og kultur

- analysere og beskrive engelsk sprog med anvendelse af relevant faglig terminologi
- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode
- perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien, USA og andre engelsksprogede regioner med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om teknologiske, naturvidenskabelige, historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold

- orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Eksaminationsgrundlag

Eleven trækker et nummer med tilhørende emne og tekst. Prøvematerialet består af en eller flere tekster samt korte instrukser på engelsk, der angiver, hvordan eleven skal arbejde med teksterne.

Prøvematerialet er ukendt, men passer til et af de opgivne emner, som er blevet gennemgået i undervisningen. Prøvematerialet følger det udvidede tekstbegreb og kan derfor være tekst, lyd, billede og video. Teksterne i prøvematerialet har et samlet omfang på to til tre normalsider. En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum) for lyrik/drama 30 linjer. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale svarer en normalside til tre minutters afspillet tekst.

Prøvematerialet dækker tilsammen de faglige mål og kernestoffet. Omfanget tager hensyn til materialets sværhedsgrad og sikrer, at de faglige mål kan bedømmes.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes af eksaminanden med en mundtlig præsentation på ca. 7 minutter. Herefter former eksaminationen sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator om det ukendte tekstmateriale og med inddragelse af de studerede emner.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for engelsk B.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de faglige mål, som er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- behersker et sammenhængende og forholdsvis flydende engelsk med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- giver en klart sammenhængende præsentation
- analyserer, fortolker og perspektiverer prøvematerialet med anvendelse af fagets analytiske begreber og metoder

- anvender den viden, der er opnået i arbejdet med det studerede emne.

Der lægges i bedømmelsen vægt på, at eksaminanden kan indgå i uddybende samtale om præsentationen. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Elevens præsentation og samtale viser fluency, stor variation i fagligt og alment ordforråd og syntaks og sikker sprogbeherskelse med kun uvæsentlige mangler. Eleven har en præcis tekstforståelse og kan systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af relevant faglig viden og sikkert placere det i en større sammenhæng. Eleven kan ubesværet formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

7 God

- Elevens præsentation og samtale viser fluency, et godt fagligt og alment ordforråd og syntaks. Sprogbeherskelse er overvejende sikker men ikke fejlfri. Eleven har en god tekstforståelse og kan overvejende systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng. Eleven kan formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

02 Tilstrækkelig

- Elevens præsentation og deltagelse i samtale er noget usammenhængende men dog forståelig. Det faglige og almene ordforråd er begrænset. Sprogbeherskelsen er usikker og der er mange fejl. Eleven kan redegøre for indhold og synspunkter i tekstmaterialet men er usikker, når det drejer sig om at systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng. Eleven har besvær med at formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

2.8.4 Prøve i skriftlig engelsk B

Engelsk B kan udtrækkes til skriftlig prøve, som afholdes på skoleperiode 3.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Faglige mål

Sprogfærdighed

- forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner
- udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner
- skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed

Sprog, tekst og kultur

- analysere og beskrive engelsk sprog med anvendelse af relevant faglig terminologi
- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode
- perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien, USA og andre engelsksprogede regioner med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om teknologiske, naturvidenskabelige, historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold
- orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Eksamensgrundlag

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet digitalt opgavesæt bestående af en række delopgaver, der til sammen tester eksaminandens opfyldelse af de faglige mål. Prøvens varighed er 5 timer.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens skriftlige præstation.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- giver en detaljeret samt sammenhængende fremstilling
- behersker engelsk skriftsprog med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- viser tekstforståelse, argumenterer og diskuterer sammenhængende
- analyserer og beskriver engelsk sprog grammatisk

- anvender faglige hjælpemidler samt dokumenterer kilder

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse af to eksterne censorer.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Elevens tekst er flydende og velstruktureret. Indholdet viser en præcis forståelse af tekstmaterialet, en sikker metodik i opgaveløsningen og en nuanceret emnebehandling, der omfatter redegørelse, analyse, vurdering og perspektivering med inddragelse af relevant faglig viden. Eleven har en sikker sprogbeherskelse med kun ubetydelige fejl og en sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er varieret og nuanceret.

7 God

- Elevens tekst er struktureret og sammenhængende. Indholdet viser overvejende god forståelse af tekstmaterialet, nogen metodik i opgaveløsningen og en god emnebehandling, der omfatter mange relevante aspekter, med nogen inddragelse af relevant faglig viden. Eleven har en god sprogbeherskelse med en del fejl og overvejende sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er overvejende varieret og nuanceret.

02 Tilstrækkelig

- Elevens tekst er noget usammenhængende men forståelig. Indholdet viser, at tekstmateriale og emne er nogenlunde forstået, men der er metodiske mangler og klare begrænsninger i emnebehandlingen. Faglig viden anvendes kun i begrænset omfang. Sprogbeherskelsen viser usikkerhed. Der optræder mange fejl, hvoraf enkelte er meningsforstyrende. Ordforrådet er begrænset og mangler variation. Elevens viden om grammatik er usikker.

2.8.5 Prøve i mundtlig engelsk A, som valgfag

Engelsk A kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4 for de elever, der har valgt engelsk A som valgfag. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve afholdes på grundlag af et ukendt, ubearbejdet prøvemateriale, der er tematisk tilknyttet et studeret emne. Eleven får opgaven ved lodtrækning. Herefter gives cirka 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationstiden er cirka 30 minutter.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Prøvemateriale

Faglige mål

Sprogfærdighed

- forstå forholdsvis komplekse mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner fra forskellige regioner og i forskellige stillejer
- udtrykke sig flydende og spontant med formidlingsbevidsthed i præsentation, samtale og diskussion på nuanceret og velstruktureret mundtligt engelsk om en bred vifte af almene og faglige emner med høj grad af grammatisk korrekthed og med evne til selvkorrektion
- læse og forstå lange og komplekse tekster på engelsk i forskellige genrer og stillejer inden for almene og faglige områder fra engelsksprogede regioner, samt tekster på engelsk fra andre fag end engelsk
- skrive længere, nuancerede og velstrukturerede tekster på engelsk om komplekse emner med høj grad af grammatisk korrekthed, beherskelse af skriftsproglige normer samt formidlingsbevidsthed.

Sprog, tekst og kultur

- analysere og beskrive engelsk sprog grammatisk og stilistisk med anvendelse af relevant faglig terminologi
- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke forskellige tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode
- perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i engelsksprogede regioner, herunder Storbritannien og USA, på baggrund af engelskfaglig viden om historiske, kulturelle, teknologiske, naturvidenskabelige og samfundsmæssige forhold
- orientere sig i et større engelsksprog stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle komplekse problemstillinger i samspil med andre fag demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Eksamensgrundlag

Eleven trækker et nummer med tilhørende emne og tekst. Prøvematerialet består af en eller flere tekster samt korte instrukser på engelsk, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med teksterne.

Prøvematerialet er ukendt, men passer til et af de opgivne emner, som er blevet gennemgået i undervisningen. Prøvematerialet følger det udvidede tekstbegreb og kan derfor være tekst, lyd, billede og video. Teksterne i prøvematerialet har et samlet omfang på tre til fire normalsider. En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum) for lyrik/drama 30 linjer. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale svarer en normalside til tre minutters afspillet tekst.

Prøvematerialet dækker tilsammen de faglige mål og kernestoffet. Omfanget tager hensyn til materialets sværhedsgrad og sikrer, at de faglige mål kan bedømmes.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes af eksaminanden med en mundtlig præsentation på ca. 8 minutter. Herefter former eksaminationen sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator om det ukendte tekstmateriale og med inddragelse af de studerede emner.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for engelsk A.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de faglige mål, som er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- behersker et flydende og nuanceret engelsk med høj grad af grammatisk korrekthed og evne til selvkorrektion
- giver en velstruktureret præsentation
- analyserer, fortolker og perspektiverer prøvematerialet med anvendelse af fagets analytiske begreber og metoder
- anvender den viden, der er opnået i arbejdet med det studerede emne.

Der lægges i bedømmelsen vægt på, at eksaminanden kan indgå i uddybende samtale om præstationen. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Elevens præstation er karakteriseret ved:

12 Fremragende

- Elevens præsentation og samtale viser fluency, stor variation i fagligt og alment ordforråd og syntaks og sikker sprogbeherskelse med kun uvæsentlige mangler. Eleven har en præcis tekstforståelse og kan systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af relevant faglig viden og sikkert placere det i en større sammenhæng. Eleven kan ubesværet formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

7 God

- Elevens præsentation og samtale viser fluency, et godt fagligt og alment ordforråd og syntaks. Sprogbeherskelse er overvejende sikker men ikke fejlfri. Eleven har en god tekstforståelse og kan overvejende systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng. Eleven kan formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

02 Tilstrækkelig

- Elevens præsentation og deltagelse i samtale er noget usammenhængende men dog forståelig. Det faglige og almene ordforråd er begrænset. Sprogbeherskelsen er usikker og der er mange fejl. Eleven kan redegøre for indhold og synspunkter i tekstmaterialet men er usikker, når det drejer sig om at systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng. Eleven har besvær med at formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

2.8.6 Prøve i skriftlig engelsk A, som valgfag

Engelsk A kan udtrækkes til skriftlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4 for de elever, der har valgt engelsk A som valgfag. Prøven aflægges individuelt.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Faglige mål

Sprogfærdighed

- forstå forholdsvis komplekse mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner fra forskellige regioner og i forskellige stillejer
- udtrykke sig flydende og spontant med formidlingsbevidsthed i præsentation, samtale og diskussion på nuanceret og velstruktureret mundtligt engelsk om en bred vifte af almene og faglige emner med høj grad af grammatisk korrekthed og med evne til selvkorrektion
- læse og forstå lange og komplekse tekster på engelsk i forskellige genrer og stillejer inden for almene og faglige områder fra engelsksprogede regioner, samt tekster på engelsk fra andre fag end engelsk
- skrive længere, nuancerede og velstrukturerede tekster på engelsk om komplekse emner med høj grad af grammatisk korrekthed, beherskelse af skriftsproglige normer samt formidlingsbevidsthed.

Sprog, tekst og kultur

- analysere og beskrive engelsk sprog grammatisk og stilistisk med anvendelse af relevant faglig terminologi
- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke forskellige tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode
- perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i engelsksprogede regioner, herunder Storbritannien og USA, på baggrund af engelskfaglig viden om historiske, kulturelle, teknologiske, naturvidenskabelige og samfundsmæssige forhold
- orientere sig i et større engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle komplekse problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Eksamensgrundlag

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet digitalt opgavesæt bestående af en række delopgaver.

Prøvens varighed er 5 timer.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens skriftlige præstation.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse af to eksterne censorer.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- giver en velstruktureret samt formidlingsbevidst fremstilling
- behersker et flydende og nuanceret engelsk med overholdelse af skriftsprogets normer
- viser tekstforståelse og anvender fagets analytiske begreber og metoder
- analyserer og beskriver engelsk sprog grammatisk
- anvender faglige hjælpemidler samt dokumenterer kilder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Elevers præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Elevers tekst er flydende og velstruktureret. Indholdet viser en præcis forståelse af tekstmaterialet, en sikker metodik i opgaveløsningen og en nuanceret emnebehandling, der omfatter redegørelse, analyse, vurdering og perspektivering med inddragelse af relevant faglig viden. Eleven har en sikker sprogbeherskelse med kun ubetydelige fejl og en sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er varieret og nuanceret.

7 God

- Elevers tekst er struktureret og sammenhængende. Indholdet viser overvejende god forståelse af tekstmaterialet, nogen metodik i opgaveløsningen og en god emnebehandling med nogen inddragelse af relevant faglig viden. Eleven har en god sprogbeherskelse med en del fejl og overvejende sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er overvejende varieret og nuanceret.

02 Tilstrækkelig

- Elevers tekst er noget usammenhængende men forståelig. Indholdet viser, at tekstmateriale og emne er forstået, men der er metodiske mangler og klare begrænsninger i emnebehandlingen. Faglig viden anvendes kun i begrænset omfang. Sprogbeherskelsen viser usikkerhed. Der optræder mange fejl, hvoraf enkelte er meningsforstyrende. Ordforrådet er begrænset og mangler variation. Elevers viden om grammatik er usikker.

2.8.7 Prøve i matematik niveau B

Matematik B kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 3. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af følgende tre dele

- Et centralt stillet projekt, hvortil der afsættes 12 timers undervisningstid
- En kendt opgave, som knytter sig til et af projekterne fra undervisningen. Opgaven tildeles ved lodtrækning
- En ukendt opgave, som afprøver for fagets mindstekrav

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på eksaminandens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Elevernes besvarelse af det centralt stillede projekt
- Projektoplæg for rapporterne, som eleverne har arbejdet med i undervisningen

Faglige mål

- opnå kendskab til matematisk tankegang og ræsonnement, kunne foretage simple matematiske ræsonnementer samt gengive og forklare enkle beviser
- kunne veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- kunne formulere og løse matematiske problemer af såvel teoretisk som anvendelsesmæssig karakter
- kunne analysere konkrete, praktiske problemstillinger primært inden for teknologi og naturvidenskab, opstille en enkel matematisk model for problemet, løse problemet samt dokumentere og fortolke løsningen praktisk, herunder gøre rede for modellens eventuelle begrænsninger og dens validitet samt kunne foretage denne proces i samspil med andre fag
- kunne anvende relevante matematiske hjælpemidler, herunder CAS og matematikprogrammer, til visualiseringer og undersøgelser, der understøtter begrebsudviklingen, samt til dokumentation. Endvidere kunne benytte it til beregninger og undersøgelser af udtryk, der ligger i direkte forlængelse af det i pkt. 2.2. nævnte
- kunne formulere sig i og skifte mellem det matematiske symbolsprog og det daglige skrevne eller talte sprog
- beherske fagets mindstekrav.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er et centralt stillet projekt, hvor eleven redegør for indhold i det centralt stillede projekt til prøven. Eleven forbereder denne del som en del af undervisningen.

Ved prøvens start trækker eleven en kendt opgave, som knytter sig til et af projekterne fra undervisningen. Opgaven er udarbejdet af eksaminator. Opgaven knytter sig til ét af de emner og den teori, som er anvendt i projektarbejdet.

Ved prøvens start trækker eleven også en ukendt opgave, som afprøver for fagets mindstekrav. Opgaven er udarbejdet af eksaminator. Opgaven består af fire små opgaver i flere emner.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen. Den mundtlige prøve har tre dele. Eleven vælger, hvilken af de første to dele, eksaminationen starter med.

I den ene del redegør eleven for sin projektbesvarelse af det centralt udmeldte tema, der suppleres med uddybende spørgsmål for at afklare elevens matematiske forståelse og ejerskab til opgaven. Denne del af eksaminationen må højst omfatte 1/3 af eksaminationstiden.

Den anden del af prøven former sig som en samtale mellem elev og eksaminator med udgangspunkt i den trukne opgave.

Hvis eksaminationen i de to dele rejser tvivl om, hvorvidt eleven kan honorere mindstekravene, bruges den tredje og sidste del af eksaminationen på at teste fagets mindstekrav. Honorering af disse mindstekrav vil give en karakter på mindst 02.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for matematik B.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på eksaminandens evne til at

- demonstrere overblik
- redegøre for matematisk tankegang og foretage simple ræsonnementer
- veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- formulere sig i og skifte mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog
- demonstrere ejerskab til projektrapporten.

Der gives én karakter på baggrund af en helhedsbedømmelse af eksaminandens præstation, omfattende projektet og eksaminandens mundtlige præstation. Hvis eksaminandens præstation lever op til fagets mindstekrav, opnår eksaminanden en karakter svarende til bestået eller højere.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Fremlæggelsen er velstruktureret og eksaminanden behersker fagets terminologi og kan skifte sikkert mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog. Eksaminanden demonstrerer stor fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement – herunder enkel matematisk bevisførelse. Eksaminanden udviser et stort overblik på alle felter samt evne til at generalisere og anvende stoffet i andre sammenhænge. Ved fremlæggelsen forekommer ingen eller kun få uvæsentlige fejl og mangler.

7 God

- Fremstillingen er godt struktureret, og fagets terminologi benyttes. Der veksles på tilfredsstillende måde mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog. Eksaminanden demonstrerer en vis fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement, dog med udeladelse af visse argumenter. Eksaminanden har et godt overblik og kendskab til væsentlige områder af stoffet og kan i nogen grad generalisere. En del af fremlæggelsen er eksempler på konkrete anvendelser. Ved fremlæggelsen forekommer adskillige fejl og mangler. 02 Fremstillingen er ustruktureret.

02 Tilstrækkelig

- Fremstillingen er ustruktureret. Eksaminanden behersker kun mangelfuldt fagets terminologi og skifter usikkert mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog, samt mellem forskellige repræsentationsformer. Eksaminanden demonstrerer en ringe fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement. Fremlæggelsen er usikker og består primært af eksempler på konkrete anvendelser. Eksaminanden har et beskedent overblik men behersker simpel symbolmanipulation. Honorering af fagets mindstekrav giver karakteren mindst 02

Ved den skriftlige projektbesvarelse lægges især vægt på eksaminandens evne til at

- anvende matematiske teorier og metoder til løsning af problemer med udgangspunkt i teoretiske og praktiske forhold
- opstille og behandle matematiske modeller samt vurdere resultater
- fremstille og strukturere overskuelig dokumentation
- anvende relevante hjælpemidler, herunder it til beregning og dokumentation
- veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- formulere sig i og skifte mellem det matematiske symbolsprog og det daglige skrevne sprog

Elevers præstation er karakteriseret ved**12 Fremragende**

- I besvarelsen er matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – benyttet korrekt og hensigtsmæssigt. Ud fra enkle matematiske ræsonnementer argumenteres sagligt for de anvendte løsningsmetoder. Løsningen er veldokumenteret med en sikker brug af figurer og symbolsprog. Eleven er i stand til at opstille og behandle simple matematiske modeller og vurdere såvel model som løsning. Der demonstreres fagligt overblik, og eleven er i stand til at inddrage en meget stor del af stoffet i besvarelsen. Kommunikationsværdien er meget høj, idet der på en naturlig måde skiftes mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog. Eleven behersker fagets terminologi og kan skifte mellem forskellige repræsentationsformer. I besvarelsen forekommer ingen eller kun få uvæsentlige fejl og mangler.

7 God

- I besvarelsen er matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – benyttet godt og hensigtsmæssigt. Ud fra simple matematiske ræsonnementer argumenteres der i et vist omfang for de anvendte løsningsmetoder. Løsningen er dokumenteret med en god brug af figurer og symbolsprog, og der inddrages en god del af stoffet i besvarelsen. Eleven er delvist i stand til at opstille og behandle meget simple matematiske modeller og vurdere løsningerne. Kommunikationsværdien er god, idet eleven kan skifte mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog.

2 Tilstrækkelig

- I besvarelsen er matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – benyttet på et meget elementært niveau. Matematiske ræsonnementer anvendes usikkert og usammenhængende. Dokumentationen er mangelfuld med ringe brug af figurer og symbolsprog. Der demonstreres et beskedent fagligt overblik og kun elementære dele af stoffet inddrages. Eleven er i ringe grad i stand til at opstille og behandle meget simple matematiske modeller, men kan løse elementære opgavetyper. Anvendelsen af fagets terminologi er usikker. Kommunikationsværdien er beskedent, idet eleven kun i mindre udstrækning kan skifte mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog.

2.8.8 Prøve i mundtlig matematik A

Matematik A kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4 for de elever, der har valgt matematik A som valgfag. Prøven aflægges individuelt.

Den mundtlige prøve afholdes på grundlag af projekterne fra undervisningen. Eleven får ved lodtrækning en opgave, der indeholder to til tre kendte delspørgsmål og et ukendt bilag. Opgaven er udarbejdet af eksaminator. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid.

Der afsættes 10 timer af undervisningstiden fordelt på 2 dage til arbejdet med forberedelsesmaterialet til prøverne i matematik A, som udover en skriftlig prøve også kan være en mundtlig prøve. Oplægget indeholder teori, eksempler og opgaver i et emne i forlængelse af kernestoffet. Eleverne arbejder selvstændigt med materialet, og alle hjælpemidler er tilladt inklusiv at modtage vejledning. Det er ikke hensigten, at der skal undervises i forberedelsesmaterialet.

Ved begge prøver indgår det centralt stillet forberedelsesmateriale, der udleveres ved forberedelsesperioden.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved caseundervisningsdagen/prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Opgaverne og bilag

Faglige mål

- opnå fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement og selv kunne foretage matematiske ræsonnementer og beregninger samt udføre beviser
- genkende og skifte mellem verbale, grafiske og symbolske repræsentationer af matematiske problemstillinger fra fagets indhold, vurdere, i hvilke tilfælde de forskellige repræsentationsformer er hensigtsmæssige, samt udvælge og anvende en hensigtsmæssig repræsentationsform på en given problemstilling
- læse og redegøre for centralt indhold i matematiske tekster

- opstille og håndtere formler, herunder oversætte mellem matematisk symbolsprog og dagligt talt eller skrevet sprog samt anvende symbolsprog, herunder variabelskift til løsning af problemer med matematisk indhold
- kunne analysere praktiske problemstillinger primært inden for teknik, teknologi og naturvidenskab, opstille en matematisk model for problemet, løse problemet samt dokumentere og tolke løsningen, herunder gøre rede for modellens eventuelle begrænsninger og dens validitet samt kunne foretage denne proces i samspil med andre fag
- kunne anvende relevante matematiske hjælpemidler, herunder CAS og matematikprogrammer, til visualiseringer og undersøgelser, der understøtter begrebsudviklingen samt til dokumentation. Endvidere kunne benytte it til beregning og undersøgelse af udtryk, som ligger i direkte forlængelse af det i pkt. 2.2. nævnte
- opnå en robusthed i omgang med faget og træning i basale færdigheder, herunder skelne mellem hvor når et problem kan løses analytisk eller ved brug af CAS
- formidle matematiske metoder og resultater i et hensigtsmæssigt sprog
- kunne formulere og løse matematiske problemer af såvel teoretisk som anvendelsesmæssig karakter
- demonstrere grundlæggende viden om fagets identitet og metoder
- beherske fagets mindstekrav

Eksaminationsgrundlag

Eksamensgrundlaget er en opgave, der består af 2-3 kendte delspørgsmål samt et ukendt bilag.

Mindst ét af de kendte delspørgsmål tager udgangspunkt i et af projekterne fra undervisningen. Det andet delspørgsmål kan omhandle et stofområde, der ikke er anvendt i det udtrukne projekt.

Delspørgsmål er udarbejdet med afsæt i projekterne fra undervisningen samt med afsæt i det centralt stillet forberedelsesmateriale. Opgaven er udarbejdet af eksaminator.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal i al væsentlighed tilsammen dække de faglige mål, kernestoffet, det supplerende stof og forberedelsesmaterialet. Opgaver må anvendes højest to gange på samme hold. Bilag skal som hovedregel være forskellige.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med inddragelse af det ukendte bilag.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til faglige mål for matematik A.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven.

Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- udviser overblik og evne til at generalisere
- udviser fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement og selvstændigt kan foretage matematiske ræsonnementer
- kan redegøre for opstilling og behandling af matematiske modeller
- kan veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- kan formulere sig i og skifte sikkert mellem det matematiske symbolsprog og det daglige sprog.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens mundtlige præstation.

Elevers præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Fremstillingen er velstruktureret og fagets terminologi anvendes sikkert. Der veksles problemfrit mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog. Eksaminanden demonstrerer meget stor fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement – herunder matematisk bevisførelse. Eksaminanden viser et stort overblik på alle felter samt evne til at generalisere. Hvor det er relevant, veksles mellem begrebernes forskellige repræsentationsformer. Ved fremlæggelsen forekommer ingen eller kun få uvæsentlige fejl og mangler

7 God

- Fremstillingen er godt struktureret, og fagets terminologi benyttes. Der veksles på tilfredsstillende måde mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog. Eksaminanden demonstrerer en vis fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement – herunder matematisk bevisførelse, der kombineres med konkrete anvendelser. Eksaminanden har et godt overblik på mange områder og kan i nogen grad generalisere. Der veksles mellem begrebernes forskellige repræsentationsformer. Ved fremlæggelsen forekommer adskillige fejl og mangler.

02 Tilstrækkelig

- Fremstillingen er ustruktureret. Eksaminanden behersker kun mangelfuldt fagets terminologi og skifter usikkert mellem det matematiske symbolsprog og det daglige talte sprog, samt mellem forskellige repræsentationsformer. Eksaminanden demonstrerer en beskeden fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement, hvor væsentlige argumenter udelades. I stedet vises eksempler på konkrete anvendelser. Eksaminanden har et mangelfuldt overblik og har kun kendskab til en begrænset del af stoffet.

2.8.9 Prøve i skriftlig matematik A, som valgfag

Matematik A kan udtrækkes til skriftlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4 for de elever, der har valgt matematik A som valgfag. Prøven aflægges individuelt.

Der afsættes 10 timer af undervisningstiden fordelt på 2 dage til arbejdet med forberedelsesmaterialet til prøverne i matematik A, som udover en skriftlig prøve også kan være en mundtlig prøve. Oplægget indeholder teori, eksempler og opgaver i et emne i forlængelse af kernestoffet. Eleverne arbejder selvstændigt

med materialet og alle hjælpemidler er tilladt inklusivt at modtage vejledning. Det er ikke hensigten, at der skal undervises i forberedelsesmaterialet.

Ved begge prøver indgår det centralt stillet forberedelsesmateriale, der udleveres ved forberedelsesperioden.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved caseundervisningsdagen/prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Faglige mål

- opnå fortrolighed med matematisk tankegang og ræsonnement og selv kunne foretage matematiske ræsonnementer og udføre beviser
- kunne veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- kunne formulere og løse matematiske problemer af såvel teoretisk som anvendelsesmæssig karakter
- kunne analysere praktiske problemstillinger primært inden for teknik, teknologi og naturvidenskab, opstille en matematisk model for problemet, løse problemet samt dokumentere og tolke løsningen, herunder gøre rede for modellens eventuelle begrænsninger og dens validitet samt kunne foretage denne proces i samspil med andre fag
- kunne anvende relevante matematiske hjælpemidler, herunder CAS og matematikprogrammer, til visualiseringer og undersøgelser, der understøtter begrebsudviklingen samt til dokumentation. Endvidere kunne benytte it til beregning og undersøgelse af udtryk, som ligger i direkte forlængelse af det i pkt. 2.2. nævnte
- kunne formulere sig i og skifte mellem det matematiske symbolsprog og det daglige skrevne eller talte sprog
- beherske fagets mindstekrav

Eksamensgrundlag

Grundlaget for den skriftlige prøve er et todelt centralt stillet opgavesæt, som udleveres ved prøvens begyndelse.

Prøvens varighed er fem timer.

Prøven udleveres til eleverne ved prøvens start. Elevernes besvarelse af første del af opgavesættet afleveres efter højst to timer. Til denne del af prøven må der ikke benyttes andre hjælpemidler end den centralt

udmeldte formelsamling. Herefter må alle hjælpemidler benyttes til besvarelse af anden del af opgavesættet. Forberedelsesmaterialet indgår i prøvens anden del.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens skriftlige præstation.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på elevens evne til at

- anvende matematiske teorier og metoder til problembehandling og argumentation
- opstille og behandle matematiske modeller samt vurdere resultater
- fremstille og strukturere overskuelig dokumentation
- anvende relevante hjælpemidler, herunder it
- veksle mellem et matematisk begrebs forskellige repræsentationer
- formulere sig i og skifte sikkert mellem det matematiske symbolsprog og det daglige skrevne sprog.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering. Hvis eksaminandens præstation lever op til fagets mindstekrav, opnår eksaminanden en karakter svarende til bestået eller højere.

Elevers præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- I besvarelsen er matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – benyttet korrekt og hensigtsmæssigt. Hvor det er relevant, er løsninger og modeller vurderet. Besvarelsen er veldokumenteret med sikker brug af figurer og symbolsprog. Der demonstreres stort fagligt overblik på alle felter og ud fra matematiske ræsonnementer argumenteres sagligt for de anvendte løsningsmetoder. Eksaminanden behersker fagets terminologi og kan skifte mellem forskellige repræsentationsformer. Kommunikationsværdien er meget høj, idet der på en naturlig måde skiftes mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog. I besvarelsen forekommer ingen eller kun få uvæsentlige fejl og mangler.

7 God

- I besvarelsen benyttes matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – på en fornuftig måde. Der demonstreres et solidt og bredt fagligt overblik, og ud fra matematiske ræsonnementer argumenteres i et vist omfang for de anvendte løsningsmetoder. Løsningen er dokumenteret med en god brug af figurer og symbolsprog. Eksaminanden er delvist i stand til at opstille og behandle matematiske modeller og vurdere løsningerne. Kommunikationsværdien er god, idet eksaminanden kan

skifte mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog. Eksaminanden behersker fagets terminologi og har et godt kendskab til sammenhængen mellem forskellige repræsentationsformer. I besvarelsen forekommer adskillige fejl og mangler.

02 Tilstrækkelig

- I besvarelsen er matematiske teorier og metoder – herunder relevante IT-værktøjer – benyttet på et meget elementært niveau. Matematiske ræsonnementer anvendes usikkert og usammenhængende. Dokumentationen er mangelfuld med ringe brug af figurer og symbolsprog. Der demonstreres et beskedent fagligt overblik og eksaminanden har kun kendskab til en begrænset del af stoffet. Eksaminanden er i ringe grad i stand til at opstille og behandle simple matematiske modeller, men kan løse elementære opgavetyper. Anvendelsen af fagets terminologi er usikker. Kommunikationsværdien er beskedent, idet eksaminanden kun i mindre udstrækning kan skifte mellem det matematiske symbolsprog og almindeligt skriftsprog. Honorering af fagets mindstekrav giver karakteren mindst 02.

2.8.10 Prøve i samfundsfag niveau B

Samfundsfag B kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve efter prøveform B. Prøven afholdes på grundlag af en opgave med ukendte problemorienterede spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. Når prøven starter, trækker eleven tilfældigt én opgave og har derefter cirka 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationstiden er cirka 30 minutter, inklusiv votering.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eksaminanden. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på eksaminandens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Eksamensopgaver, inklusiv bilagsmateriale

Faglige mål

- anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå
- anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger
- undersøge og vurdere samspillet mellem den teknologiske og samfundsmæssige udvikling
- undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold
- undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere
- påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler
- formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
- på et fagligt grundlag argumenterer sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er en opgave med ukendte problemorienterede spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. I spørgsmålene skal eleven forholde sig til bilagsmaterialet og inddrage samfundsfaglig teori og begreber. Der er både redegørende, undersøgende og diskuterende spørgsmål.

Bilagsmaterialet er på i alt 2-3 normalsider, af 2400 anslag inklusiv mellemrum. Lyd og video kan også indgå som en del af bilagsmaterialet, hvor en normalside svarer til 4-7 minutter. Der vil som regel indgå statistisk materiale som en del af bilaget.

Opgaverne bliver udarbejdet af underviseren og omhandler et eller flere af de temaer, der har været arbejdet med i undervisningen. Opgaverne dækker tilsammen fagets mål og kernestof.

Der er som minimum så mange opgaver, at hver opgave maksimalt går igen tre gange på holdet. Der er mindst fire mulige opgaver tilbage, når den sidste elev trækker en opgave.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer ved prøven.

Eksaminationen indledes med elevens præsentation og former sig herefter som en samtale mellem elev og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

Med udgangspunkt i elevens præsentation og den trukne opgave er det eksaminators og censors opgave at stille spørgsmål, så det sikres, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for samfundsfag B.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de faglige mål, som er relevante for eksamensspørgsmålet. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Problemstillinger undersøges struktureret og fokuseret under sikker anvendelse af metodiske færdigheder, relevant viden, begreber og enkle teorier med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. Konklusioner dokumenteres sikkert med anvendelse af relevant materiale. Eleven diskuterer fagligt sammenhængende og kan i dialog uddybe centrale samfundsfaglige sammenhænge med ingen eller kun få uvæsentlige mangler

7 God

- Problemstillinger undersøges nogenlunde struktureret og fokuseret under god anvendelse af metodiske færdigheder, relevant viden, begreber og enkel teori, men med en del mangler. Konklusioner dokumenteres mindre sikkert med anvendelse af relevant materiale. Eleven diskuterer rimeligt fagligt sammenhængende og kan i dialog uddybe centrale samfundsfaglige sammenhænge med en del mangler

02 Tilstrækkelig

- Problemstillinger undersøges svagt struktureret og fokuseret med minimalt acceptabel anvendelse af metodiske færdigheder, relevant viden, begreber og enkel teori. Konklusioner dokumenteres usikkert med minimalt acceptabel anvendelse af relevant materiale. Eleven argumenterer enkelte steder fagligt sammenhængende og indgår usikkert i dialogen.

2.8.11 Prøve i kommunikation og it niveau C

Kommunikation og it C kan udtrækkes til mundtlig prøve på skoleperiode 1. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve. Prøven afholdes på grundlag af elevens afsluttende projektopgave. Projektopgaven består af en rapport og et eller flere kommunikationsprodukter. Eksaminationstiden er ca. 24 minutter, inklusiv votering.

Eleven arbejder med projektet svarende til 10-15 timers undervisningstid og modtager procesvejledning. Rapporten tæller ikke med i den samlede bedømmelse, og censor læser ikke rapporten. Til den mundtlige præsentation anvender eleven et relevant præsentationsmedie.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i

undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på eksaminandens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- En fortegnelse over elevernes valg af opgaveformuleringer

Faglige mål

Forundersøgelse

- analysere udvalgte aktuelle eksempler på digitale mediers rolle i samfundet
- finde, analysere og anvende information om brugere og kommunikationssituation i forbindelse med fremstillingen af et kommunikationsprodukt
- undersøge og forstå digitaliseringens påvirkning af kommunikationssituationen
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Produktion

- udforme og producere kommunikationsprodukter, herunder dokumentere metoder til idéudvikling og projektarbejde
- demonstrere anvendelse af kommunikations- og designteori på konkrete cases og egne produktioner
- begrunde valg af medie, udtryksformer, virkemidler og it-værktøjer til løsning af kommunikationsopgaver
- forklare og reflektere over etiske problemstillinger og ophavsret i forbindelse med udformning af kommunikationsprodukter
- anvende konstruktiv feedback i processen med at fremstille kommunikationsprodukter.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er elevens projektopgave, der består af et kommunikationsprodukt og en rapport.

I rapporten anvender eleven teori til at forklare valg og fravalg i forbindelse med udformningen af kommunikationsproduktet/-produkterne. Projektopgaven kan udformes individuelt eller i grupper på højst tre personer.

Eleven udarbejder et kommunikationsprodukt og et relevant præsentationsmedie.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen. Til den mundtlige præsentation anvender eksaminanden et relevant præsentationsmedie.

Eleven præsenterer sit kommunikationsprodukt og teoretiske overvejelser for eksaminator og censor. Eksaminationen former sig herefter som en uddybende samtale mellem elev og eksaminator med udgangspunkt i elevens præsentation. Censor kan stille uddybende spørgsmål til eleven.

Det er eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for kommunikation og it C.

Det er udelukkende elevens mundtlige præstation samt kommunikationsproduktet, der evalueres til eksamen. Eleven får én samlet karakter ud fra en helhedsbedømmelse af den mundtlige præstation og det medbragte kommunikationsprodukt.

Elevens præsentation må højst omfatte halvdelen af eksaminationstiden.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de faglige mål, som er relevante for eksamensspørgsmålet. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevers præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Eksaminanden argumenterer velbegrunder for det faglige indhold i opgaven og demonstrerer med uvæsentlige mangler overblik over faget.
- Kommunikationsproduktet er produceret med stor omhu, og viser indgående sammenhæng mellem produktets målgruppe, medievalg og de anvendte virkemidler.
- Eksaminanden kan reflektere kritisk over kommunikationsproduktets styrker og svagheder.
- Eksaminanden præsenterer opgaven meget velstruktureret og kan svare på uddybende og supplerende spørgsmål med kun uvæsentlige mangler.

7 God

- Eksaminanden redegør for det faglige indhold i opgaven og demonstrerer i rimelig grad overblik over faget.
- Kommunikationsproduktet er produceret med nogen grad af omhu. Der er sammenhæng mellem produktets målgruppe, medievalg og de anvendte virkemidler.
- Eksaminanden er i stand til at reflektere over kommunikationsproduktets styrker og svagheder.
- Eksaminanden præsenterer opgaven sammenhængende og kan i rimelig grad svare på uddybende og supplerende spørgsmål.

02 Tilstrækkelig

- Eksaminanden beskriver det faglige indhold i opgaven og demonstrerer i mindre grad overblik over faget.
- Eksaminanden præsenterer opgaven noget usammenhængende og kan i mindre grad svare på uddybende og supplerende spørgsmål.
- Eksaminanden redegør for begreber uden at sætte dem i forhold til sit eget kommunikationsprodukt.
- Kommunikationsproduktet bærer ikke præg af omhu i fremstillingen

2.8.12 Prøve i biologi niveau C

Biologi C kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 2. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave udarbejdet af eksaminator. Opgaverne uden bilag skal være kendt af eleverne inden prøven. Eksaminationstiden er ca. 24 minutter. Der gives ca. 24 minutters forberedelsestid.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx ChatGPT er derfor ikke tilladt ved caseundervisningsdagen/prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Eksamensopgaver, inklusiv bilagsmateriale

Faglige mål

- anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger
- udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed
- bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt
- anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, beskrivelse og analyse

- analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlklarer og usikkerhed
- anvende relevante digitale værktøjer, herunder matematiske, i en konkret faglig sammenhæng
- uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner
- formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer
- demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Eksaminationsgrundlaget

Eksaminationsgrundlaget er en opgave, der indeholder en overskrift og en kort præciserende tekst samt bilagsmateriale. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen i al væsentlighed dække de faglige mål, kernestof og supplerende stof. Hver opgave må bruges højst to gange på samme hold. Bilag må genbruges i forskellige opgaver efter eksaminators valg. Bilagsmaterialet består af figurer, forsøgsdata og lignende og inddrager eksperimentelt arbejde eller andet empiribaseret arbejde fra undervisningen.

Bilagsmaterialet, knyttet til den udtrukne opgave, udleveres ved forberedelsens start.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, der fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes med elevens fremlæggelse med udgangspunkt i bilagsmaterialet, som varer op til 10 minutter. Eksaminationen former sig herefter som en samtale mellem elev og eksaminator, som inddrager øvrige relevante dele af kernestof og supplerende stof.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for biologi C.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på eksaminandens evne til at:

- anvende relevant faglig viden og fagbegreber til forklaring og uddybning af bilagsmaterialets indhold
- beskrive eksperimentelt arbejde og relatere det til relevant teori
- analysere eksperimentelle resultater under inddragelse af relevant faglig viden
- give fagligt sammenhængende forklaringer og indgå i en faglig dialog
- perspektivere til samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige eller etiske problemstillinger

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Eksaminandens fremlæggelse er velstruktureret og formidles med sikker anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager kvalificeret relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde. Eksaminanden tolker og analyserer sikkert eksperimentelle resultater, så stort set alle væsentlige aspekter inddrages. I den faglige samtale demonstrerer eksaminanden omfattende kendskab til fagets viden, begreber og metoder, kan perspektivere sin faglige viden og kan i høj grad forholde sig til relevante biologiske problemstillinger med faglig indsigt.

7 God

- Eksaminandens fremlæggelse er sammenhængende og formidles med anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager i rimelig grad relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde. Eksaminanden tolker og analyserer i rimelig grad eksperimentelle resultater men mangler forekommer. I den faglige samtale demonstrerer eksaminanden godt kendskab til fagets begreber og metoder, perspektiverer i rimelig grad sin biologiske viden og forholder sig til relevante biologiske problemstillinger med rimelig faglig indsigt.

02 Tilstrækkelig

- Eksaminandens fremlæggelse er noget usammenhængende og formidles med usikker anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager i mindre grad relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde, og adskillige væsentlige mangler forekommer. Eksaminandens tolkning og analyse af eksperimentelle resultater er usikker og mangler præcision. I den faglige samtale viser eksaminandens kendskab til fagets begreber og metoder væsentlige mangler. Eksaminanden kan kun i begrænset omfang perspektivere sin faglige viden og forholde sig til relevante biologiske problemstillinger.

2.8.13 Prøve i biologi niveau B, som valgfag

Biologi B kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 4 for de elever, der har valgt biologi B som valgfag. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave udarbejdet af eksaminator. Opgaverne uden bilag skal være kendt af eleverne inden prøven. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i

undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eleven må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved caseundervisningsdagen/prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Eksamensopgaver, inklusiv bilagsmateriale

Faglige mål

- anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og til analyse af enkle biologiske problemstillinger
- tilrettelægge og udføre eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed og til risikomomenter ved arbejde med biologisk materiale
- bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt
- anvende relevante matematiske repræsentationer, modeller og metoder til beregning, beskrivelse og analyse
- analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder, usikkerhed og biologisk variation
- anvende relevante digitale værktøjer, herunder matematiske, i en konkret faglig sammenhæng
- indsamle, og anvende kildemateriale, om biologiske og bioteknologiske emner
- formulere sig såvel mundtligt som skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer
- demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- anvende fagets viden og metoder til vurdering og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold, og til at udvikle og vurdere løsninger
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag

Eksaminationsgrundlaget

Eksaminationsgrundlaget er en opgave, der indeholder en overskrift og en kort præciserende tekst samt bilagsmateriale. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen i al væsentlighed dække de faglige mål, kernestof og supplerende stof. Hver opgave må bruges højst to gange på samme hold. Bilag må genbruges i forskellige opgaver efter eksaminators valg. Bilagsmaterialet består af figurer, søgdata og lignende og inddrager eksperimentelt arbejde eller andet empiribaseret arbejde fra undervisningen.

Bilagsmaterialet, knyttet til den udtrukne opgave, udleveres ved forberedelsens start.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, der fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes med elevens fremlæggelse med udgangspunkt i bilagsmaterialet, som varer op til 10 minutter. Eksaminationen former sig herefter som en samtale mellem elev og eksaminator, som inddrager øvrige relevante dele af kernestof og supplerende stof.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for biologi B.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på eksaminandens evne til at

- anvende relevant faglig viden, fagbegreber og fagsprog til beskrivelse, forklaring og uddybning af bilagsmaterialets problemstilling
- uddybe og vurdere eksperimentelt arbejde og dets tilrettelæggelse
- analysere og diskutere data og eksperimentelle resultater under inddragelse af relevant faglig viden
- give sammenhængende faglige forklaringer og argumentationer og indgå i en faglig dialog
- demonstrere forståelse af sammenhænge mellem fagets forskellige delområder
- perspektivere til samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige eller etiske problemstillinger.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Eksaminandens fremlæggelse er velstruktureret og formidles med sikker anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager kvalificeret relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde. Eksaminanden tolker og analyserer sikkert data, så stort set alle væsentlige aspekter inddrages. I den faglige samtale demonstrerer eksaminanden omfattende kendskab til fagets viden, begreber og metoder, kan perspektivere sin faglige viden og i høj grad forholde sig til relevante biologiske problemstillinger med faglig indsigt.

7 God

- Eksaminandens fremlæggelse er sammenhængende og formidles med anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager i rimelig grad relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde. Eksaminanden tolker og analyserer i rimelig grad data men mangler forekommer. I den faglige samtale demonstrerer eksaminanden godt kendskab til fagets begreber og metoder, perspektiverer i rimelig grad sin biologiske viden og forholder sig til biologiske problemstillinger.

02 Tilstrækkelig

- Eksaminandens fremlæggelse er noget usammenhængende og formidles med usikker anvendelse af fagsprog. Eksaminanden inddrager i mindre grad relevante faglige elementer herunder metoder og resultater fra eksperimentelt arbejde, og adskillige væsentlige mangler forekommer. Eksaminandens tolkning og analyse af data er usikker og mangler præcision. I den faglige samtale viser eksaminandens kendskab til fagets begreber og metoder væsentlige mangler. Eksaminanden kan kun i begrænset omfang perspektivere relevante biologiske problemstillinger samt koble til andre fagområder og fag.

2.8.14 Prøve i psykologi niveau C

Psykologi C kan udtrækkes til mundtlig prøve.

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens selvvalgte emne samt et ukendt materiale udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt.

En oversigt over gennemført undervisning samt det samlede prøvemateriale sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksaminationsgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven en ukendt opgave inden for et kendt fagligt område. Opgaven består af fire dele: en overskrift med fagligt område, casebeskrivelse af en erhvervsrettet virkelig eller tænkt sag eller begivenhedsforløb, to-tre underspørgsmål på hvert sit forskellige taksonomiske niveau og et bilagsmateriale.

En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 ukendte opgaver. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske.

Eleven skal i sin forberedelse:

- Læse opgavens fire dele
- Udvælge relevante psykologiske problemstillinger og teori til at belyse de tilhørende spørgsmål
- Perspektivere relevant psykologisk viden til fagets øvrige områder og erhverv

Den ukendte opgave bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Ved eksaminationens start fremlægger eleven sin opgavebesvarelse. Herefter former eksaminationen sig som en faglig samtale mellem elev og eksaminator med udgangspunkt i opgaven. Her er det muligt at ud-
dybe eller perspektivere fremlæggelsen, så der skabes yderligere muligheder for at bringe faglige mål i spil.

Prøven varer samlet 30 minutter, inklusiv votering.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til de udvalgte væsentlige mål for psykologi.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamens-præstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven

- Identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normal fungerede menneske
- Kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- Analyse og vurdering af kulturelle faktoreres indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- Diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv
- Anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

Karakteren 12

- En selvstændig identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normal fungerede menneske
- En overbevisende kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- En selvstændig og velbegrundet analyse og vurdering af kulturelle faktoreres indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- En selvstændig diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv
- En overbevisende anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normal fungerede menneske
- En sikker kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- En selvstændig analyse og vurdering af kulturelle faktoreres indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- En sikker diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv

- En sikker anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normalfungerede menneske
- En dækkende kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- En dækkende analyse og vurdering af kulturelle faktorerers indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- En rimelig sikker diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv
- En dækkende anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normalfungerede menneske
- En synlig kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- En enkel analyse og vurdering af kulturelle faktorerers indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- En synlig diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv
- En enkel anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal identifikation af en eller flere psykologiske problemstillinger primært i forhold til det normalfungerede menneske
- En basal kritisk udvælgelse af centrale teorier og undersøgelser til løsning af faglige problemstillinger
- En forståelig analyse og vurdering af kulturelle faktorerers indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- En basal diskussion af psykologiske problemstillinger i relation til uddannelse og erhverv
- En basal anvendelse af psykologiske fagbegreber og skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.8.15 Prøve i kemi niveau B

Kemi B kan udtrækkes til mundtlig prøve, som afholdes på skoleperiode 3. Prøven aflægges individuelt.

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave udarbejdet af eksaminator. Opgaverne uden bilag skal være kendt af eleverne inden prøven. Bilag knyttet til den udtrukne opgave udleveres ved forberedelsens start. Der er mindst 4 opgaver tilbage, når den sidste elev trækker sin opgave.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter, inklusiv votering. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid.

Hjælpemidler og adgang til internettet

Som udgangspunkt er adgang til internettet under prøven ikke tilladt for eleven. Eleven må dog under prøven bruge internettet, når der er tale om digital adgang til undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvis dette ikke kan medbringes og opbevares lokalt på elevens computer.

Egne notater og arbejder skal medbringes og opbevares lokalt på elevens computer under prøven. Eksaminanden må dog under prøven tilgå egne notater og arbejder via internettet, hvis disse ikke kan opbevares lokalt på elevens computer.

En opgave/prøve skal være elevens egen og selvstændige besvarelse. AI-baserede værktøjer som fx Chat-GPT er derfor ikke tilladt ved prøven. Hvis eleven bruger ikke-tilladte hjælpemidler, som fx AI-baserede værktøjer, så er der ikke længere tale om elevens egen og selvstændige besvarelse.

Undervisningsmateriale, egne notater og arbejder kan også medbringes i papirformat.

Forud for prøvens afholdelse sendes til censor

- En undervisningsbeskrivelse
- Eksamensopgaver, inklusiv bilagsmateriale

Faglige mål

- anvende fagbegreber, fagsprog, modeller og metoder til at beskrive, analysere og vurdere kemiske problemstillinger
- relatere iagttagelser, modeller og symbolsprog til hinanden ved anvendelse af kemisk fagsprog
- tilrettelægge og gennemføre simpelt kvalitativt og kvantitativt eksperimentelt arbejde under hensyntagen til laboratoriesikkerhed og i tilknytning hertil opstille og afprøve hypoteser
- indsamle, efterbehandle, analysere og vurdere iagttagelser og resultater fra eksperimentelle data
- dokumentere eksperimentelt arbejde mundtligt og skriftligt, herunder sammenknytte teori og eksperimenter
- gennemføre og vurdere beregninger ved undersøgelser af simple kemiske problemstillinger
- anvende digitale værktøjer, herunder fagspecifikke, i en konkret faglig sammenhæng
- anvende relevante matematiske modeller, metoder og repræsentationsformer i behandling af kemiske problemstillinger
- indsamle, vurdere og anvende kemifaglige tekster og informationer fra forskellige kilder
- formulere sig struktureret såvel mundtligt som skriftligt om kemiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder

- anvende fagets viden og metoder til at identificere, beskrive og diskutere kemiske problemstillinger fra teknologi, produktion, hverdag eller den aktuelle debat og til at udvikle og vurdere løsninger–behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er en opgave, der indeholder en overskrift, en kort præciserende tekst og mindst et bilag. Opgaven dækker både eksperimentelt arbejde og teoretisk stof, som fagligt er knyttet til hinanden. Med udgangspunkt i opgaven udvælger eleven fokusområder og tilrettelægger en præsentation, som besvarer opgaven og inddrager bilag.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen i al væsentlighed dække faglige mål, kernestoffet og supplerende stof. Den enkelte opgave må anvendes højst to gange på samme hold. Bilag må genbruges i forskellige opgaver efter eksaminators valg.

Bilag skal kunne danne baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof eller supplerende stof. Bilagets indhold skal have et omfang, så hele bilagets indhold kan forventes inddraget under eksaminationen.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation, som fremkommer i eksaminationen.

Eksaminationen indledes med elevens præsentation og former sig herefter som en samtale mellem elev og eksaminator med udgangspunkt i opgaven. Det eksperimentelle arbejde og bilag skal inddrages i eksaminationen.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til mål for kemi B.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes efter, i hvor høj grad eleven lever op til de faglige mål. Der tages udgangspunkt i de af eleven udvalgte faglige mål, som er i fokus i elevens eksaminationsgrundlag. Hertil bedømmes eleven på sin mundtlige præsentation. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens præstation.

Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på eksaminandens evne til at:

- anvende fagets viden og metoder til behandling af kemiske problemstillinger
- beskrive udførelsen af eksperimentelt arbejde
- inddrage relevante metoder og resultater fra det eksperimentelle arbejde
- forklare sammenhænge mellem det eksperimentelle arbejde og den tilknyttede teori
- inddrage relevante kemiske emner og det udleverede bilag i den faglige samtale

- perspektivere den faglige viden til andre dele af faget eller til kemiske problemstillinger fra teknologi, produktion, hverdag eller den aktuelle debat
- udtrykke sig mundtligt, således at tankegangen fremstår struktureret og tydelig.

Der gives en karakter på baggrund af en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Elevers præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Eksaminanden demonstrerer indgående kendskab til kemiske teorier, modeller og metoder og til sammenhænge mellem disse, samt med få uvæsentlige mangler omfattende stofkendskab. Eksaminanden redegør selvstændigt for udførelsen af eksperimenter, inddrager relevante aspekter fra efterbehandlingen samt diskuterer resultater med kun uvæsentlige mangler. Eksaminanden udtrykker sig med få fejl klart, præcist og forståeligt under anvendelse af kemisk sprog. Fremlæggelsen er selvstændig og velstruktureret, og eksaminanden indgår sikkert i en faglig samtale, så stort set alle de væsentlige aspekter inddrages. Eksaminanden kan selvstændigt inddrage relevant faglig viden ved perspektivering og relevante kemiske emner i diskussionen af kemiske metoder, anvendelse og problemstillinger.

7 God

- Eksaminanden viser godt kendskab til kemiske teorier, modeller og metoder og til sammenhænge mellem disse, samt med en del mangler et godt stofkendskab. Eksaminanden kan redegøre for udførelsen af eksperimenter, inddrage de fleste relevante aspekter fra efterbehandlingen samt diskutere resultater, men en del mangler forekommer. Eksaminanden udtrykker sig i nogen grad klart, præcist og forståeligt under anvendelse af kemisk fagsprog. Fremlæggelsen er sammenhængende, og eksaminanden indgår med nogen sikkerhed i den faglige en samtale, så en del af de væsentlige aspekter inddrages. Eksaminanden kan med en del mangler inddrage relevant faglig viden ved perspektivering og relevante kemiske emner i diskussionen af kemiske metoder, anvendelse og problemstillinger.

02 Tilstrækkelig

- Eksaminanden demonstrerer med væsentlige mangler kendskab til kemiske teorier, modeller og metoder og et begrænset stofkendskab. Eksaminanden kan delvist redegøre for udførelsen af eksperimenter og inddrage enkelte af de relevante aspekter fra efterbehandlingen, idet adskillige mangler forekommer. Eksaminanden udtrykker sig noget uklart, upræcist og ikke altid forståeligt, og anvendelsen af kemisk fagsprog har adskillige væsentlige mangler. Eksaminanden kan kun i meget begrænset omfang og med væsentlige mangler inddrage relevant faglig viden ved perspektivering og diskussion af kemiske metoder, anvendelser og problemstillinger.

2.8.16 Prøve i erhvervsområdeprojekt

Erhvervsområdeprojektet (EOP) omfatter to fag og udarbejdes individuelt. Projektet afsluttes med en individuel mundtlig prøve på baggrund af et individuelt skriftligt projekt.

I erhvervsområdeprojektet fordyber eleven sig i et selvvalgt område, ved hjælp af to af elevens fag. Valget af fagkombination stiller det krav, at det ene fag skal være på mindst B-niveau, og det andet fag skal være et uddannelsesspecifikt fag. Fag skal altid vælges på det højeste niveau, eleven har haft eller har faget.

Projektets problemstilling bygger på de to valgte fag. De to valgte fag behøver ikke at have lige stor vægt.

Eleven vælger i samråd med vejlederne et selvvalgt område, hvor de valgte fag indgår. Det selvvalgte område skal afgrænses på en sådan måde, at der kan udformes en problemformulering, som sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit fra besvarelser, som tidligere er afleveret og rettet.

Forud for projektperioden vælger eleven i samråd med sine vejledere selvvalgt område og faglig problemstilling for erhvervsområdeprojektet. På baggrund heraf udarbejder eleven under vejledning en problemformulering, som i kort form afgrænser problemstillingen og angiver, hvad der skal undersøges og analyseres for at konkludere på denne. Eleven angiver samtidigt, hvordan problemstillingen er relevant i forhold til elevens erhvervsuddannelse samt angiver en oversigt over materialer og faglige metoder, som eleven forventer at inddrage i undersøgelse og analyse.

På baggrund af problemformuleringen udarbejder vejlederne den endelige opgaveformulering, som sikrer, at eleven har mulighed for at opfylde de faglige mål. Den justerede problemformulering udgør elevens endelige opgaveformulering for erhvervsområdeprojektet.

Inden den mundtlige prøve har eleven to uger til at udarbejde erhvervsområdeprojektet på 12 til 17 sider. En side svarer til 2400 anslag, inklusiv mellemrum. Der medregnes ikke forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller, bilag og lignende. Herefter afleverer eleven erhvervsområdeprojektet til skolen, og den sendes til censor inden prøven.

Faglige mål for erhvervsområdeprojektet

- Beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder
- Undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering
- Søge, vurdere og anvende fagligt relevant information
- Kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen
- Demonstrere evne til faglig formidling såvel mundtligt som skriftligt, herunder beherske fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse
- Vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med problemstillingen
- Anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde

Eksamensgrundlag

Inden projektperioden afholder skolen en workshop med undervisere i de fag, som eleven kan vælge. Til workshoppen har eleven mulighed for at få vejledning og sparring i forhold til valg af fag og selvvalgt område. Herefter formulerer eleven en foreløbig problemformulering i samarbejde med vejlederne i de valgte fag. Eleven kan modtage vejledning i alle projektforsøgets faser frem til aflevering af erhvervsområdeprojektets opgavebesvarelse.

Opgaveformuleringen skal

- Gøre det muligt for eleven at opfylde de faglige mål for erhvervsområdeprojektet
- Rumme såvel fagspecifikke som tværgående problemstillinger med brug af de valgte fag
- Give mulighed for faglig fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over undervisningen i mindst ét af projektets fag
- Være konkret og afgrænset
- Indebære, at de valgte fag anvendes på et passende niveau

- Være udformet således, at eleven har mulighed for at behandle opgaveformuleringen fyldestgørende inden for de tidsmæssige rammer for erhvervsområdeprojektet

Opgaveformuleringen bliver udleveret til eleven, når erhvervsområdeprojektets projektperiode begynder. Elever, der har valgt samme område eller samarbejder om enkelte dele af deres projekt, f.eks. indsamling af data, skal have forskellige opgaveformuleringer.

I projektperioden udarbejder eleven erhvervsområdeprojektet, som indeholder

- Forside
- Indholdsfortegnelse
- Resume
- Opgavebesvarelse, jf. skolens Håndbog i Erhvervsområdeprojekt
- Litteraturliste

Der afholdes en mundtlig eksamination på grundlag af elevens erhvervsområdeprojekt. Eksaminator og censor skal samlet have kompetencer inden for de fag, der indgår i elevens opgavebesvarelse. Eksaminator og censor drøfter inden den mundtlige del af prøven, hvilket fagligt niveau opgavebesvarelsen har, og hvilke problemstillinger eleven skal uddybe.

Bedømmelsesgrundlag

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens præsentation af centrale problemstillinger og konklusioner i opgavebesvarelsen. Eksaminationen former sig herefter som en faglig dialog mellem eleven, eksaminator og censor med udgangspunkt i elevens skriftlige projekt og den mundtlige præsentation.

Elevens præsentation og fremlæggelse af projektet har en varighed på op til 10 minutter af eksaminationstiden.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til erhvervsområdeprojektets bedømmelseskriterier.

Ved den skriftlige opgavebesvarelse lægges vægt på

- i hvor høj grad opgaveformuleringen er besvaret
- undersøgelse og analyse af projektets problemstilling
- relevant udvælgelse, kombination og anvendelse af viden og metoder fra de valgte fag
- kombination af praksis, data og teori i behandling af problemstillingen
- faglig dybde og perspektiv
- projektarbejdets planlægning og begrundelser for faglige og metodiske valg
- beherskelse af fremstillingsformen i en faglig skriftlig opgavebesvarelse.

Ved den mundtlige eksamination lægges vægt på

- den mundtlige præsentation af projektet og dets vigtigste konklusioner
- faglig dybde og selvstændighed i den faglige dialog om projektet
- forståelse af de valgte fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger i forhold til arbejdet med den valgte problemstilling
- refleksion over de anvendte metoder i forhold til gennemførelse af det konkrete projektforsøg.

Der gives én karakter på grundlag af en helhedsvurdering af eksaminandens præstation, som omfatter den skriftlige opgavebesvarelse og den mundtlige eksamination.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelsen af den mundtlige og den skriftlige præstation ved erhvervsområdeprojektet. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden. Ved bedømmelsen anvendes 7-trins-skalaen, jf. BEK. nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Der gives én karakter på grundlag af en helhedsvurdering af eksaminandens præstation, som omfatter den skriftlige opgavebesvarelse og den mundtlige eksamination.

Elevens præstation er karakteriseret ved

12 Fremragende

- Eksaminanden undersøger og analyserer projektets problemstilling fremragende, med relevant udvælgelse og sikker anvendelse af viden, metoder, og teori.
- Eksaminanden formidler projektet struktureret og sikkert, både skriftligt og mundtligt, og forholder sig til fags og metoders muligheder og begrænsninger med indsigt og overblik.
- Eksaminanden anvender relevante tværgående studiemetoder sikkert i projektet og reflekterer over anvendelsen med indsigt og overblik.

7 God

- Eksaminanden undersøger og analyserer projektets problemstilling godt, med relevant udvælgelse og anvendelse af viden og metoder og teori, dog med nogle mangler.
- Eksaminanden formidler projektet godt, både skriftligt og mundtligt, og forholder sig godt til fags og metoders muligheder og begrænsninger med indsigt og overblik, dog med nogle mangler.
- Eksaminanden anvender tværgående studiemetoder relevant i projektet og reflekterer over anvendelsen med indsigt og overblik, dog med nogle mangler.

02 Tilstrækkelig

- Eksaminanden undersøger og analyserer projektets problemstilling på et netop acceptabelt niveau, og anvender af viden og metoder, empiri og teori med væsentlige mangler.
- Eksaminanden formidler projektet på et netop acceptabelt niveau, både skriftligt og mundtligt, og forholder sig til fags og metoders muligheder og begrænsninger med væsentlige mangler.
- Eksaminanden anvender tværgående studiemetoder på et netop acceptabelt niveau i projektet og reflekterer over anvendelsen med væsentlige mangler.

2.8.17 Prøve i Farmakologi og medicin håndtering

Prøve i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014.

Målene for Farmakologi og medicin håndtering fremgår i afsnit 2.6.2. Prøven er mundtlig og placeret i skoleperiode 2. Prøven gennemføres som en individuel prøve og varer 30 minutter, inklusiv votering.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er det materiale, der danner grundlag for eksaminationen. Materialet er elevproduceret og tager udgangspunkt i farmakologiopgave 1 i oplæring 1B, med mulighed for tilpasning af borger og præparater, samt i skoleperiode 1B og 2.

Eksaminationsgrundlaget indeholder:

En kort beskrivelse af borgerens samlede helbredstilstand og symptomer.

Et medicinskema med to dispenserede og administrerede medicinske præparater.

Eksaminationsgrundlaget udarbejdes individuelt og må max fylde 2200 anslag, inklusiv mellemrum, og skriftstørrelse 12. Det gemmes som en pdf-fil og afleveres elektronisk sidste dag i temaet Medicinhåndtering og lovgivning.

Eksaminationsgrundlaget skal gøre det muligt for eleven at demonstrere opnåelse af væsentlige mål i forhold til eksaminationsgrundlaget til den mundtlige prøve. Til den mundtlige prøve demonstrerer eleven et praksiseksempel, evt. ved hjælp af filmsekvens på højst 2-3 minutters varighed, der kan understøtte elevens faglige refleksion. Eksaminationsgrundlaget og udførelsen af praksiseksemplet indgår ikke i bedømmelsen.

Til prøven skal eleven med udgangspunkt i eksaminationsgrundlaget

- Identificere og udvælge relevante problemstillinger
- Inddrage teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- Reflektere over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- Anvende faglige begreber

Til prøven skal eleven forberede et mundtligt oplæg og udarbejde en skriftlig disposition for oplægget. Eleven afleverer dispositionen til eksaminator og censor ved prøvens begyndelse. Dispositionen skal indeholde følgende

- Elevens navn og holdnummer
- Relevante problemstillinger
- Praksiseksempel
- Medicinberegninger
- Eventuelt andre emner til dialog

Ud over eksaminationsgrundlag og disposition må eleven medbringe andet relevant materiale til prøven.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation og omfatter praktiske erfaringer og teoretisk viden. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eleven har ca. 10 minutter til sit oplæg og praksiseksempel ud fra dispositionen. På baggrund af oplægget føres en dialog mellem elev og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens udvalgte problemstillinger, som er præsenteret i oplægget, eksaminationsgrundlaget og mål for faget. Ved prøven skal der tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til de væsentlige mål for faget.

Bedømmelseskriterier

Med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget bedømmes eleven i forhold til fagets mål.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven i faget. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Karakteren fastsættes på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige præstation i forhold til opnåelse af væsentlige mål, jf. problemstillinger i casen. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

På avanceret niveau er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En overbevisende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En selvstændig og velbegrunnet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En overbevisende og præcis anvendelse af faglige begreber.

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En sikker inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En sikker og velbegrunnet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En sikker og præcis anvendelse af faglige begreber.

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En dækkende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En klar refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En klar anvendelse af faglige begreber.

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En synlig inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En enkel refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En enkel anvendelse af faglige begreber.

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En basal inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En forståelig refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En basal anvendelse af faglige begreber.

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.8.18 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent

Mål og krav

Afsluttende prøve i projekt afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014. Projektet består af et skriftligt produkt, et eller flere praksiseksempler og en skriftlig disposition for det mundtlige oplæg ved prøven. Prøven er mundtlig og placeret i slutningen af sidste skoleperiode.

Prøvens grundlag er væsentlige udvalgte kompetencemål, som kendetegner den kernefaglighed, der ligger i uddannelsen. Eleven/gruppens problemformulering er styrende for valg af væsentlige kompetencemål i projektet. Ved prøven kan elev, eksaminator og/eller censor inddrage flere kompetencemål til at belyse projektet. Der kan være kompetencemål, som det i mindre grad er relevant at berøre i forbindelse med prøven.

Prøven skal dokumentere elevens erhvervsfaglige kompetence i forhold til:

- Formålet for hovedforløbet, LUP afsnit 2.1
- Kompetencemålene for hovedforløbet, LUP afsnit 2.4.2

Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst tre elever. For at gå til gruppeprøve skal eleverne have udarbejdet eksaminationsgrundlaget sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i det eksaminationsgrundlag, der er udarbejdet i en gruppe.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv 5 minutter til votering pr. elev. Valg mellem individuel prøve og gruppeprøve meddeles skolen. Ved en prøve med en elev er varigheden 30 minutter, inklusiv 5 minutter til votering. Ved en gruppeprøve med to elever er varigheden 60 minutter, inklusiv 10 minutter til votering. Ved en gruppeprøve med tre elever er varigheden 90 minutter, inklusiv 15 minutter til votering.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er det, der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for eleven at demonstrere de opnåede kompetencer. Eksaminationsgrundlaget består af et skriftligt produkt, en skriftlig disposition for det mundtlige oplæg ved prøven og et eller flere praksiseksempler.

Eleven udarbejder et skriftligt produkt, som skolen sender til censor.

Krav til det skriftlige produkt

- Elevens navn, holdnummer, projektets navn
- Indledning
- Problemformulering og begrebsafklaring
- Metode og teorivalg
- Foreløbig litteraturliste
- Må fylde 6.600 anslag uden mellemrum
- Afleveres i Itslearning

Eleven udarbejder en skriftlig disposition, som afleveres ved prøvens begyndelse.

Krav til skriftlig disposition for det mundtlige oplæg ved prøven:

- Elevens navn, holdnummer, projektets navn
- Præsentation af problemformulering
- Praksiseksempel
- Analyse af og konklusion på problemformulering
- Perspektivering

Til prøven forbereder eleven en demonstration af et eller flere praksiseksempler ud fra projektet. Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation under eksaminationen. Det er elevens teoretiske forståelse sammen med elevens refleksion over et eller flere praksiseksempler, der vægtes i bedømmelsen. Praksiseksempler er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse.

Til prøven skal eleven/gruppen forberede et mundtligt oplæg og udarbejde en skriftlig disposition for oplægget. Eleven/gruppen afleverer dispositionen til eksaminator og censor ved prøvens begyndelse. Hver elev har ca. 10 minutter til sit oplæg, heraf bruges højst tre minutter til demonstration af et eller flere praksiseksempler. Oplæg skal sammen med praksiseksempel give eleven mulighed for at vise sammenhænge mellem teori og praksis i forhold til kompetencemålene.

Efter oplægget vil prøven fortsætte som en samtale mellem eleven/gruppen og eksaminator. Censor kan deltage i samtalen. Samtalen tager udgangspunkt i elevens/gruppens mundtlige oplæg og i den skriftlige disposition.

Under samtalen ved prøven skal eleven kunne:

- Kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, som gør eleven i stand til at handle professionelt inden for eget kompetenceområde
- Analysere, reflektere over og diskutere problemstillinger med brug af faglig viden og praksiseksempel
- Identificere og vurdere løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- Anvende faglige begreber i relation til praksiseksempel

Ved den individuelle prøve og ved gruppeprøve tilstræbes mest mulig aktivitet fra den enkelte elevs side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til formål og væsentlige kompetencemål, som kendetegner uddannelsens kernefaglighed.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelsen af den mundtlige præstation ved den afsluttende prøve. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden. Ved bedømmelsen anvendes 7-trins-skalaen, jf. BEK. nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevens præstation er karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En selvstændig analyse, refleksion og diskussion med brug af faglig viden og praksiseksempel
- En selvstændig og velbegrundet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En overbevisende og præcis brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En relevant og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En sikker og velbegrundet analyse, refleksion og diskussion med brug af faglig viden og praksiseksempel
- En klar og velbegrundet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En sikker og præcis brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En klar analyse, refleksion og diskussion med brug af faglig viden og praksiseksempel
- En begrundet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En klar brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En enkel analyse, refleksion og diskussion med brug af faglig viden og praksiseksempel
- En synlig identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En enkel brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En basal analyse, refleksion og diskussion med brug af faglig viden og praksiseksempel
- En basal identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En forståelig brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.9 Oplæring

Transfer

Eleven skal opleve sammenhæng i hele uddannelsesforløbet, og det fordrer blandt andet, at der er sammenhæng mellem både avanceret niveau og ekspertniveau på skolen og læringsmuligheder i oplæringen.

Fag på ekspertniveau

I oplæringen forventes eleven, der arbejder med fag på ekspertniveau, i højere grad at kunne

- identificere, begrunde og vurdere egne og eventuelt andres handlinger
- planlægge og tilrettelægge arbejdet målrettet
- forklare rammer og sammenhænge
- arbejde undersøgende og reflekterende

Fag på ekspertniveau og Skills

For elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, er der et særligt fokus på øgede kompetencer inden for fagene Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

Alle elever møder simulation som læringsmetode i deres uddannelsesforløb. Alle elever under 25 år kan deltage i den nationale Skills konkurrence.

2.10 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr

Underviserkvalifikationer

SOSU H's undervisergruppe har en sammensætning, der sikrer, at eleverne kan opnå de fastsatte mål for de enkelte uddannelser, SOSU H udbyder.

Underviserne har alle en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder, ligesom flere undervisere i relevant omfang har suppleret deres uddannelse med fortsat eller videregående uddannelse, herunder efteruddannelse. Undervisere på A-niveau og B-niveau skal have en uddannelse på kandidatniveau eller anden relevant kompetencegivende uddannelse.

Underviserne har erhvervserfaring, der sikrer passende indsigt i de relevante erhvervsområder, som SOSU H uddanner til.

Underviserne har en bred almen baggrund i fag på A-niveau i den erhvervsgymnasiale fagrække i de, af skolen vurderede, relevante fag.

Endelig har underviserne kompetencer svarende mindst til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse.

Undervisere på A-niveau og B-niveau har et pædagogikum.

Underviserne på SOSU H vedligeholder og udvikler løbende den faglige og pædagogiske viden, som er nødvendig for at bevare undervisningskompetencen.

SOSU H's undervisning i henholdsvis førstehjælp og brandbekæmpelse varetages af uddannede instruktører.

Ressourcer og udstyr

SOSU H's elever og undervisere har følgende ressourcer og udstyr til rådighed i forhold til uddannelsesopgaven

- Faglokaler, fx Learning Lab, Praksis Lab, Digi-Lab og naturfagslokaler
- Grupperum og enkeltmandsarbejdspladser, foruden klasserum med Smartboards
- Bibliotek med tilknyttede bibliotekarer
- Adgang til e-ressourcer via UNI Login
- Faglige og kreative læringsmaterialer
- Special pædagogisk vejledning / læsevejledning
- Psykologisk rådgivning
- Mentornetværk

Fagene i fagrækkerne i de uddannelser, som SOSU H udbyder, stiller ikke formelt særlige krav til ressourcer og udstyr.

3. Temaer, dannelse og kontaktlærer

På SOSU H tilrettelægger vi undervisningen i temaer. En beskrivelse af et tema indeholder tematitel, billede, tematekst, indholdspunkter og mål, så du kan se, hvad du skal arbejde med i uddannelsen. Et tema består af mål fra flere fag, hvor fagene supplerer hinanden og hjælper dig med at se mening i det, du skal lære.

I nedenstående afsnit vil vi fortælle dig, hvad vi på SOSU H er særligt optaget af i vores pædagogiske og didaktiske grundlag, så du og dine kolleger kan blive dygtige fagprofessionelle.

3.1 Dannelse på SOSU H

På SOSU H er vi optaget af mennesker. Mennesker, der er og mennesker, der lærer. Mennesker, der uddanner sig til at arbejde med mennesker. Faglighed skal udvikles, viden skal læres, og håndværk skal opøves.

En vigtig del af processen frem imod at blive en dygtig fagprofessionel, er den dannelsesproces, der sker undervejs. En dannelse, der handler om dig som menneske og som professionel. Dannelse handler om en måde at forholde dig på – til dig selv, til andre og til verden.

Dannelse sker igennem deltagelse i læringsprocesser, deltagelse i faglige og sociale fællesskaber og deltagelse i demokratiske processer. Dannelse sker, når du ser dig selv forbundet med andre – både i det nære, på holdet og i oplæringen. Samtidigt er det også vigtigt at se dig selv som en del af det samfund og den verden, vi lever i. Et samfund og en verden vi alle påvirker med det, vi gør i vores hverdag.

Som en del af din dannelsesrejse på SOSU H vil du blive udfordret, og du vil opleve succes. Du vil opleve at være og blive motiveret af noget forskelligt undervejs. Du vil opleve at skulle præstere, og du vil lære at kunne mestre uddannelsens indhold og krav. Vi er optaget af, at du kommer til at mestre dit fag, og at du udvikler sig som menneske, mens du er i gang med din uddannelse.

På SOSU H har vi valgt at arbejde med fire konkrete dannelsesdimensioner i de temaer, som undervisningen er tilrettelagt ud fra:

Faglig dannelse – når vi arbejder med udvikling af fagidentitet og faglig stolthed

Læringsmæssig dannelse – når vi arbejder med mestring og motivation

Demokratisk dannelse – når vi arbejder med aktiv deltagelse i fællesskaber på skolen, på arbejdspladsen, i samfundet og i verden.

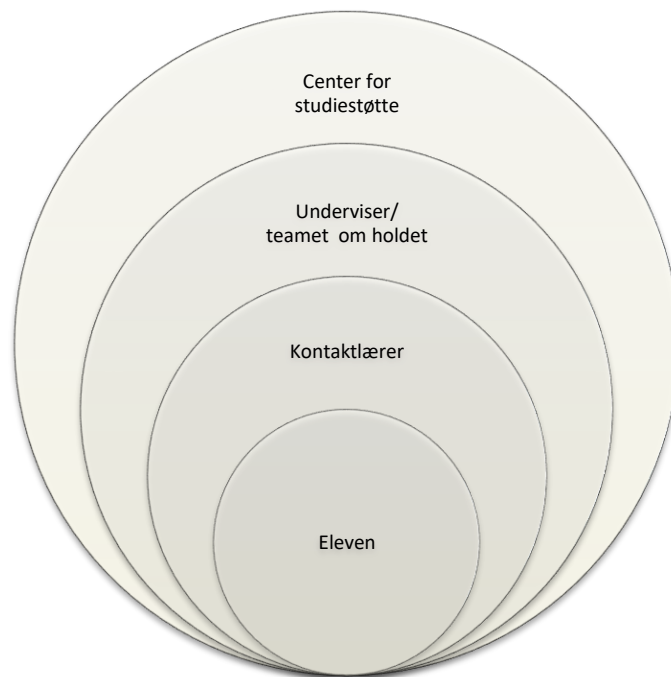
Digital dannelse – når vi arbejder med teknologiforståelse og anvendelse af velfærdsteknologiske og digitale hjælpemidler og muligheder.

På de næste sider kan du læse mere om temaerne, men inden du gør det, kan du læse om, hvad det vil sige at have en kontaktlærer på SOSU H.

3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H

Formålet med, at du har en kontaktlærer er, at kontaktlæreren er med til at styrke din dannelsesproces ud fra SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag samt at understøtte din læring på SOSU H.

Kontaktlæreren støtter dig i at rette dit fokus mod dine resurser og dit potentiale, så du kan opleve, at din faglige dannelse, din læringsmæssige dannelse og din demokratiske dannelse blive tydeligere i din vej mod et arbejdsmarked som en vidende og empatisk fagprofessionel.

Som ovenstående model viser, er kontaktlæreren den, der er tættest på dig som elev på SOSU H, men der er også andre relevante personer og aktiviteter på SOSU H, der er med til at understøtte din lærings- og dannelsesproces.

Kontaktlærerens fokus er:

- At skabe tydelighed i SOSU H's forventninger til dig i forhold til alle tre dannelsesperspektiver og dermed SOSU H's grundfortælling samt skolens ordensregler.
- At introducere dig til uddannelsens Lokale Undervisningsplan.
- At sikre læringsaktiviteter i samarbejde med undervisningsteamet omkring holdet.
- At styrke fællesskaber, der understøtter et fagligt fokus med gode lærings- og studiemiljøer.
- At sikre introduktion til skolens læringsplatform og øvrige it-systemer.
- At understøtte din oprettelse på lærepladsen.dk på Grundforløb 2 og følge din lærepladssøgning.
- At følge op på dit nærvær og fravær i undervisningen samt at dokumentere eventuelle samtaler og initiativer om disse i Studie+.
- At introducere til Center for Studiestøtte samt at understøtte din motivation, evt. i samarbejdet med Center for Studiestøtte.
- At involvere Center for Studiestøtte ved manglende læring eller bekymrende fraværshyppighed.

I løbet af skoleperioderne er der mulighed for at afholde individuelle læringssamtaler med dig. Lærings-samtalerne varetages af kontaktlæreren og er tænkt til at understøtte din faglige, læringsmæssig og demokratiske dannelse samt at sikre læringsmiljøet på holdet. De individuelle samtaler sker på baggrund af kontaktlærerens konkrete vurdering af situationen.

Kontaktlæreren vil facilitere en række læringssamtaler med en gruppe af kontaktelever på holdet. Samtalerne har fokus på uddannelsens mål, læringsudbytte og læringsmiljøet på holdet. Det er elevernes opgave at referere fra samtalen for herigennem at rette fokus på dit ansvar for din uddannelse og uddannelsens mål.

3.2 Temaer EUX Velfærd GF2 mod SOSU

I undervisningen indgår uddannelsesspecifikke fag og grundfag på niveau C. Målene for alle fag er integreret i temaer og indgår i en synergi. Det betyder, at fagene supplerer hinanden i undervisningen og spiller sammen i en helhed.

I de temaer, hvor grundfagene indgår i synergi, fremgår målene i temaet. For grundfag, der ikke indgår i synergi, bliver der i temabeskrivelsen henvist til, hvor målene for faget kan ses.

Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema. Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider.

Temaer på EUX Velfærd GF2 mod SOSU

3.2.1	Din begyndende fagidentitet som social- og sundhedsassistent – SOSU	10 dage
3.2.2	Det sunde menneske – SOSU	20 dage
3.2.3	Mødet med borgeren – SOSU	15 dage
3.2.4	Professionel kommunikation i samarbejdet – SOSU	15 dage
3.2.5	Velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler – SOSU	5 dage
3.2.6	Naturvidenskab og hygiejne – SOSU	20 dage
3.2.7	Afsluttende prøver og videre mod hovedforløbet – SOSU	15 dage

3.2.1 Din begyndende fagidentitet som social- og sundhedsassistent – SOSU

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

Velkommen til EUX Velfærd grundforløb 2. Her tager vi fat på udviklingen af din begyndende fagidentitet som social- og sundhedsassistent, og du videreudvikler din identitet som elev på EUX Velfærd.

I dette tema arbejder du med din faglige dannelse, når du bliver introduceret til ergonomi og forflytning i form af øvelser og praksiseksempler. Du vil møde disse emner igen senere i din uddannelse.

Fysik indgår i en synergi i temaet, da du også arbejder med forflytning, ergonomi og velfærdsteknologi i forhold til tyngdekraft, gnidningsmodstand og vægtstangsprincippet.

Du arbejder med din læringsmæssige dannelse, når vi undersøger begreberne læring og motivation. Du udvikler dine studiekompetencer og arbejder med, hvordan du lærer bedst i forskellige situationer, håndterer udfordringer, bliver motiveret og motiverer andre og tager ansvar for egen læring. Vi afprøver forskellige læringsstrategier og diskuterer deres fordele og ulemper og øver studiemetoder, der er vigtige på EUX-uddannelsen.

Dine nye holdkammerater er dine kolleger. Vi sætter fokus på, hvordan vi kommunikerer og samarbejder i grupper og skaber en god holdkultur, hvor alle kan trives og lære – dette er en del af din demokratiske dannelse.

Du lærer om sundhedsvæsnets opbygning, og hvilken rolle du som social- og sundhedsassistent får i sundhedsvæsnets net. Du lærer også om, hvilke rettigheder og pligter du har som social- og sundhedsassistent, og hvordan du passer på dig selv i jobbet, både fysisk og psykisk, så du fremstår professionel i mødet med borgeren og kolleger.

I temaet tager du altså dine første skridt på vej til at uddanne dig til social- og sundhedsassistent. Du bliver klædt på til at tage ansvar for egen læring i et spændende uddannelsesforløb med et konstruktivt samarbejde og masser af muligheder for faglig udvikling.

I matematik og kemi bliver du introduceret til dele af fagenes mål og kernestof – se målene i afsnit 2.3.3.

I dette tema skal du i samarbejde med din underviser oprette en profil på lærepladsen.dk

/ Indholdspunkter

- Sundhedsvæsnets opbygning
- Social- og sundhedsassistentens rolle
- Egenomsorg i jobudøvelsen
- Rettigheder og pligter som fagperson
- Ergonomiske principper
- Sikkerhed og arbejdsmiljø
- Forflytning
- Tyngdekraft
- Gnidningsmodstand
- Vægtstandsprincippet

Forslag til metode

- Praksiseksempler
- Simulation
- Interview
- Observation
- Forskellige studiemetoder

Forslag til produkt

- Film
- Klassens værdigrundlag
- Mindmap

/ Kompetencemål på begynderniveau

3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.

4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

/ Grundfagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Fysik niveau C

1. Du kan analysere og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt, kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge.

2. Du kan anvende komplekse beregningsmetoder ved anvendelse af fysiske formler.

3. Du kan sikkert anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder

- selvstændigt planlægge og udføre kvalitative og kvantitative fysiske eksperimenter, samt begrunde dit valg af udstyr.

- registrere eksperimentelle data hensigtsmæssigt og generalisere dem med henblik på at udlede fysiske sammenhænge.

- beskrive eksperimenter og formidle resultater ved anvendelse af fagets sprog samt reflektere over og vurdere resultaterne.

4. Du kan reflektere over og forholde dig til fysikfaglige problemstillinger indenfor erhverv og samfund, herunder forklare fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudviklingen.
5. Du kan udvælge, kritisk vurdere og anvende relevante it-værktøjer til eksempelvis simulering informationssøgning og -behandling, databehandling, dokumentation og præsentation.

3.2.2 Det sunde menneske – SOSU

Varighed: 4 uger

/ Tematekst

I dette tema fordyber du dig i det sunde menneske. Som social- og sundhedsassistent arbejder du med at igangsætte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter. Du bruger din viden til at samarbejde med borgeren om at skabe fysisk og psykisk velvære.

I temaet undersøger du begrebet sundhed ud fra et fysisk, psykisk og socialt perspektiv. Du afprøver og diskuterer måder at arbejde med borgerens sundhed. Fysisk sundhed har fokus på den sunde krop. Du får viden om kroppens opbygning og funktioner og arbejder med de indre organer og kroppens bevægeapparat, aldring og aldersforandringer. Du lærer, hvordan du kan observere symptomerne på livstilsrelaterede sygdomme og demens hos borgere. Du arbejder også med faktorer, som påvirker menneskets psykiske og sociale sundhed, og hvordan vi kan fremme denne del af borgerens sundhed.

Sundhed hænger også sammen med kost og motion. Du arbejder med spisevaner, kostråd og beregning af væskebalance, som er vigtige elementer, når du vejleder borgeren om kost. Du får også indblik i Sundhedsstyrelsens anbefalinger om motion. Du planlægger og afprøver fysiske aktiviteter.

I temaet arbejder du med dine egne kost- og motionsvaner, og hvad du selv kan gøre for at leve sundt, hvilket har betydning for et godt arbejdsliv, og det er derfor en del af din faglige dannelse.

Temaet giver dig et naturvidenskabeligt indblik i kostens opbygning, energi og energiomsætning, enzymer og fordøjelse. Kemi, fysik og matematik indgår i synergi med erhvervsfag. I kemi kan du fx arbejde med kemiske processer i fordøjelsen og madlavning samt ernæringsstofferne kemiske opbygning. I fysik arbejder du fx med kroppens energiomsætning. I matematik arbejder du fx med udregning af ernæringssammensætning og sundhedsstatistik.

I temaet bliver du undervist i førstehjælp, herunder hjerte-lungeredning, livreddende førstehjælp ved sygdom og førstehjælp ved tilskadekomst. Du bliver undervist i elementær brandbekæmpelse.

Du får en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået, i førstehjælp og brandbekæmpelse på sidste afholdelsesdag.

I dette tema arbejder du med materiale om læringsfremmende evaluering, som du skal bruge til en lærings-samtale i gruppe med din kontaktlærer.

/ Indholdspunkter

- Kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner
- Observationer
- Livsstilsrelaterede sygdomme
- Symptomer på demens
- Sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
- Kost og motions betydning for livskvalitet
- Fysisk, psykisk og social sundhed
- Sammensætning af kost til målgruppen
- Udregning af energibehov og forbrug
- Vitaminer og næringsstoffer
- Kemiske processer i fordøjelse og madlavning
- Ernæring-stoffernes kemiske sammensætning
- Sundhedsstatistik
- Udregning af ernæringssammensætning
- Førstehjælp
- Brandbekæmpelse

Forslag til metode

- Gruppearbejde
- Case
- Kreative aktiviteter
- Fysiske aktiviteter
- Film
- Øvelser i køkkenet

Forslag til produkt

- Sundhedstest
- Cooper
- Sundhedsprofil
- Sundhedsstatistik
- Plancher/mindmaps
- Film
- Praksiseksempler

Kompetencemål på begynderniveau

2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstager til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.

/ **Kompetencemål på rutineret niveau**

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.

/ **Certifikatfag**

1) Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.

2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

/ **Grundfagsmål, der indgår i en synergi i temaet**

Matematik niveau C

1. Du kan anvende matematisk modellering til formulering, afgrænsning, analyse og løsning af enkle som komplekse opgaver samt undersøgelse af spørgsmål fra erhverv, hverdag eller samfund, herunder vurdere og reflektere over resultatet og dets validitet (modelleringskompetence).

2. Du kan anvende tal og symboler samt kendte og ukendte formeludtryk præcist (symbolkompetence).

3. Du kan forstå og anvende matematiske begreber, tankegang og metoder samt vælge og gøre rede for forskellige repræsentationer af det samme matematiske stof (tankegangs- og repræsentationskompetence).

4. Du kan formidle forhold af matematisk karakter mundtligt og skriftligt ved vekslende anvendelse af et præcist matematisk symbolsprog og hverdagssproget (kommunikationskompetence).

5. Du kan anvende relevante hjælpemidler, herunder digitale hjælpemidler (hjælpemiddelkompetence).

6. Du kan udføre og forholde sig til eget og andres ræsonnement (ræsonnementskompetence).

Kemi niveau C

1. Du kan anvende det kemiske formel- og fagsprog.

2. Du kan forklare og videreformidle stoffets opbygning samt kemiske reaktioner.

Fysik niveau C

1. Du kan analysere og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt, kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge.

2. Du kan anvende komplekse beregningsmetoder ved anvendelse af fysiske formler.

3. Du kan sikkert anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder

- selvstændigt planlægge og udføre kvalitative og kvantitative fysiske eksperimenter, samt begrunde dit valg af udstyr.

- registrere eksperimentelle data hensigtsmæssigt og generalisere dem med henblik på at udlede fysiske sammenhænge.

- beskrive eksperimenter og formidle resultater ved anvendelse af fagets sprog samt reflektere over og vurdere resultaterne.

4. Du kan reflektere over og forholde dig til fysikfaglige problemstillinger indenfor erhverv og samfund, herunder forklare fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudviklingen.

5. Du kan udvælge, kritisk vurdere og anvende relevante it-værktøjer til eksempelvis simulering informationsøgning og -behandling, databehandling, dokumentation og præsentation.

3.2.3 Mødet med borgeren – SOSU

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

Dette tema fokuserer på den professionelle omsorg og hverdagsrehabiliterende tilgang, som er grundlæggende for dit daglige arbejde med borgeren.

Du arbejder med temaet både på skolen og i virksomhedsforlagt undervisning. Den virksomhedsforlagte undervisning er tilrettelagt, så du kommer tre dage ud på et oplæringssted i temaets anden uge. Herunder kan du se, hvordan denne uge i temaet er tilrettelagt.

Før – dag 1 Undervisning på skolen	Under – dag 2, 3 og 4 Virksomhedsforlagt undervisning i kommune	Efter – dag 5 Undervisning på skolen
Intro og forberedelse til tre dage med virksomhedsforlagt undervisning Introduktion til opgaver Plan for/aftale om telefonisk kontakt mellem dig og underviser én af de tre dage i virksomhedsforlagt undervisning.	Observation og størst mulig deltagelse i praksis med særlig fokus på mødet med borgeren • Kommunikation • Relationer • Oplevet praksis og dilemmaer i denne Du reflekterer over og fastholder dine refleksioner på itslearning ½ time sidst på dagen alle tre dage.	Opsamling på • Mødet med borgeren • Observationer • Refleksioner • Erfaringer • Læring Evaluerings

På skolens hjemmeside kan du, dine undervisere og oplæringsvejledere finde en nærmere beskrivelse af programmet for de fem dage.

I temaet, både på skolen og i den virksomhedsforlagte undervisning, lærer du, hvordan du kan møde borgeren og de pårørende med empati og på en etisk og respektfuld måde. Når du som fagperson møder borgeren på en etisk og respektfuld måde, lærer du også at være opmærksom på borgerens rettigheder, herunder retten til at bestemme over sit eget liv.

I arbejdet med den professionelle omsorg får du indblik i, hvordan sygdom kan påvirke menneskers behov for hjælp til personlige og praktiske opgaver i dagligdagen. Du kommer til at forholde dig til borgerens blufærdighed og intimsfære. Du arbejder med at reflektere over, hvordan du kan respektere borgerens individuelle grænser.

Du lærer at arbejde hverdagsrehabiliterende og yde omsorg for mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Når du arbejder hverdagsrehabiliterende, fokuserer du på at styrke borgerens selvstændighed og evne til mestring og motivation for egenomsorg.

Som en del af din faglige dannelse lærer du, hvordan du kan skabe en god relation og guide og vejlede borgeren i en rehabiliteringsproces.

I mødet med borgeren og de pårørende kan der opstå etiske problemstillinger og etiske dilemmaer, som du lærer at reflektere over.

I fysik, kemi og matematik fordyber du dig i dele af fagenes mål og kernestof – se målene i afsnit 2.3.3.

/ Indholdspunkter

- Omsorg, sygepleje og praktisk hjælp
- Fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse
- Selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed
- Relationer
- Rehabilitering
- Guidning og vejledning
- Borgerens mestring, motivation og egenomsorg
- Empati
- Etiske dilemmaer

Forslag til metode

- Tekstanalyse
- Case
- Diskussion
- Rollespil
- Simulation
- Storyline

Forslag til produkt

- Dokumentation
- Aktiviteter
- Film
- Praksiseksempler

/ Kompetencemål på begynderniveau

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.

/ Kompetencemål på rutineret niveau

2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.

6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

3.2.4 Professionel kommunikation i samarbejdet – SOSU

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

I dette tema er der fokus på tværprofessionelt samarbejde, kommunikation og håndtering af konflikter.

Du skal som fagperson samarbejde med andre fagpersoner i sundhedsvæsenet. Du lærer derfor at kommunikere med dine samarbejdspartnere på en professionel måde. Du møder de mest almindelige fagudtryk og lærer at kommunikere både skriftligt og mundtligt med andre fagprofessionelle.

Du lærer, hvordan du kommunikerer og samarbejder med borgeren og de pårørende. Du arbejder med kommunikationsstrategier og lærer at kommunikere i en respektfuld tone. Du arbejder med metoder til konflikt-håndtering, så du kan medvirke til at forebygge og nedtrappe konflikter i dit arbejde.

Du udvikler din demokratiske og læringsmæssige dannelse, da dine evner til at kommunikere og samarbejde også kan bidrage i gruppearbejde og andet samarbejde på din uddannelse og til at deltage i samtaler med andre.

Du har pligt til at dokumentere dine observationer i oplæringen. Derfor arbejder du med krav til dokumentation, og i den forbindelse skal du øve dig i at reflektere over skriftlig dokumentation. Du arbejder med brancheret informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.

I dette tema udvikler du din faglige dannelse, når du som fagperson arbejder med dit fags metoder. Du kommer til at arbejde med sundhedsfaglig dokumentation og andre centrale metoder i faget som fx sygeplejeprocessen.

I fysik, kemi og matematik fordyber du dig i dele af fagenes mål og kernestof – se målene i afsnit 2.3.3.

I grundforløbets uges 10 får du en delkarakter i det uddannelsesspecifikke fag, matematik, kemi og fysik.

/ Indholdspunkter

- Kommunikationsmetoder
- Forebyggelse af vold og konflikter

- Sundhedsfaglige begreber
- Observationer
- Dokumentationssystemer

Forslag til metode

- Simulation
- Observation
- Tur ud af huset
- Rollespil

Forslag til produkter

- Film
- Analyse af data
- Fremlæggelse
- Praksiseksempler

/ **Kompetencemål på rutineret niveau**

4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

3.2.5 Velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler – SOSU

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

I dette tema er der fokus på den digitale og velfærdsteknologiske hverdag i sundhedsvæsenet.

Du lærer, hvordan du kan støtte og motivere borgeren i at bruge velfærdsteknologi i hverdagen. Du møder forskellige former for informationsteknologi. Du lærer at vejlede borgeren, fx når der skal bestilles varer eller mad på computeren.

Du arbejder med etik og din digitale dannelse, når du får viden om og reflekterer over din professionelle rolle og dit ansvar på digitale og sociale medier samt beskyttelse af målgruppens digitale data.

Du øver dig i anvendelse af velfærdsteknologiske hjælpemidler.

I fysik arbejder du med velfærdsteknologi ud fra et naturvidenskabeligt og historisk perspektiv.

I kemi og matematik fordyber du dig i dele af fagenes mål og kernestof – se målene i afsnit 2.3.3.

/ Indholdspunkter

- Velfærdsteknologiske hjælpemidler
- Vejledning
- Digital kontakt
- Beskyttelse af digitale data

Forslag til metode

- Innovationsprojekt
- Simulation

Forslag til produkt

- Anmelde APP's og velfærdsteknologi
- Opfinde og afprøve velfærdsteknologi eller digitale redskaber

- Praksiseksempler

/ **Kompetencemål på begynderniveau**

3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

/ **Grundfagsmål, der indgår i en synergi i temaet**

Fysik niveau C

4. Du kan reflektere over og forholde dig til fysikfaglige problemstillinger indenfor erhverv og samfund, herunder forklare fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudviklingen.

2.2.6 Naturvidenskab og hygiejne – SOSU

Varighed: 4 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med hygiejne og kemi, der er relevant for arbejdet som social- og sundhedsassistent.

Du lærer at arbejde korrekt og sikkert med udstyr og kemikalier. Du får viden om forskellige rengøringsmidler, og hvilke rengøringsmidler du må anvende i dit fremtidige arbejde. Du lærer om enzymer og deres virkning, fx i forbindelse med tøjvask.

Du udvikler din faglige dannelse, når du lærer at anvende hygiejniske principper for at kunne tage hensyn til borgeren og dig selv. Du arbejder med at forebygge smitte og afbryde smitteveje, fx i forbindelse med rengøring, håndhygiejne, brug af værnemidler og korrekt affaldshåndtering.

Kemi og matematik indgår i en synergi i temaet. Du lærer overordnet, hvad naturvidenskab er, og hvordan du kan bruge eksperimenter og den naturvidenskabelige metode til at undersøge mikroorganismers livsbetingelser og kemiske forbindelser, der er relevant for hygiejnen.

Du kommer til at arbejde med rengøringsmidlers kemiske sammensætning, hvordan rengøringsmidlerne reagerer med hinanden, og hvorfor de virker i forhold til hygiejne.

Du lærer også om de risici, der er forbundet med at arbejde med kemikalier og rengøringsmidler, og hvordan du håndterer kemisk affald korrekt.

I matematik arbejder du med temperatur, funktioner, fordobling og halveringstid i forhold til, hvordan bakterier, fx i madrester i et køleskab, udvikler sig over tid afhængig af temperatur. I både matematik og kemi arbejder du med forsøg med mælkesyrebakteriers udvikling. Du lærer også, hvordan du kan bruge it-værktøjer til at arbejde med matematik.

I matematik arbejder du på en matematikrapport, som vil være en del af din prøve, hvis matematik bliver udtrukket til prøve.

I fysik fordyber du dig i dele af fagets mål og kernestof – se målene i afsnit 2.3.3.

Ved afslutningen af temaet får du en standpunktskarakter i det uddannelsesspecifikke fag, matematik, kemi og fysik.

/ Indholdspunkter

- Smitteveje
- Hygiejne
- Funktioner og vækst i forhold til matematik
- Kemiske faktorer
- Syre/base balance
- Kemikalier og sikkerhed
- Laboratorieforsøg

Forslag til metode

- Projektarbejde
- Eksperimenter og laboratorieforsøg
- Praktiske øvelser
- Gruppearbejde
- Storyline

Forslag til produkt

- Rapport
- Dokumentation
- Film
- Fremlæggelser
- CL øvelser
- Praksiseksempler

/ Kompetencemål på rutineret niveau

3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.

/ Grundfagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Matematik niveau C

1. Du kan anvende matematisk modellering til formulering, afgrænsning, analyse og løsning af enkle som komplekse opgaver samt undersøgelse af spørgsmål fra erhverv, hverdag eller samfund, herunder vurdere og reflektere over resultatet og dets validitet (modelleringskompetence).
2. Du kan anvende tal og symboler samt kendte og ukendte formeludtryk præcist (symbolkompetence).
3. Du kan forstå og anvende matematiske begreber, tankegang og metoder samt vælge og gøre rede for forskellige repræsentationer af det samme matematiske stof (tankegangs- og repræsentationskompetence).
4. Du kan formidle forhold af matematisk karakter mundtligt og skriftligt ved vekslende anvendelse af et præcist matematisk symbolsprog og hverdagssproget (kommunikationskompetence).
5. Du kan anvende relevante hjælpemidler, herunder digitale hjælpemidler (hjælpemiddelkompetence).
6. Du kan udføre og forholde sig til eget og andres ræsonnement (ræsonnementskompetence).

Kemi niveau C

3. Du kan sikkert anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode fra problem til konklusion, herunder:

- udvælge, planlægge og udføre eksperimentelt arbejde
- udføre og vurdere eksperimentelt arbejde, under hensyn til laboratoriesikkerhed
- tage ansvar og handle begrundet ud fra sikkerhed og risikomomenter
- dokumentere det kemifaglige arbejde gennem registrering og efterbehandling af data og iagttagelser
- formidle eksperimenterne og perspektivere den opnåede viden.

4. Du kan anvende relevante matematiske modeller og udføre beregninger i forbindelse med det kemifaglige arbejde.

5. Du kan forholde sig til kemiens betydning for den teknologiske udvikling, samt dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

6. Du kan forholde sig til kemiske problemstillinger fra elevens uddannelsesområde.

7. Du kan indhente, forholde sig til, vurdere og kritisk anvende kemisk information og relevante it-værktøjer.

3.2.7 Afsluttende prøve og videre på hovedforløbet – SOSU

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

Dette er sidste tema i din uddannelse på EUX Velfærd grundforløb 2 rettet mod social- og sundhedsassistentuddannelsen.

I temaet er der fokus på de kompetencer, som du har arbejdet med i løbet af grundforløb 2 EUX. Du arbejder med de produkter, fx filmklip, podcast, plancher, mindmap, du har produceret og får et overblik over din faglige og læringsmæssige dannelse.

Det er nu tid til at samle op på de kompetencer, som du har tilegnet dig i løbet af grundforløb 2.

I løbet af temaet skal du både til mundtlig prøve i ét af grundfagene matematik, fysik eller kemi og til grundforløbsprøven. Du arbejder med fordybelse i det grundfag, du skal til prøve i, og du forbereder dig til grundforløbsprøven. Når du ikke går til prøve, arbejder du med fordybelse i kompetencemålene.

Temaet afsluttes med grundforløbsprøven. Grundforløbsprøven er en mundtlig prøve, hvor du skal præsentere et eller flere praksiseksempler. Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis. Praksiseksempler skal understøtte din faglige viden og refleksion.

Et praksiseksempel kan fx være

- Vise en korrekt håndvask
- Vise korrekt brug af rengøringsmidler
- Vise en forflytningssituation
- Instruere til aktivitet
- Filmklip, som viser en kommunikationssituation
- Anretning af et måltid
- En situation med personlig hygiejne
- Dokumentation i en omsorgsjournal

Forskellige arbejdsformer

I dit arbejde med at blive klar til grundforløbsprøven kan du vælge mellem 2 forskellige arbejdsformer, der giver dig mulighed for at få indflydelse på, hvordan du arbejder med indholdet i prøven. Se beskrivelsen af de tre arbejdsformer i skemaet:

Arbejdsform 1

Du får udleveret en case.

Du kan vælge mellem 4 hændelser, der tager afsæt i casen.

SOSU H har udarbejdet en problemformulering for hver hændelse.

SOSU H har udvalgt 4-5 kompetencemål, der knytter sig til casen og hændelsen. Kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau indgår altid.

Arbejdsform 2

Du får udleveret en case.

Du kan udarbejde en hændelse, der tager afsæt i casen. Du kan også vælge udelukkende at tage afsæt i casen.

Du udarbejder en problemformulering med afsæt i casen og din eventuelle hændelse.

Du kan hente inspiration i SOSU H's projekthåndbog i din udarbejdelse af problemformuleringen.

SOSU H har udvalgt 2 kompetencemål, der knytter sig til casen. Kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau indgår altid.

Udover de 2 kompetencemål, som SOSU H har valgt, vælger du mindst 2 kompetencemål, der tager afsæt i casen og din eventuelle hændelse.

- Er I en gruppe på 2 elever, arbejder I med afsæt i minimum 5-6 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt to praksiseksempler
- Er I en gruppe på 3 elever, arbejder I med afsæt i minimum 6-7 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt tre praksiseksempler.
- Er I en gruppe, og vælger I arbejdsform 1, kan underviseren vejlede jer, når I skal udvælge flere kompetencemål.

Du/gruppen arbejder med at blive klar til grundforløbsprøven over 5 dage. Dag 4 afleverer du/gruppen din/jeres disposition til underviseren. Dag 5 forbereder du/I det mundtlige oplæg.

Du kan læse mere om prøve i grundfagene i prøvebeskrivelserne afsnit 2.7.1, 2.7.2 eller 2.7.3.

Du kan læse mere om grundforløbsprøven i prøvebeskrivelse afsnit 2.7.4.

/ Indholdspunkter

- Fordybelse i kompetencemålene for uddannelsen

Kompetencemål på begynderniveau

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Kompetencemål på rutineret niveau

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.
2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

/ Grundfagsmål

Matematik niveau C

1. Du kan anvende matematisk modellering til formulering, afgrænsning, analyse og løsning af enkle som komplekse opgaver samt undersøgelse af spørgsmål fra erhverv, hverdag eller samfund, herunder vurdere og reflektere over resultatet og dets validitet (modelleringskompetence).
2. Du kan anvende tal og symboler samt kendte og ukendte formeludtryk præcist (symbolkompetence).

3. Du kan forstå og anvende matematiske begreber, tankegang og metoder samt vælge og gøre rede for forskellige repræsentationer af det samme matematiske stof (tankegangs- og repræsentationskompetence).
4. Du kan formidle forhold af matematisk karakter mundtligt og skriftligt ved vekslende anvendelse af et præcist matematisk symbolsprog og hverdags sproget (kommunikationskompetence).
5. Du kan anvende relevante hjælpemidler (hjælpemiddelkompetence)
6. Du kan udføre og forholde sig til eget og andres ræsonnement (ræsonnementskompetence).

Kemi niveau C

1. Du kan forholde sig til og videreformidle det kemiske formel-/fagsprog.
2. Du kan forklare og videreformidle stoffers opbygning samt kemiske reaktioner.
3. Du kan forholde sig til og udføre beregninger i forbindelse med det kemifaglige område.
4. Du kan forholde sig til kemiens betydning for den teknologiske udvikling, samt dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.
5. Du kan forholde sig til kemiske problemstillinger fra erhvervslivets produktion.
6. Du kan forholde sig til, udføre og vurdere eksperimentelt arbejde.
7. Du kan forholde sig til at arbejde forsvarligt med kemikalier og vurdere samt handle ud fra sikkerhed og risikomomenter.
8. Du kan indhente, forholde sig til, vurdere og kritisk anvende kemisk information og relevante it-værktøjer.
9. Du kan udvælge og dokumentere det kemifaglige arbejde gennem registrering og efterbehandling af data og iagttagelser, samt skriftligt og mundtligt formidle eksperimenterne og perspektivere den opnåede viden.

Fysik niveau C

1. Du selvstændigt kan vælge og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge.
2. Du selvstændigt kan anvende komplekse beregningsmetoder ved anvendelse af fysiske formler.
3. Du selvstændigt kan forklare og forholde sig til fysikkens bidrag til forståelse af teknologi- og samfundsudvikling.
4. Du selvstændigt kan planlægge og udføre kvalitative og kvantitative fysiske eksperimenter, herunder begrunde sit valg af udstyr.
5. Du selvstændigt kan registrere eksperimentelle data hensigtsmæssigt og generalisere dem med henblik på at udlede matematiske/fysiske sammenhænge.
6. Du selvstændigt kan beskrive eksperimenter og formidle resultater ved anvendelse af fagets sprog samt reflektere over og vurdere resultaterne.
7. Du kan reflektere, bedømme og forholde sig til fysikfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger.
8. Du selvstændigt kan udvælge, vurdere og anvende relevante it-værktøjer til eksempelvis simulering informationssøgning og -behandling, databehandling, dokumentation og præsentation.

3.3 Temaer EUX Velfærd Social- og sundhedsassistent

I undervisningen indgår uddannelsesspecifikke fag og gymnasiefag på niveau B eller A. Målene for alle fag er integreret i temaer. I nogle temaer indgår mål for gymnasiefagene i en synergi med temaets øvrige mål. Det betyder, at fagene supplerer hinanden i undervisningen og spiller sammen i en helhed.

I de temaer, hvor gymnasiefagene indgår i synergi, fremgår målene i temaet. For gymnasiefag, der ikke indgår i synergi, bliver der i temabeskrivelsen henvist til, hvor målene for faget kan ses.

Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider. Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema.

Temaer EUX Velfærd social-og sundhedsassistent

Skoleperiode 1 Ca. 90 dage	3.3.1 Social- og sundhedsassistent	15 dage
	3.3.2 Forebyggelse og livskvalitet, natur og bæredygtighed	25 dage
	3.3.3 Sundhed og hygiejne	15 dage
	3.3.4 E01: Skønlitteratur og omsorg	5 dage
	3.3.5 Involverende samarbejde	15 dage
	3.3.6 Kroppens opbygning	15 dage
Oplæring 1A Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen		
Skoleperiode 2A Ca. 45 dage	3.3.7 Fra somatik til psykiatri	10 dage
	3.3.8 Behandling i psykiatrien	15 dage
	3.3.9 E02: Farmakologi og kemi	5 dage
	3.3.10 Kommunikation og arbejdsmiljø	15 dage
Oplæring 1B Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen		
Skoleperiode 2B Ca. 55 dage	3.3.11 Personcentreret omsorg, medicin og lovgivning	15 dage
	3.3.12 Studietur	5 dage
	3.3.13 Komplekse forløb og dobbeltdiagnoser	15 dage
	3.3.14 Valgfri uddannelsesspecifikke fag	10 dage
	3.3.15 E03A: Psykisk sygdom og sociologi	5 dage

	3.3.15 Farmakologi som kreativ proces	5 dage
Oplæring 1C Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen		
Oplæring 2 Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen		
Skoleperiode 3 Ca. 115 dage	3.3.17 E03B: Psykisk sygdom og sociologi	10 dage
	3.3.18 Velfærdsteknologi og innovation	15 dage
	3.3.19 Hygiejne 2	15 dage
	3.3.20 Sygepleje og rehabilitering	15 dage
	3.3.21 Palliative forløb	15 dage
	3.3.22 Operation og genoptræning	15 dage
	3.3.23 Komplekse forløb	20 dage
	3.3.24 Valgfri Uddannelsesspecifikke fag S3 eller S4A	5 dage
	3.3.25 Prøve i Farmakologi og medicinhåndtering	5 dage
Oplæring 3K-1 Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi		
Skoleperiode 4A Ca. 80 dage	3.3.26 EOP S4A, evt. opstart på S3	10 dage
	3.3.27 Fordybelse og afsluttende prøver i gymnasiefag	Ca. 65 dage
	3.3.28 Afsluttende prøve i projektopgave	5 dage
Oplæring 3K-2 Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi		
Oplæring 3R Somatisk sygepleje og rehabilitering i regionalt regi		
Oplæring 3K-3 Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi		
Oplæring 3D Dataindsamling		
Skoleperiode 4B Ca. 10 dage	3.3.28 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage

Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider.

3.3.1 Social- og sundhedsassistent EUX-SOSU – S1

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

Du tager nu dine første skridt på hovedforløbet, hvor du videreudvikler din faglige dannelse som autoriseret social- og sundhedsassistent med kompetence til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. Du udvikler også din læringsmæssige dannelse, som EUX-elev.

På hovedforløbet bygger du videre på den viden, du har fra grundforløbet, og du vil få indsigt i, hvad du kan forvente, og hvad der forventes af dig. Du arbejder med din egen læring og personlige kompetencer.

Du arbejder med din demokratiske og læringsmæssige dannelse, når du deltager i fællesskaber på skolen, i oplæringen og i samfundet. Ethiske udfordringer i det sundhedsfaglige arbejde er et vilkår. Du arbejder derfor med fælles værdigrundlag, der synliggør, hvilke værdier, du mener, er væsentlige for en god kultur i klassen.

Du anvender din viden om autorisationsloven til at forstå, hvordan delegering og medhjælp bliver brugt tværfagligt til at skabe et sammenhængende borger- og patientforløb.

Du bliver introduceret til sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende indsatser i den gældende social- og sundhedspolitik, samt hvordan de udmønter sig på forskellige niveauer i nationale kvalitetsmål og helhedspleje i lokale pleje- og omsorgsopgaver i kommuner og regioner. Denne viden anvender du i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde til at prioritere dine arbejdsopgaver med udgangspunkt i borgerens/patientens behov.

Fire af de uddannelsesspecifikke fag er på to niveauer, avanceret niveau og ekspertniveau. Som udgangspunkt er du som EUX-elev på ekspertniveau i de fag. Hvis du ønsker fagene på avanceret niveau, har du mulighed for at vælge det. Du kan læse mere om fag på ekspertniveau og talentudvikling i afsnit 2.1.1.

Synergi

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra dansk og tekster, som eksemplificerer etiske udfordringer i dit fag.

I dansk, engelsk, kommunikation og it, biologi og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål og kerne-
stof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Introduktion til uddannelsen
- Autorisationsloven
- Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp
- Delegering
- Instruktion og vejledning
- Kulturforståelse, værdier, samarbejdsforståelse
- Etiske og lovmæssige regler
- Pligter og rettigheder
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Social- og sundhedspolitik
- Nationale kvalitetsmål
- Helhedspleje
- Visiterede forløb
- Tværprofessionel og tværsektoriel
- Talentudvikling

Forslag til metode

- Praktiske øvelser
- Film
- Diskussion/argumentation
- Paneldebat

Forslag til produkt

- Afhænger af metode

/ Kompetencemål

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

4. Du kan anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

4. Du kan finde og anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

Kvalitet og udvikling

1. Du kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, helhedspleje i lokale pleje- og omsorgsopgaver i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede forløb.

4. Du kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i begrundelsen og varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Dansk niveau A

3. Du skal kunne demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge.

6. Du skal kunne analysere og vurdere ikke-fiktive tekster.

3.3.2 Forebyggelse og livskvalitet, natur og bæredygtighed EUX SOSU – S1

Varighed: 25 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med, hvilken betydning forebyggelse har for borgeres sundhedstilstand og livskvalitet. I temaet fokuserer du også på natur og bæredygtighed, og du lærer blandt andet om, hvordan aktiviteter i naturen kan blive brugt i en forebyggende sammenhæng, og hvordan du kan tænke bæredygtighed ind i det sundhedsfaglige arbejde.

Du arbejder med, hvordan du selvstændigt kan indgå i et involverende samarbejde med borgeren og igangsætte sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter. Du udvikler din faglige dannelse ved at forstå vigtigheden i at møde borgeren og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

I dette tema er der fokus på aktiviteter i naturen, hvor du undersøger og afprøver, hvordan naturen kan bruges til sansestimulerende aktiviteter for ældre med nedsat funktionsevne. Du opnår derfor viden om naturen, så du kan skabe gode rammer for målgruppens naturoplevelser og erfaringer.

Du arbejder med de hyppigst forekommende livsstilssygdomme og lærer at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

Du får viden om sygeplejeprocessen som teori og metode, samt den rehabiliterende tilgang. Denne viden anvender du til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens fysiske, psykiske og sociale behov i deres hverdag i eget hjem.

Som en del temaet afprøver du sundhedspædagogiske aktiviteter og undersøger dyre- og plantelivet.

Du udvikler din demokratiske dannelse, når du lærer at tage hensyn til miljø, natur og dine medmennesker ved at handle bæredygtigt.

Synergi

I biologi arbejder du med bæredygtighed og økologiske sammenhænge og lærer om miljøets betydning i dyre- og plantelivet og biodiversiteten.

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra Biologi og erhvervsfag når du arbejder med aktiviteter i naturen.

I dansk, engelsk, kommunikation og it og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål og kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Hyppigst forekommende sygdomme
- Sygeplejeprocess
- Rehabiliterende tilgang herunder rehabiliteringsprocessen
- Fysisk aktivitet med fokus på natur
- Profylakse
- Behov
- Ernæring
- Livskvalitet
- Sundhed
- Pårørende
- Respekt, værdighed og integritet
- Sansestimulering, reminiscens

Forslag til metode

- Skriftlige delopgaver der øver studiemetoder
- Naturtur f.eks. sanketur
- Biologisk feltarbejde
- Mindmap
- Informationssøgning
- Apps til at undersøge natur
- Simulation
- Inddragelse af børneinstitution og ældrepleje

Forslag til produkt

- Skriftlige delopgaver der øver studiemetoder
- Aktiviteter i naturen
- Film eller grafisk materiale der videreformidler aktiviteterne

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.

/ Fagmål

Somatisk sygdom og sygepleje

3. Du kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

3. Du kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

Psykisk sygdom og sygepleje

6. Du kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.

Mødet med borgeren og patienten

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Biologi niveau C

1. Du skal selvstændigt og i samarbejde begrunde og anvende biologisk viden i forbindelse med praktisk arbejde i relation til elevens uddannelsesområde og elevens hverdag.
2. Du skal indhente og vurdere biologisk information fra forskellige kilder.
3. Du skal arbejde hensigtsmæssigt i valg af metode, planlægning og udførelse af biologiske eksperimenter, undersøgelser eller forsøg.
4. Du skal analysere, beskrive og formidle (mundtligt og skriftligt) sine resultater, overvejelser og konklusioner vedrørende biologiske eksperimenter, undersøgelser eller forsøg.
6. Du skal forklare samfundsmæssige og etiske problemstillinger i tilknytning til biologiske sammenhænge.

3.3.3 Sundhed og hygiejne EUX SOSU – S1

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med sundhed, hygiejne og forebyggelse af de mest almindelige infektionssygdomme. Du anvender metoder til at mindske spredningen af virus og bakterier på institutioner og i private hjem, fx korrekt håndvask.

Du øver dig i at rådgive og vejlede borgeren i god hygiejne og at afbryde smitteveje. Du afprøver, hvordan du kan hjælpe med personlig hygiejne.

Du får viden om, hvordan du håndterer fødevarer og undgår smittespredning og afprøver metoder til vejledning og motivation af borgeren i håndtering af fødevarer.

Du undersøger, hvilke hygiejniske forholdsregler du, som fagperson, skal tage i forhold til borgerens stimulering af sanser og for at forebygge infektionssygdomme.

Synergi

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra biologi, når du bliver introduceret til mikrobiologiske aspekter af hygiejnen.

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra engelsk, når du arbejder med tekster på engelsk og øver dig i engelsk tale. Det kan fx være taleøvelser på engelsk, læsning af engelsk faglitteratur og mindre skriftlige øvelser på engelsk.

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra kommunikation og it, hvor du udarbejder en kampagne inden for temaet. I dit arbejde med kampagnen indgår forundersøgelse og produktion. Du skal senere arbejde videre med kampagnen i kommunikation og it i forbindelse med den afsluttende projektopgave i faget.

I dansk arbejder du med den litteratur, du bruger i det næste tema Erhvervsområde 1 (E01).

I engelsk arbejder du med sundhed i engelsktalende lande.

I dansk, kommunikation og it og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål og kerne stof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Infektionssygdomme og institutionsinfektioner
- Principper for hygiejne
- Afbryde smitteveje
- Kvalitetssikring
- Patientsikkerhed
- Vejledning
- Særlige regimer
- Håndvask
- Kostens betydning for forebyggelse af infektion
- Mikrobiologi
- Målgruppeanalyse

Forslag til metode

- Grupper på tværs af SOSU og PAU
- Skills
- Praktiske øvelser i Learning Lab og Snoezelrum
- Mindmap
- Simulation
- Rollespil
- Digitale værktøjer
- Metoder fra kommunikation og it
- Feltarbejde og dataindsamling

Forslag til produkt

- Kampagne kan være for børn, forældre, pårørende, ældre, mennesker med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne med fokus på sundhed, hygiejne, kost eller forebyggelse.

/ Kompetencemål

13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

/ Fagmål

Kvalitet og udvikling

5. Du kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Somatisk sygdom og sygepleje

8. Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

8. Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Dansk niveau A

5. Du skal kunne analysere og fortolke fiktive tekster.

8. Du skal kunne demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden.

Engelsk niveau B

Sprogfærdighed

1. Du skal kunne forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner.

2. Du skal kunne udtrykke dig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med relativ høj grad af grammatisk korrekthed.

3. Du skal kunne læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner.

Sprog, tekst og kultur

1. Du skal kunne analysere og beskrive engelsk sprog med anvendelse af relevant faglig terminologi.

2. Du skal kunne gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster.

3. Du skal kunne analysere og fortolke tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode.

4. Du skal kunne perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk.

5. Du skal kunne analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien, USA og andre engelsksprogede regioner med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om teknologiske, naturvidenskabelige, historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold.

9. Du skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Kommunikation og it niveau C

Forundersøgelse

2. Du skal kunne finde, analysere og anvende information om brugere og kommunikationssituation i forbindelse med fremstillingen af et kommunikationsprodukt.

Produktion

1. Du skal kunne udforme og producere kommunikationsprodukter, herunder dokumentere metoder til idéudvikling og projektarbejde.

2. Du skal kunne demonstrere anvendelse af kommunikations- og designteori på konkrete cases og egne produktioner.
3. Du skal kunne begrunde valg af medie, udtryksformer, virkemidler og it-værktøjer til løsning af kommunikationsopgaver.
4. Du skal kunne forklare og reflektere over etiske problemstillinger og ophavsret i forbindelse med udformning af kommunikationsprodukter.
5. Du skal kunne anvende konstruktiv feedback i processen med at fremstille kommunikationsprodukter.

Biologi niveau C

1. Du skal selvstændigt og i samarbejde begrunde og anvende biologisk viden i forbindelse med praktisk arbejde i relation til elevens uddannelsesområde og elevens hverdag.
3. Du skal arbejde hensigtsmæssigt i valg af metode, planlægning og udførelse af biologiske eksperimenter, undersøgelser eller forsøg.
6. Du skal forklare samfundsmæssige og etiske problemstillinger i tilknytning til biologiske sammenhænge.
7. Du skal arbejde selvstændigt og i samarbejde.

3.3.4 Erhvervsområde 1: Skønlitteratur og omsorg EUX SOSU – S1

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

Hvad er erhvervsområdet? I dette tema arbejder du med det første erhvervsområdeforløb (EO1).

Erhvervsområdet består af tre projektforsløb fordelt ud på de tre første skoleperioder, der leder frem til det afsluttende erhvervsområdeprojekt (EOP) på S4. I løbet af EO-forsløbene arbejder du med forskellige studiemetoder samt skriftlige, mundtlige og grafiske produkter, der klæder dig på til det afsluttende EOP på S4. EOP består af et individuelt skriftligt projekt og en mundtlig prøve, der vil fremgå på dit EUX-bevis.

I alle erhvervsområdeforsløb bliver et gymnasiefag og et til to uddannelsesspecifikke fag kombineret. Du arbejder med et fælles emne og bruger viden, teorier og metoder til at besvare en overordnet problemstilling. I de perioder, du har EO, har du ikke andre fag samtidig.

Igennem erhvervsområdeforsløbene øver du dig i forskellige studiemetoder, som går på tværs af de enkelte fag, fx planlægning af eget arbejde, informationssøgning, mundtlig og skriftlig formidling.

EO har også til formål at forberede dig på til at tage en videregående uddannelse til fx pædagog, sygeplejerske eller en universitetsuddannelse. De metoder og arbejdsformer, du lærer at bruge i EO, ligner de metoder og arbejdsformer, som du møder, hvis du vælger at tage en videregående uddannelse.

EO-forsløbene er alment dannende og bidrager til din faglige, demokratiske og læringsmæssige dannelse, når du arbejder med brede emner, der rækker ud over de enkelte fag.

Erhvervsområde 1

I det første erhvervsområde (EO1) 'Omsorg og skønlitteratur' arbejder du i fagene 'Dansk' og 'Mødet med borgeren og patienten'.

Du læser og analyserer et realistisk eller socialrealistisk skønlitterært værk. Du arbejder med litterær analyse som metode, og i din analyse fokuserer du på, hvordan livsformer, livsfaser og livshistorie kommer til udtryk i teksten.

Du arbejder også med, hvordan du kan forstå og tage højde for borgerens livsformer og livshistorier for at møde borgeren med empati og omsorg. Du inddrager sundhedsfaglig teori i din analyse af det skønlitterære værk og diskuterer, hvordan det, du har lært om livsformer, livsfaser og livshistorie igennem den litterære analyse, kan bruges i en sundhedsfaglig praksis.

Du får udleveret en problemformulering, som du arbejder sammen om at besvare i en gruppe. I skriver en synopsis og afslutter forløbet med en gruppeprøve.

Studiemetoder

I forløbet lærer og arbejder du med flere forskellige studiemetoder. Du lærer, hvordan du læser en EO-problemformulering, som ligner den problemformulering, du modtager, når du skal skrive EOP. Du får undervisning i, hvordan du planlægger dit arbejde, laver en tidsplan og forbereder dig inden vejledningen, så du bruger tiden optimalt og får mest muligt ud af vejledningstiden.

I forløbet er der også fokus på skriftlighed. Du øver dig i synopsisgenren og lærer, hvordan du skriver i et sprog, der passer til projektopgaver. Du lærer også, hvordan du laver korrekte kildeangivelser, indholdsfortegnelse med mere.

I synopsen inddrager du viden om forfatteren af det værk, I arbejder med. Her søger du selv information om forfatteren, og i den forbindelse får du undervisning i informationssøgning.

Du arbejder med, hvordan du løbende tager notater i det værk, du læser. Det bruger du, når du analyserer værket.

Du øver dig i at samarbejde og skrive sammen med din gruppe, hvordan I giver konstruktiv feedback på hinandens arbejde, og hvordan I strukturerer jeres præsentationen til gruppeprøven.

I EO1 indgår der 10 IP-timer.

/ Indholdspunkter

- Empati
- Livsformer, livsfaser og livshistorier
- Litterær analyse
- Feedback og vejledning
- Tidsplan og strukturering af eget arbejde
- Informationssøgning
- Kildeangivelse
- Gruppearbejde og gruppeprøve
- Notatteknik

Forslag til metode

- Projektorienteret arbejde i grupper

Forslag til produkt

- Synopsis

/ **Kompetencemål**

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
- 6) Eleven kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

/ **Fagmål**

Mødet med borgeren og patienten

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

/ **Faglige mål**

Erhvervsområde

- beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder
- undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering
- søge, vurdere og anvende fagligt relevant information
- kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen
- demonstrere evne til faglig formidling såvel mundtligt som skriftligt, herunder beherske fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse
- anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.

/ **Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet**

Dansk niveau

1. Du skal kunne udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt.
2. Du skal kunne demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi.
3. Du skal kunne demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge.
4. Du skal kunne anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere.
5. Du skal kunne analysere og fortolke fiktive tekster.
6. Du skal kunne analysere og vurdere ikke-fiktive tekster.
7. Du skal kunne perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge.
8. Du skal kunne demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden.
9. Du skal kunne demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger.
10. Du skal kunne demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger.

11. Du skal kunne navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation.
12. Du skal kunne demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.

3.3.5 Involverende samarbejde EUX SOSU – S1

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema lærer du at involvere borgeren og de pårørende i samarbejdet og i de beslutninger, der skal til for at skabe de bedste rammer i borgerens hverdagsliv.

I arbejdet med rehabilitering i hverdagslivet har du forståelse for borgerens livshistorie og livskvalitet for at gøre rehabiliteringen meningsfuld for borgeren. Denne viden anvender du i oplæringen, når du sammen med borgeren sætter mål og delmål for det rehabiliterende forløb.

Du får viden om, hvordan du etablerer, udvikler og afslutter en målrettet kommunikation. Den viden anvender du til at etablere en professionel relation og et involverende samarbejde. Du udvikler din faglige og demokratiske dannelse, når du arbejder med etiske overvejelser om det enkelte menneske og dets netværk.

Du får viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering, hjælpemidler og velfærdsteknologi. Den viden anvender du til at motivere og vejlede borgeren og patienten, når du tilrettelægger pleje- og omsorgsopgaver.

Synergi

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra engelsk, når du arbejder med tekster på engelsk og øver dig i engelsk tale. Det kan fx være taleøvelser på engelsk, læsning af engelsk faglitteratur og mindre skriftlige øvelser på engelsk.

I biologi og dansk fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Målrettet kommunikation
- Professionel relation
- Involverende samarbejde
- Funktionsevne
- Forflytning, lejrning og mobilisering

- Hjælpemidler og velfærdsteknologi
- Motivation og vejledning
- Etik
- Livsformer, livshistorie
- Hverdagsliv
- Netværk

Forslag til metode

- Storyline
- Praktiske øvelser i Learning Lab og Snoezelrum
- Kursus i Ergonomi og forflytning
- Simulation

Forslag til produkt

- Skriftligt produkt
- Afhænger af metode

/ Kompetencemål

6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

2. Du kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet Engelsk niveau B

Sprogfærdighed

1. Du skal kunne forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner.
2. Du skal kunne udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med relativ høj grad af grammatisk korrekthed.
3. Du skal kunne læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner.
4. Du skal kunne skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed.

Sprog, tekst og kultur

1. Du skal kunne analysere og beskrive engelsk sprog med anvendelse af relevant faglig terminologi.
2. Du skal kunne gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster.
3. Du skal kunne analysere og fortolke tekster med anvendelse af relevant faglig terminologi og metode.
4. Du skal kunne perspektivere tekster teknologisk, naturvidenskabeligt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk.
5. Du skal kunne analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien, USA og andre engelsksprogede regioner med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om teknologiske, naturvidenskabelige, historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold.
6. Du skal kunne orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder.
7. Du skal kunne anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler.
8. Du skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
9. Du skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

3.3.6 Kroppens opbygning EUX SOSU – S1

Varighed: ca. 15 dage

/ Tematekst

I dette tema lærer du om kroppens opbygning og funktion, så du kan udføre praktiske sygeplejehandlinger. Dette er grundlæggende for, at du som social- og sundhedsassistent kan udføre professionel personlig pleje og øve dig på at indsamle data om en borger.

Når du arbejder med kroppens opbygning og funktion, udvikler du din faglige dannelse og får styrket dit kliniske blik gennem observationer og tidlig opsporing.

Du lærer, hvordan du skal forholde dig til forandringer og symptomer hos borgeren, og hvilke handlinger du har pligt til at udføre på baggrund af din vurdering under hensyntagen til borgerens personfølsomme data og privatlivets beskyttelse.

I starten af temaet får du en standpunktskarakter i kommunikation og it. Faget kan udtrækkes til prøve i dette tema.

Ved afslutningen af temaet får du en delkarakter i de øvrige fag, du har arbejdet med i skoleperioden.

Synergi

I matematik, dansk, engelsk, biologi samt kommunikation og it fordyber du dig i dele af fagenes kernestof. Kommunikation og it kan udtrækkes til prøve i dette tema – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Kroppens anatomi og fysiologi og symptomer på forandring
- Sygeplejefaglig vurdering af symptomer og handlinger på baggrund af denne vurdering
- Værktøjer til tidlig opsporing
- Lovgivning fx Sundhedslov, Forvaltningslov, Autorisationslov
- Personfølsomme data
- Dokumentation
- Rehabiliterende tilgang

- Forberedelse til oplæring, herunder introduktion til Farmakologiopgave 1 og udarbejdelse af Dialogværktøj

Forslag til metode

- Fordybelsesopgaver
- Film
- Kreativ fremstilling af kroppen

Forslag til produkt

- Film
- Kreative produkter
- Udklædning

/ Kompetencemål

4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.

7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.

/ Fagmål

Somatisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

Kvalitet og udvikling

4. Du kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

Farmakologi og medicinbehandling

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinbehandling i gældende praksis, herunder delegering, opgaveoverdragelse og ledelsens ansvar.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

3.3.7 Fra somatik til psykiatri EUX SOSU – S2A

Varighed: 10 dage

/ Tematekst

I starten af dette tema arbejder du med din viden og erfaring fra oplæringen, og hvordan det har været at omsætte teori til praksis. Du forholder dig til etiske dilemmaer, du har mødt i oplæringen og reflekterer over problemstillingerne ved hjælp af forskellige sygeplejefaglige teorier, fx sygeplejeprocessen, sygeplejefaglig vurdering og tidlig opsporing.

Herefter arbejder du videre med psykiatriens historie, og hvordan psykiatrien er gået fra at have fokus på isolation af de syge til at have fokus på helbredelse af de syge. Ved at arbejde med psykiatriens historie får du en forståelse af psykiatriens opbygning og de fælles værdier, der er for ansatte i sektoren i dag. Du arbejder også med viden, der er baseret på evidens og erfaring og lærer, hvem dine samarbejdspartnere er i behandlings- og socialpsykiatrien.

Du arbejder kreativt og æstetisk med digitale medier i forhold til psykiatriens historie. Det historiske perspektiv bidrager til, at du kan forstå din rolle i praksis og bidrager dermed til din demokratiske dannelse.

Du undersøger også den tidlige farmakologiske behandling i et historisk perspektiv.

Synergi

I temaet arbejder du med mål fra dansk og tekster, som eksemplificerer udviklingen i psykiatrien i et litteraturhistorisk perspektiv.

I temaet arbejder du med mål fra psykologi, hvor du arbejder med forskellige psykologiske retninger i en historisk kontekst.

Temaet leder frem mod EO2, hvor kemi indgår som dit gymnasiefag, og hvor du går i dybden med at forstå et præparats kemiske opbygning og virkning.

I engelsk, matematik og biologi fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4

/ Indholdspunkter

- Sygeplejeprocessen
- Psykiatrisk sygepleje
- Rehabiliterende tilgang
- Sygeplejefaglig vurdering
- Fysiske og psykiske symptomer og behov
- Tidlig opsporing
- Profylakse
- Kommunikation
- Mestringsstrategier
- Behov og ressourcer
- Motivationsfaktorer
- Livskvalitet
- Opbygning af psykiatrien
- Digitale redskaber
- Informationssøgning
- Evidens
- Opfølgning på Dialogværktøj

Forslag til metode

- Digital tidslinje

Forslag til produkt

- Digital tidslinje
- Mundtlig fremlæggelse

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
4. Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

7. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

Kvalitet og udvikling

7. Du kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.

Somatisk sygdom og sygepleje

3. Du kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

3. Du kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

Psykisk sygdom og sygepleje

3. Du kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygeplejefaglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderings-redskaber.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Dansk niveau A

5. Du skal kunne analysere og fortolke fiktive tekster.

7. Du skal kunne perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge.

Psykologi niveau C

3.3.8 Behandling i psykiatrien EUX SOSU – S2A

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med at forstå psykiske sygdomme generelt. Du får indblik i de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og lærer, hvordan du observerer symptomer hos denne gruppe borgere.

Du får viden om forskellige tilgange til støtte, pleje og behandling af borgere, som du arbejder med i oplæring 2. Desuden bliver du introduceret til Psykiatrilovens forskellige tvangsforanstaltninger og arbejder med, hvordan du kan undgå brug af tvang. Du reflekterer over, hvordan værdighed og integritet bliver bevaret hos en borger, der er underlagt tvang.

I din kommende oplæring 2 skal du observere borgere og patienter, som er i medicinsk behandling, og du lærer, hvordan medicinen virker, og hvilke bivirkninger medicinen kan give. Du arbejder også med, hvordan du som social- og sundhedsassistent kan anvende medicinpædagogik og redskaber til at støtte borgere og pårørende i behandlingen.

Synergi

I temaet arbejder du fortsat med danske tekster, som eksemplificerer udviklingen i psykiatrien i et litteraturhistorisk perspektiv.

I temaet begynder du at arbejde med mål fra kemi, som du skal arbejde med i E02 forløbet som starter efter dette tema. Du lærer blandt andet hvordan et naturfagligt eksperiment opbygges og forstå et præparats kemiske opbygning og virkning. I temaet lærer du, hvordan udvalgte farmakologiske præparater virker, og denne viden skal du bruge i arbejdet med E02.

I engelsk, psykologi, matematik og biologi fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Hyppigst forekommende psykiske sygdomme
- Recovery og rehabiliteringsprocessen
- Forebyggelse og sundhedsfremme

- Servicelov, Sundhedsloven, Psykiatriloven og Ældreloven
- Patientsikkerhed og rettigheder
- Grundsyn i psykiatrien
- Generelle observationsområder i psykiatrien
- Anatomi og fysiologi
- Farmakokinetik

Forslag til metode

Forslag til produkt

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
5. Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven, Psykiatriloven og Ældreloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven, Psykiatriloven og Ældreloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.

Farmakologi og medicinhåndtering

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet **Dansk niveau A**

5. Du skal kunne analysere og fortolke fiktive tekster.
7. Du skal kunne perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge.

3.3.9 E02: Farmakologi og kemi EUX SOSU – S2A

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

I dette Erhvervsområde-forløb arbejder du med det uddannelsesspecifikke fag farmakologi og medicin-håndtering samt gymnasiefaget kemi.

Forløbet ligger i forlængelse af de foregående temaer Behandling i psykiatrien og Fra somatik til psykiatri, og du fordyber dig i ét af de farmakologiske præparater, som du har beskæftiget dig med i de foregående temaer. Du arbejder med at forstå præparatets kemiske opbygning og virkning og skal selv søge information om præparatet.

Du arbejder i grupper og laver et laboratorieforsøg, hvor du undersøger præparatets kemiske opbygning og analyserer forsøgsdata. Du lærer, hvordan du laver en problemformulering, der både er naturvidenskabelig og erhvervsfaglig, og i gruppen laver I selv en problemformulering.

Du lærer, hvordan du kan inddrage en analyse af naturvidenskabelige forsøgsdata i en tværfaglig projekt-opgave, og hvordan din naturvidenskabelige analyse kan bidrage til at undersøge en erhvervsrettet problemstilling.

Produktet er et skriftligt projekt, der ligner det projekt, som du skal skrive, når du skal skrive din EOP (erhvervsområdeprojekt). Der er et særligt fokus på skriftlighed i dette EO-forløb.

I E02 indgår der 10 IP-timer.

/ Indholdspunkter

- Naturvidenskabelig metode
- Eksperimentelt arbejde
- Kemiske fagsprog
- Farmakologi
- Medicinhåndtering
- Naturvidenskabeligt forsøgsdata i erhvervsrelevant tværfagligt projekt

- Informationssøgning
- Problemformulering
- Planlægning af problembaseret projektarbejde på tværs af fag

Forslag til metode

- Naturvidenskabelig metode
- Laboratorieforsøg

Forslag til produkt

- Skriftligt projekt

/ Kompetencemål

10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ Fagmål

De konkrete mål fra det uddannelsesspecifikke fag, afhænger af, hvordan du vinkler din opgave.

Farmakologi og medicinhåndtering

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhåndtering i gældende praksis, herunder delegering, opgaveoverdragelse og ledelsens ansvar.
2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på embedslægetilsyn.
3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering.
5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.
7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Kemi niveau B

1. Du skal kunne anvende fagbegreber, fagsprog, modeller og metoder til at beskrive, analysere og vurdere kemiske problemstillinger.
2. Du skal kunne relatere iagttagelser, modeller og symbolsprog til hinanden ved anvendelse af kemisk fag-

sprog.

3. Du skal kunne tilrettelægge og gennemføre simpelt kvalitativt og kvantitativt eksperimentelt arbejde under hensyntagen til laboratoriesikkerhed og i tilknytning hertil opstille og afprøve hypoteser
4. Du skal kunne indsamle, efterbehandle, analysere og vurdere iagttagelser og resultater fra eksperimentelle data.
5. Du skal kunne dokumentere eksperimentelt arbejde [...] skriftligt, herunder sammenknytte teori og eksperimenter.
6. Du skal kunne gennemføre og vurdere beregninger ved undersøgelser af simple kemiske problemstillinger.
9. Du skal kunne indsamle, vurdere og anvende kemifaglige tekster og informationer fra forskellige kilder.
10. Du skal kunne formulere dig struktureret [...] skriftligt om kemiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer.
11. Du skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder
12. Du skal kunne anvende fagets viden og metoder til at identificere, beskrive og diskutere kemiske problemstillinger fra [...] hverdag [...] og vurdere løsninger.
13. Du skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Kernestof

- Kemisk fagsprog, herunder navngivning, kemiske formler og reaktionsskemaer.
- Mængdeberegninger i relation til reaktionsskemaer og opløsninger.
- Anvendelser af kemi inden for teknik, produktion og teknologi.

E02 - Erhvervsområde

- Beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder
- Undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering
- Søge, vurdere og anvende fagligt relevant information
- Kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen
- Demonstrere evne til faglig formidling [...] skriftligt, herunder behersker fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse
- Vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med problemstillingen
- Anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.

Studiemetoder

- Metoder til problemformulering, planlægning og gennemførelse af problembaseret projektarbejde på tværs af fag
- Informationssøgning, herunder kildetyper, søgestrategier, søgemetoder, metoder til kildekritik og formalia vedrørende anvendelse og angivelse af kilder
- Læsestrategier og notatteknik
- Skrivehandlinger og fremstillingsformer i fagene og på tværs af fag, herunder sprogrigtighed og argumentation
- Kollaborative [...] til læring og formidling
- [...] skriftlige [...] præsentationsformer
- Metoder til procesorienteret evaluering og fremadrettet feedback, herunder udbytte af faglig vejledning og evaluering af eget arbejde.

3.3.10 Kommunikation og arbejdsmiljø EUX SOSU – S2A

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

Dette tema handler om, hvordan du som social- og sundhedsassistent indgår i professionelle relationer og gennem målrettet kommunikation og kan vejlede og motivere borgere og pårørende under hensyntagen til deres kultur, sundhedsopfattelse og integritet.

Du får viden om, hvordan målrettet kommunikation kan være med til at fremme psykosocial rehabilitering. Du vil møde borgere og patienter, der under deres rehabiliteringsproces er i medicinsk behandling. Derfor får du indblik i, hvordan medicinen ophobes i kroppen ved vedvarende indtag.

Du får også forståelse for, at mellemmenneskelige relationer og interaktioner har betydning for at skabe et professionelt samarbejde med borgere, pårørende og andre samarbejdspartnere.

Desuden er der fokus på arbejdsmiljø, hvor du anvender dine erfaringer fra oplæringen og din viden om arbejdsmiljøregler til at tilrettelægge eget og andres arbejde. Du arbejder med, hvordan du kan tage initiativ til at fremme den fysiske og psykiske trivsel samt medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet. Du arbejder også med kommunikation og ligeværdige relationers betydning for arbejdsmiljøet. Du øver dig i, hvordan du reflekterer over etiske dilemmaer og kan handle empatisk i samarbejdet med kolleger.

Som social- og sundhedsassistent skal du være med til at styrke det psykiske arbejdsmiljø. Derfor skal du blandt andet have viden om konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen.

Synergi

I temaet inddrager du dansk kommunikationsteori.

I temaet arbejder du med psykologi, fx socialpsykologiske teorier om kommunikation i sociale og faglige sammenhænge og på digitale medier.

I erhvervsfagstimerne arbejder du med mål fra matematik, når du arbejder med medicinindtag og halveringstider.

I engelsk, matematik, kemi og biologi fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

Forslag til metode

- Tværfaglige grupper
- Simulation
- Rollespil
- Forumteater

Forslag til produkt

- Film

/ Indholdspunkter

- Ergonomi
- Respekt, værdighed og integritet
- Målrettet kommunikation
- Involverende samarbejde
- Borgere, pårørende og samarbejdspartnere
- Ligeværdige relationer
- Ethiske dilemmaer
- Relationer herunder etablering, fastholdelse og afslutning
- Psykoedukation
- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø
- Stresshåndtering
- Arbejdspladsens organisering

/ Kompetencemål

6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge dit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

Kvalitet og udvikling

9. Du kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

Psykisk sygdom og sygepleje

2. Du kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, samt deres pårørende og samarbejdspartnere med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation.

4. Du kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

5. Du kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag -og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

5. Du kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

Farmakologi og medicinhandling

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin-handtering.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet Dansk niveau A

Psykologi niveau C

Matematik A

3.3.11 Personcentreret omsorg, medicinhandling og lovgivning EUX SOSU – S2B

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema får du viden om forskellige former for demens og deres symptomer, samt hvordan du med en socialpædagogisk indsats kan pleje og støtte borgere, der har demens, til en meningsfuld hverdag.

Du arbejder med, hvordan du kan forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse for at sikre borgernes værdighed og selvbestemmelsesret.

I temaet arbejder du også med almen og speciel farmakologi i forhold til udvalgte hovedgrupper af medicin. Du inddrager dine erfaringer fra praksis, når du arbejder med at observere virkning og bivirkning hos borgeren i medicinsk behandling.

Du introduceres til farmakologiopgaven, som du fremadrettet skal arbejde med både i skole og oplæring. Du dokumenterer løbende i denne opgave.

Synergi

I temaet arbejder du med engelsk, fx hvordan man ser på ældreplejen i en engelsktalende del verden.

I temaet arbejder med mål fra psykologi, fx med kognition og læring i forhold til hvad perceptionen og tænkningen betyder for menneskers forståelse af sig selv og omverdenen og fokuserer på, hvordan demens påvirker perception og tænkning.

I dansk, kemi, matematik og biologi fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Personcentreret omsorg
- Neuropædagogik
- Konflikthåndtering
- Demenssygdomme
- Anatomi og fysiologi

- Fysisk og psykisk funktionsnedsættelse
- Komplekse behandlingsforløb
- Reminiscens, sansestimulering og aktivitet
- Palliation
- Sundhedsloven
- Serviceloven
- Magtanvendelse
- Kommunale og frivillige tilbud
- Autorisationsloven, Journalføringsbekendtgørelsen
- Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp
- Ledelsesansvar og lokale forskelle i forhold til medicindelegering
- Hovedgrupper: A, B, C, H, J, M, N, R, heriblandt midler mod demens
- Udvalgte præparaters indikation, dispenseringsformer, virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer
- Introduktion til farmakologiopgave i oplæring

Forslag til metode

- Case

Forslag til produkt

- Skriftligt aflevering

/ Kompetencemål

3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

9. Du kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering, forebyggelse af konflikter og magtanvendelse, samt til at håndtere seksuel opmærksomhed, herunder uønsket seksuel opmærksomhed, i mødet med borgeren/patienten.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

Somatisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

Psykisk sygdom og sygepleje

6. Du kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.

7. Du kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistvivl, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

Farmakologi og medicinhandling

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet Engelsk niveau B

Psykologi niveau C

3.3.12 Studietur EUX SOSU – S2B

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

I løbet af skoleperiode 2 skal du på en studietur af ca. en uges varighed. Hvor du skal hen, og hvornår turen ligger, får du at vide, når du starter på skoleperiode 2.

I løbet af turen arbejder du med mål fra både gymnasiefag og uddannelsesspecifikke fag. De faglige mål og hvilke fag der indgår i studieturen, afhænger af hvor du skal hen.

Studieturen er egenbetaling.

/ Kompetencemål

1) Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.

/ Fagmål

Udvalgte mål med relevans for studieturen.

3.3.13 Komplekse forløb og dobbeltdiagnoser EUX SOSU – S2B

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

Dette tema handler om, hvordan du kan yde psykiatrisk sygepleje og psykosocial rehabilitering til borgeren med psykisk sygdom og misbrug i eget hjem.

Du anvender din viden om psykiske og somatiske sygdomme, når du i dette tema arbejder med en borgers sundhedstilstand.

Du arbejder med en specifik borger, der har et misbrug og lærer, hvordan du kan støtte borgeren i recovery-processen. Du arbejder med at reflektere over og sikre empati i relationen med borgeren, så du kan skabe et involverende samarbejde om formulering af forventninger til mål for hverdagslivet.

Du lærer, hvordan du ved hjælp af sundhedspædagogisk teori og metode kan tilrettelægge aktiviteter, der fremmer borgerens recovery.

Desuden undersøger du, hvordan livsstil kan have betydning for borgeres og patienters helbred, trivsel og hverdagsliv, når de har en psykisk sygdom og et misbrug.

Synergi

I temaet laver du den afsluttende dokumentation for psykologifaget, som er en tværfaglig opgave med erhvervsfag.

I dansk, engelsk, kemi, biologi og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Komorbiditet, misbrug
- Multisygdomme
- Forebyggelse, sundhedsfremme, rehabilitering
- Sundhedspædagogik og aktiviteter
- Sundhedstilstand

- Involverende samarbejde
- Sygeplejefaglig teori
- Terapeutiske metoder og vurderingsredskaber
- Kognitiv tilgang
- Miljøterapi
- Recovery
- Sundhedspædagogik

Forslag til metode

- Projekt

Forslag til produkt

- Projekt

/ Kompetencemål

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger – og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.

Somatisk sygdom og sygepleje

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

Psykisk sygdom og sygepleje

3. Du kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygeplejefaglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderingsredskaber.

5. Du kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygepleje-forløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

Farmakologi og medicinhåndtering

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet Psykologi niveau C

3.3.14 Valgfri uddannelsesspecifikke fag EUX SOSU – S2B

Varighed: 10 dage

/ Tematekst

I dette tema vælger du mellem flere forskellige valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Du får mulighed for at fordybe dig og vælge retning inden for et fagligt afgrænset område, der har din særlige interesse.

I løbet af uddannelsen arbejder du som EUX-elev med valgfri uddannelsesspecifikke fag i tre uger, hvor to af ugerne ligger i skoleperiode 2. Du vælger dit valgfri uddannelsesspecifikke fag på skoleperiode 2B.

Synergi

I temaet kan biologi og psykologi blive udtrukket til eksamen.

I temaet begynder du på samfundsfag B, som du skal arbejde med i det næste EO-forløb, som starter efter dette tema.

I kemi, dansk, engelsk og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

Du skal vælge et af nedenstående 4 fag som du fordyber dig i løbet af temaet.

- Netværk og samskabelse med udsatte grupper.
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse.
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap.
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling.

/ Fagmål

Netværk og samskabelse med udsatte grupper.

1. Du kan anvende viden om samfundsgupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i relationen og kommunikationen mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.

2. Du kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Du kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Du kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Du kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

1. Du kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Du kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Du kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Du kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Du kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygeplejerelationen og i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Du kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

1. Du kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Du kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Du kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Du kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Du kan indgå i en ligeværdig kommunikation og relation med borgeren, der skal leve sit dagliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Du kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

1. Du kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Du kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Du kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Du kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

3.3.15 E03A: Uddannelsesspecifikke fag og sociologi EUX SOSU – S2B

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

Dette E03-forløb er opdelt i E03A på skoleperiode 2 og E03B på skoleperiode 3. Du kombinerer samfundsfag med et af de uddannelsesspecifikke fag.

Du skal anvende relevant teori fra det uddannelsesspecifikke fag ~~Psykisk sygdom og sygepleje~~, sociologisk teori og samfundsfaglig metode, som du bliver præsenteret for i løbet af temaet.

I dette tema skal du have særligt fokus på metode, du bliver derfor introduceret til metoderne interview og observation, som du kan afprøve i oplæringen.

Du arbejder individuelt og skal som forberedelse til din oplæring udarbejde et mindmap over problemstillinger, du kan være interesseret i. over emner, du kan være interesseret i. Dit endelige valg tager du først, når du kender dit oplæringssted. Du skal aflevere dit emnevalg, metodiske og teoretiske overvejelser på ITSL, inden du går i oplæring.

Du indsamler empiri til E03B i oplæringen eventuelt med hjælp fra din oplæringsvejleder. Du skal bruge en eller flere samfundsfaglige metoder til at indsamle empirien.

I starten af skoleperiode 3 bearbejder og analyserer du din empiri fra oplæring 2. Du får hjælp og vejledning og udarbejder en skriftlig projektrapport med udgangspunkt i din analyse.

/ Indholdspunkter

- Empiriindsamling
- Samfundsfaglig metode
- Sociologisk teori
- Informationssøgning
- Planlægning af problembaseret projektarbejde på tværs af fag
- Et af de uddannelsesspecifikke fag
- Forberedelse til oplæring
- Emnevalg

/ Fagmål

De konkrete mål fra de uddannelsesspecifikke fag afhænger af, hvordan du vinkler din opgave.

Se målene for de uddannelsesspecifikke fag i afsnit 2.5.2

Samfundsfag niveau B

1. Du skal kunne anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi [...] til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark [...] og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå.
2. Du skal kunne anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger.
6. Du skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
7. Du skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
8. Du skal kunne formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk [...] herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere

Kernestof

- Sociologi: social differentiering og kulturelle mønstre
- Metode: Kvalitativ metode + evt. kvantitativ metode

E03 - Erhvervsområde

- Beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder.
- Undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering.
- Søge, vurdere og anvende fagligt relevant information.
- Kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen.
- Demonstrere evne til faglig formidling såvel mundtligt som skriftligt, herunder behersker fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse.
- Vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med problemstillingen
- Anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.

Studiemetoder

- Metoder til problemformulering, planlægning og gennemførelse af problembaseret projektarbejde på tværs af fag.
- Informationssøgning, herunder kildetyper, søgestrategier, søgemetoder, metoder til kildekritik og formalia vedrørende anvendelse og angivelse af kilder.
- Skrivehandlinger og fremstillingsformer i fagene og på tværs af fag, herunder sprogrigtighed og argumentation.
- [...] individuelle skrivemetoder til læring og formidling.
- Mundtlige [og] skriftlige [...] præsentationsformer.
- Metoder til procesorienteret evaluering og fremadrettet feedback, herunder udbytte af faglig vejledning og evaluering af eget arbejde.

3.3.16 Farmakologi som kreativ proces EUX SOSU – S2B

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

I dette tema ser du tilbage på dine skole- og oplæringsperioder og reflekterer over, hvad du har lært om dit ansvar og kompetenceområde i forbindelse med håndtering af medicin.

Du arbejder med din læringsmæssige og faglige dannelse, når du kreativt dokumenterer din viden om medicinsk behandling.

Du bliver introduceret til farmakologiopgaven, inden du går i oplæring.

Ved afslutningen af temaet får du en delkarakter i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden.

Synergi

I engelsk, matematik, kemi og biologi fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Medicinberegning
- Dokumentation
- Patientsikkerhed ved forebyggelse af medicinfejl
- Medicindispensering og medicinadministration
- Dispenseringsformer
- Farmakokinetik
- Observationer
- Innovative processer
- Involverende samarbejde
- Forberedelse til oplæring, herunder introduktion til Farmakologiopgave 2 og udarbejdelse af Dialogværktøj

Forslag til metode

- Kreative processer
- Grafisk facilitering

Forslag til produkt

- Collage
- Plancher
- Grafiske illustrationer

/ Kompetencemål

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ Fagmål

Kvalitet og udvikling

8. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

2. Du kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

Farmakologi og medicin håndtering

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

Velkommen til skoleperiode 3 (S3) på hovedforløbet for EUX-social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S3 består af 7 temaer. Omkring de 7 temaer har du gymnasiefag dansk A, engelsk B, Matematik B, samfunds-fag B, og kemi B. Du vil opleve, at gymnasiefag er integreret med erhvervsfag, der hvor erhvervsfaget kan være med til at løfte gymnasiefaget, og hvor det giver mening.

I løbet af skoleperioden får du styrket dine kompetencer inden for det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde. Du får indblik i, hvordan borgere med kronisk sygdom kan håndtere deres liv, og hvordan du igennem sundhedspædagogiske metoder kan støtte dem i forandringer.

Du vil i starten af skoleforløbet arbejde med et erhvervsområdeprojekt, hvor du kombinerer samfunds-fag B med et uddannelsesspecifikt fag. Opgaven er en øvelse til den EOP du skal udarbejde i slutningen af uddannelsen.

Du arbejder med innovation som metode, der skaber ny værdi i din sundhedsfaglige praksis. Du får styrket din viden om institutionsinfektioner, hvor du kombinerer din viden om hygiejne, infektioner og immunfor-svaret.

På S3 arbejder du videre med progression i dit projektarbejde. Der vil i skoleperioden også være fokus på din rolle i den palliative indsats, og hvordan du kan håndtere de problematikker, der kan opstå.

Du får styrket dit kliniske blik gennem observationer og tidlig opsporing. Du arbejder med komplekse og grundlæggende sygeplejebehov i det præ-, per- og postoperative forløb. Derudover får du fokus på den re-habilerende indsats efter operation.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som auto-riseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed.

På S3 kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen, og i oplæringen sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen. SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S3 arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsfor-mer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I løbet af S3 vil dit arbejde, initiativ og indsats afspejles og re-sultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S3 kommer på de følgende sider.

3.3.17 E03B: Uddannelsesspecifikke fag og sociologi EUX SOSU – S3

Varighed: 10 dage

/ Tematekst

I E03B arbejder du med et af de uddannelsesspecifikke fag samt samfunds-fag.

Du arbejder videre med dit emnevalg og den empiri, du har indsamlet i oplæringen. Du lærer at analysere din data med udgangspunkt i relevant teori fra det valgte uddannelsesspecifikke fag, sociologisk teori og samfunds-faglig metode.

Du arbejder individuelt og laver selv en problemformulering. Problemformuleringen tager udgangspunkt i den indsamlede empiri, dit emnevalg og det, du har arbejdet med.

Du bearbejder og analyserer din empiri fra oplæring 2 og får hjælp og vejledning til at udarbejde en skriftlig projektrapport med udgangspunkt i din analyse.

Forløbet ligger i forlængelse af E03A på skoleperiode 2 og dataindsamling i oplæring 2.

Produktet er et skriftligt projekt, der ligner det projekt, som du skal skrive, når du skal skrive din EOP (erhvervsområdeprojekt). Vi afholder en mundtlig prøveeksamen. Se prøvebeskrivelsen for erhvervsområdeprojekt i afsnit 2.8.9.

I E03 indgår der 10 IP-timer.

/ Indholdspunkter

- Analyse af empiri
- Samfunds-faglig metode
- Sociologisk teori
- Informationssøgning
- Planlægning af problembaseret projektarbejde på tværs af fag
- Et af de uddannelsesspecifikke fag
- EO projekthåndbogen

Forslag til metode

- Observation
- Interview

Forslag til produkt

- Skriftlig projektrapport

/ Fagmål

De konkrete mål fra det valgte uddannelsesspecifikke fag afhænger af, hvordan du vinkler din opgave.

Se målene for de uddannelsesspecifikke fag i afsnit 2.5.2.

Samfundsfag niveau B

1. Du skal kunne anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi [...] til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark [...] og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå.
2. Du skal kunne anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger.
6. Du skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
7. Du skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
8. Du skal kunne formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk [...] herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere

Kernestof

- Sociologi: social differentiering og kulturelle mønstre
- Metode: Kvalitativ metode + evt. kvantitativ metode

E03 - Erhvervsområde

- Beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder.
- Undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering.
- Søge, vurdere og anvende fagligt relevant information.
- Kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen.
- Demonstrere evne til faglig formidling såvel mundtligt som skriftligt, herunder behersker fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse.
- Vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med problemstillingen
- Anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.

Studiemetoder

- Metoder til problemformulering, planlægning og gennemførelse af problembaseret projektarbejde på tværs af fag.
- Informationssøgning, herunder kildetyper, søgestrategier, søgemetoder, metoder til kildekritik og formalia vedrørende anvendelse og angivelse af kilder.
- Skrivehandlinger og fremstillingsformer i fagene og på tværs af fag, herunder sprogrigtighed og argumentation.
- [...] individuelle skrivemetoder til læring og formidling.
- Mundtlige [og] skriftlige [...] præsentationsformer.

- Metoder til procesorienteret evaluering og fremadrettet feedback, herunder udbytte af faglig vejledning og evaluering af eget arbejde.

3.3.18 Velfærdsteknologi og innovation EUX SOSU – S3

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med anvendelse og implementering af velfærdsteknologi, herunder telemedicin, og hvordan du kan være med til at forbedre din sundhedsfaglige praksis.

Du arbejder med innovation som metode og lærer en proces, hvor du ser en mulighed, får en ide, gennemfører den, og ideen skaber en ny værdi i din sundhedsfaglige praksis. Den nye værdi kan både være helt nye ændringer eller videreudvikling og forbedringer af eksisterende produkter, processer eller serviceydelser.

Du tager udgangspunkt i din sundhedsfaglige praksis og anvender viden om borgerens/patientens funktionsevne til at implementere nye innovative løsninger.

Du får viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at understøtte mestring af sygdom og livskvalitet fx igennem tilrettelæggelse af aktiviteter.

Synergi

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Velfærdsteknologi
- Ny viden og teknologi
- Innovative processer
- Telemedicin
- Funktionsevne
- Funktionsevnescreening
- Aktiviteter
- Mestring
- Livskvalitet
- Opfølgning på Dialogværktøj

Forslag til metode

- Mono/tværfaglige grupper
- Innovationsproces

Forslag til produkt

- Æstetisk og innovativt produkt

/ Kompetencemål

12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.

Fagmål

Kvalitet og udvikling

8. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.

Somatisk sygdom og sygepleje

11. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

11. Du kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

3.3.19 Hygiejne 2 EUX SOSU – S3

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I din oplæring vil du møde patienter i forskellige isolationsregimer.

I dette tema arbejder du med infektionssygdomme og anvender din viden om årsager, symptomer og behandling. Du lærer om rene procedurer og sterilteknikker til at sikre kvalitet i plejen.

For at kunne forebygge og nedbringe institutionsinfektioner kombinerer du din viden om hygiejne, infektioner og immunforsvaret. Du lærer, hvordan du kan vejlede patienter, borgere, kolleger, pårørende og frivillige i at afbryde smitteveje, og hvilke opgaver der er i forbindelse med ledelse og selvledelse.

Du øver dig i sygeplejeopgaver, fx medicinhåndtering og injektionsteknik, og varetager selvstændigt dokumentation og udveksling af data tværprofessionelt og tværsektorielt.

Synergi

I temaet indgår 3 IP-timer i biologi. Her arbejder du med patogene mikroorganismer og eksponentiel vækst til at forstå fx håndtering af fødevarer, sår eller smitsomme sygdomme.

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Velfærdsteknologi
- Sterile procedurer, rene procedurer, sterilteknikker og isolationsregimer
- Smitteveje
- Kommunikation, herunder udveksling af data
- Dokumentation
- Tværprofessionel og tværsektorielt samarbejde
- Nationale kliniske anbefalinger, retningslinjer og lokale instrukser
- Infektionssygdomme
- Sår, sonder og katetre

- Hygiejnekursus online
- Hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering
- Ledelse og selvledelse

Forslag til metode

- Dagsopgaver
- Praktiske øvelser
- Simulation

Forslag til produkt

- Skriftligt produkt

/ Kompetencemål

9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.

13. Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

7. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion

8. Du kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

7. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion

8. Du kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Kvalitet og udvikling

3. Du kan anvende viden om nationale kliniske anbefalinger og retningslinjer, samt lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.

5. Du kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Somatisk sygdom og sygepleje

8. Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Du kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

8. Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Du kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

Farmakologi og medicin håndtering

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Biologi niveau C

1. Du kan selvstændigt redegøre for og anvende biologisk viden i forbindelse med praktisk arbejde, i relation til elevens uddannelsesområde og elevens hverdag,
2. Du kan uddrage og anvende biologifaglig information fra forskellige kilder,
3. Du kan anvende hverdagsprog og fagbegreber til at formulere sig præcist mundtligt og skriftligt om biologiske emner, forsøg og eksperimenter fra undervisning
4. Du kan udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet og i felten under hensyntagen til sikkerhed.
5. Du kan analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed.
6. Du kan reflektere over og tage stilling til forskellige teknologiske muligheder i relation til erhvervet, naturen og samfundet, under inddragelse af fagets viden og metode.
7. Du kan demonstrere forståelse for sammenhængen mellem fagets forskellige delområder og give sammenhængende faglige forklaringer.
8. Du kan bearbejde data fra kvalitative og kvantitative forsøg og eksperimenter, herunder anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder.
9. Du kan begrunde samfundsmæssige og etiske problemstillinger i tilknytning til biologiske sammenhænge.

3.3.20 Sygepleje og rehabilitering EUX SOSU – S3

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du videre med sygeplejefaglig teori og metode samt den rehabiliterende tilgang i forhold til den ældre medicinske og kirurgiske borger/patient.

Du inddrager dine erfaringer med sygeplejeprocessen og sygeplejeteorier til selvstændigt at kunne vurdere og begrunde borgeren/patientens behov for sygepleje.

Desuden skal du arbejde med involverende samarbejde, baseret på viden om motivation, sundhedspædagogik og hverdagsliv for at opsætte mål og afstemme forventninger med borgeren/patienten.

Synergi

I temaet indgår 7 IP-timer i biologi. Her arbejder du med nervesystemets opbygning, nerveimpulser og transmitterstoffer til at forstå, hvordan fx mindfulness eller anden form for sundhedspædagogiske tiltag kan gavne borgeren.

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Rehabiliterende tilgang
- Rådgivning, vejledning og instruktion
- Målrettet kommunikation
- Involverende samarbejde
- Patientsikkerhed og UTH
- Sygeplejefaglig teori og metode
- Sygeplejeprocessen
- Vurdere ressourcer, behov og sundhedstilstand
- Handle på kompleksitet
- Relevante samarbejdspartnere
- Sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer

- Arbejde motiverende
- Forventning og mål for hverdagslivet

/ Forslag til metode

- Projekt

/ Forslag til produkt

- Projektrapport
- Fremlæggelse

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

1. Du kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Du kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

Somatisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

2. Du kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

Farmakologi og medicinhåndtering

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

/ Gymnasiefagsmål, der indgår i en synergi i temaet

Biologi niveau C

1. Du kan selvstændigt redegøre for og anvende biologisk viden i forbindelse med praktisk arbejde, i relation til elevens uddannelsesområde og elevens hverdag,
2. Du kan uddrage og anvende biologifaglig information fra forskellige kilder,
3. Du kan anvende hverdagssprog og fagbegreber til at formulere sig præcist mundtligt og skriftligt om biologiske emner, forsøg og eksperimenter fra undervisning
4. Du kan udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet og i felten under hensyntagen til sikkerhed.
5. Du kan analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed.
6. Du kan reflektere over og tage stilling til forskellige teknologiske muligheder i relation til erhvervet, naturen og samfundet, under inddragelse af fagets viden og metode.
7. Du kan demonstrere forståelse for sammenhængen mellem fagets forskellige delområder og give sammenhængende faglige forklaringer.
8. Du kan bearbejde data fra kvalitative og kvantitative forsøg og eksperimenter, herunder anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder.
9. Du kan begrunde samfundsmæssige og etiske problemstillinger i tilknytning til biologiske sammenhænge.

3.3.21 Palliative forløb EUX SOSU – S3

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative pleje. Du opnår viden om sorg og krise og lærer at indgå i komplekse rehabiliteringsprocesser med borgere/patienter med behov for palliativ pleje og inddrager din viden fra sygeplejeteorier.

Du beskæftiger dig med fysiske, psykiske, sociale og åndelige problemstillinger, fx smerter, og lærer, hvordan du kan medvirke til at lindre og støtte borgeren/patienten og pårørende i et palliativt forløb.

Du tager udgangspunkt i en eller flere af de hyppigst forekommende sygdomme og anvender viden om årsager, symptomer og behandling til at sikre sammenhæng i et komplekst behandlingsforløb.

Du arbejder med, hvilke observationer og handlinger du gør i forbindelse med nært forestående død samt efter dødens indtræden, herunder omsorgen for de efterladte.

Du anvender din viden om kommunikation og relationsdannelse og får viden om de særlige tilbud og forløb, som sundhedsvæsenet og frivillige organisationer har til at støtte borgeren/patienten i mestring af egen sygdom i det palliative forløb.

Synergi

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Palliativ pleje
- Involverende samarbejde
- Komplekse behandlingsforløb
- Observere ændringer
- Terminale forløb
- Sorg- og kriseforløb
- Hyppigst forekommende sygdomme

- Årsager, symptomer og behandlingsformer
- Observation, virkning og bivirkning
- Nationale mål for kvalitetssikring
- Pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson
- Mestring
- Motivationsfaktorer

Forslag til metode

- Dagsopgaver
- Film
- Artikler

Forslag til produkt

-

/ Kompetencemål

3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og pårørende

7. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

Kvalitet og udvikling

2. Du kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistents pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

Somatisk sygdom og sygepleje

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarre, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

7. Du kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

7. Du kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne begrunde og varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

Farmakologi og medicinhåndtering

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

3.3.22 Operation og genoptræning EUX SOSU – S3

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I oplæringen kommer du til at møde patienter før, under og efter operation. I temaet arbejder du med præ-, per- og postoperative forløb, herunder klargøring til operation, kirurgisk stress og kroppens reaktioner. Du anvender din viden om sygeplejefaglige teorier, metoder, rehabilitering og forflytning til at forberede borgeren/patienten til operation.

Du tager udgangspunkt i hyppigst forekommende kirurgiske indgreb og lærer om lejrning, mobilisering og observationer i den postoperative fase.

Du arbejder med patientens rehabilitering efter operation. I dette arbejde anvender du viden om genoptræningsprincipper og genoptræningsplaner. For at minimere postoperative komplikationer lærer du blandt andet om søvn, ernæring, sårpleje samt smerter.

Du arbejder sundhedspædagogisk med motivation, relationsdannelse, information, instruktion og vejledning til borgeren/patienten og pårørende i korte patientforløb.

For at være med til at sikre sammenhængende patientforløb og sikre sektorovergange arbejder du med din rolle i det tværprofessioneller og tværsektorielle samarbejde.

Synergi

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Anatomi og fysiologi
- Præ-, per- og postoperativ sygepleje
- Hyppigst forekommende sygdomme
- Observationer og pleje
- Trænings- og handleplaner
- Rehabilitering

- Tværfagligt samarbejde
- Funktionsevne, forflytning, lejrning og hjælpemidler
- Information, instruktion og vejledning
- Sundhedspædagogisk teori og metode
- Mestringsevne
- Ergonomi
- Arbejdsmiljø

Forslag til metode

-

Forslag til produkt

-

/ Kompetencemål

14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

8. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

Somatisk sygdom og sygepleje

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

7. Du kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

7. Du kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgers/patientens mestringsevne.

Psykisk sygdom og sygepleje

4. Du kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.

Farmakologi og medicin håndtering

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

3.3.23 Komplekse forløb EUX SOSU – S3

Varighed: 20 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med komplekse forløb ved multisygdomme og/eller akut opstået sygdom og forholder dig til de procedurer og screeningsværktøjer, som er relevante.

Du arbejder med, hvordan du som social- og sundhedsassistent kan øge den oplevede sundhedsfaglige kvalitet hos borger og pårørende ved at involvere dem i koordinering af det sammenhængende pleje- og behandlingsforløb.

Med udgangspunkt i dine observationer og indsamling af data i dine oplæringsperioder begynder du i temaet at formulere dit endelige eksaminationsgrundlag i Farmakologi og medicinhåndtering.

I starten af temaet får du en standpunktskarakter i Farmakologi og medicinhåndtering.

Ved afslutningen af temaet får du en delkarakter i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden.

Synergi

I kemi, dansk, engelsk, samfundsfag og matematik fordyber du dig i dele af fagets mål kernestof – se mål i afsnit 2.5.4.

/ Indholdspunkter

- Tværsektoriel indsats og koordination af forløb
- Multisygdomme og/eller akut sygdom
- Rehabilitering og netværk
- Komplekse sygepleje og behandlingsforløb
- Kliniske vurderinger screeningsværktøjer
- Kommunikation
- Information instruktion og vejledning
- Vejledning
- Dokumentation
- Sundhedspædagogiske metoder

- Kommunale tilbud
- Pårørende
- Sundhedsfaglig kvalitet
- Videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt
- Generhvervelse af Førstehjælp
- Brandkursus online
- Forberedelse til oplæring, herunder udarbejdelse af Dialogværktøj

Forslag til metode

- Projekt

Forslag til produkt

- Prøveeksamen

/ Kompetencemål

8. Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.

11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

8. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

4. Du kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

4. Du kan finde og anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

Kvalitet og udvikling

6. Du kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.

Somatisk sygdom og sygepleje

6. Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

6. Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv
4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at fortage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand
9. Du kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
9. Du kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

Farmakologi og medicinhåndtering

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.

Du skal opnå følgende certifikat

Generhvervelse af Førstehjælp på erhvervsuddannelserne efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.

3.3.24 Prøve i Farmakologi og medicin håndtering EUX SOSU – S3

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

I dette tema starter du med at forberede dig til prøve i Farmakologi og medicin håndtering. Du får vejledning i, hvordan prøven foregår, hvilke krav der stilles, samt hvordan du kan forberede oplæg og disposition til prøven.

Med udgangspunkt i dit afleverede eksaminationsgrundlag og målene for faget udarbejder du et oplæg med tilhørende disposition, herunder medicinberegning, dokumentation, forebyggelse af medicinfejl og arbejdsmiljøudvalgets opgave.

Oplægget og dispositionen danner grundlag for samtalen under prøven. Du kan udarbejde eller indhente materialer, som du kan gøre brug af under prøven.

I slutningen af temaet afholdes prøven. Du kan se beskrivelsen af prøven i Farmakologi og medicin håndtering i afsnit 2.8.17.

/ Indholdspunkter

- Medicinberegning
- Dokumentation
- Patientsikkerhed ved forebyggelse af medicinfejl
- Arbejdsmiljøudvalgets opgave.
- Det afleverede eksaminationsgrundlag
- Oplæg
- Disposition
- Eventuelle eksempler på materialer
- Prøvebeskrivelsen for prøven i Farmakologi og medicin håndtering
- Målene for Farmakologi og medicin håndtering
- Introduktion til Farmakologi opgave 3

/ **Kompetencemål**

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ **Fagmål**

Farmakologi og medicinhåndtering

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhåndtering i gældende praksis, herunder delegering, opgaveoverdragelse og ledelsens ansvar.
2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på embedslægetilsyn.
3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering.
5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.
7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

3.3.25 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – EUX S3 eller S4A

Varighed: 5 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med et af nedenstående valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Det valgfri uddannelsesspecifikke fag giver dig mulighed for fordybelse samt at tone din uddannelse inden for social- og sundhedsassistentens jobområde.

Ved afslutningen af temaet får du en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået i valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Du har mulighed for at arbejde med valgfri uddannelsesspecifikke fag på 5 dage.

/ Indholdspunkter

Valgfri uddannelsesspecifikke fag på 5 dage

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, 5 dage
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, 5 dage
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, 5 dage
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, 5 dage

/ Fagmål

Mål for de valgfri uddannelsesspecifikke fag i afsnit 2.5.3

3.3.26 Erhvervsområdeprojekt (EOP) – S4A, evt. opstart S3

Varighed: Strækker sig over S4A, 10 dage er afsat til udelukkende at arbejde med EOP

/ Tematekst

I dette tema afslutter du erhvervsområdet (EO) med dit erhvervsområdeprojekt (EOP). EOP er en individuel skriftlig projektopgave, som du skal til mundtlig prøve i.

Arbejdet med EOP starter i slutningen af skoleperiode 3 eller starten af skoleperiode 4A, hvor du bliver introduceret til EOP, og skal tage stilling til hvilke fag du vil skrive EOP i. Du skal vælge ét uddannelsesspecifikt fag og et gymnasiefag på B- eller A-niveau. Du bliver introduceret til de forskellige gymnasiefags muligheder ift. EOP og deltager i workshops hvor du under vejledning vælger emne og fag.

Efter valg af fag starter en periode hvor du samtidig med den almindelige undervisning deltager i vejledning og workshops. Du får tildelt én vejleder pr. fag og skal til 3 vejledninger af 20 min. I løbet af denne periode undersøger du dit emne grundigere og udarbejder en problemformulering. På baggrund af vejledningerne og din problemformulering, laver dine vejledere din endelige opgaveformulering.

Du får udleveret opgaveformulering to uger før opgaven skal afleveres. I de to uger op til aflevering, har du ingen anden undervisning og arbejder kun med EOP. I den første af de to uger, skal du møde på skolen hvor der er workshops og vejledning. I den anden uge bestemmer du selv hvor du vil arbejde, og kontakter selv dine vejledere hvis du har brug for hjælp.

Når du skriver din opgave, anvender du "Håndbog til erhvervsområdet (EO) og erhvervsområdeprojektet (EOP)". Opgavebesvarelsen har et omfang på 12-17 normalsider a 2400 anslag (tegn inklusive mellemrum). Heri medregnes der ikke: forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller, bilag og lignende.

Til sidst i skoleperioden skal du til mundtlig prøve i din EOP, hvor efter du modtager én samlet karakter på baggrund af både din skriftlige og mundtlige præstation. Du kan læse mere om den mundtlige prøve i afsnit 2.8.13.

Synergi

I erhvervsområdeprojektet er der synergi mellem det valgte gymnasiefag og det valgte erhvervsfag.

/ Indholdspunkter

- Individuelt projektarbejde
- Vejledning
- Informationssøgning
- Kildeangivelse
- Skriftlighed
- Udarbejdelse af problemformulering

Forslag til metode

- Projektarbejde
- Workshops
- Individuel vejledning
- Klyngevejledning
- Elev-feedback

Produkt

- Skriftlig projektopgave

/ Faglige mål

Du skal kunne

- beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder
- undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag og udarbejde en problemformulering
- søge, vurdere og anvende fagligt relevant information
- kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af data og bearbejdning af problemstillingen
- demonstrere evne til faglig formidling såvel mundtligt som skriftligt, herunder beherske fremstillingsformer i en skriftlig opgavebesvarelse
- vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med problemstillingen
- anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.

/ Bedømmelseskriterier for den skriftlige aflevering

Her vurderes din præstation på baggrund af

- i hvor høj grad du har besvaret opgaveformuleringen, samt din undersøgelse og analyse af projektets problemstilling
- din relevante udvælgelse, kombination og anvendelse af viden og metoder fra de indgående fag
- din kombination af praksis, data og teori i behandling af problemstillingen faglig dybde og perspektiv
- hvordan du har planlagt projektet og dine begrundelser for faglige og metodiske valg
- din beherskelse af fremstillingsformen i en faglig skriftlig opgavebesvarelse.

/ Bedømmelseskriterier til den mundtlige prøve:

Her vurderes din præstation på baggrund af

- din mundtlige præsentation af projektet og dets vigtigste konklusioner
- faglig dybde og selvstændighed i den faglige dialog om projektet

- din forståelse af de indgående fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger i forhold til arbejdet med den valgte problemstilling
- din refleksion over de anvendte metoder i forhold til gennemførelse af det konkrete projektforsløb.

/ Valg af fag til EOP

Du skal vælge ét gymnasiefag på minimum B-niveau og ét erhvervsfag. Du kan vælge mellem følgende fag

Gymnasiefag

- Dansk A
- Engelsk B/A
- Kemi B/A
- Matematik B/A
- Samfundsfag B
- *Valgløft på B-niveau, fx biologi B*

Erhvervsfag

- Mødet med borgeren og patienten
- Det sammenhængende borger- og patientforsløb
- Kvalitet og udvikling
- Somatisk sygdom og sygepleje
- Psykisk sygdom og sygepleje
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Farmakologi og medicinhandling
- *Et valgfrit uddannelsesspecifikke fag, du har haft*

3.3.27 Fordybelse og afsluttende prøver i gymnasiefag – S4A

Varighed: ca. 65 dage

/ Tematekst

I dette tema fordyber du dig i dine gymnasiefag. Temaet løber over det meste af skoleperiode 4A. Du arbejder hen i mod at afslutte fagene og forbereder dig til de afsluttende prøver, som er placeret til sidst i skoleperiode 4A.

Du skal altid til en afsluttende prøve i skriftlig dansk og i EOP samt i et eller flere gymnasiefag, afhængigt af hvilke fag der bliver udtrukket, og hvor mange afsluttende prøver du tidligere har været til. Du kan læse mere om de afsluttende prøver under prøvebeskrivelserne i afsnit 2.

Du har dansk A, samfundsfag B, et valgfag på C-niveau samt det fag, du har løftet fra C- til B-niveau eller fra B- til A-niveau.

3.3.28 Afsluttende prøve i projektopgave – EUX S4A og S4B

Varighed: 15 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med din projektopgave til den afsluttende prøve, der ligger i slutningen af tema, og følger også op på dit Dialogværktøj. Temaet er på ca. 15 dage, der kan fordeles over flere uger på S4A og S4B.

Din projektopgave består af

- Et produkt der afleveres og sendes til censor
- En disposition til dit mundtlige oplæg
- Et mundtligt oplæg ved den afsluttende prøve
- Et eller flere praksiseksempler

Se prøvebeskrivelse for den afsluttende prøve social- og sundhedsassistent i afsnit 2.8.15 for at vide mere om indhold og retningslinjer for projektopgaven.

I udarbejdelsen af projektopgaven aftaler du i samarbejde med din underviser vejledning efter behov. I arbejdet med projektopgaven kan du hente inspiration i Projekthåndbog på SOSU H.

I starten af dette tema vælger du, om du vil gå til den afsluttende prøve individuelt eller i en gruppe på højst 3 personer. I temaet skal du/I aflevere produktet. Produktet skal afleveres 5 hverdage før den afsluttende prøve.

Udarbejdelse af projektopgave

Du skal finde en relevant problemstilling og udarbejde en problemformulering, som du er interesseret i inden for dit kompetenceområde som social- og sundhedsassistent.

Din problemformulering er styrende for dit valg af, hvilke kompetencemål der er de væsentligste i din projektopgave. Til prøven skal du være forberedt på, at eksaminator og censor kan stille spørgsmål inden for alle kompetencemål med afsæt i din problemformulering.

Hvis du vælger at inddrage en case som en af dine metoder i din projektopgave, kan du beskrive casen i indledning eller i metodevalg.

Forberedelse til mundtlig prøve

I din forberedelse til prøven udarbejder du en disposition for det mundtlige oplæg. Din disposition skal vise, hvad du vil komme ind på i dit mundtlige oplæg under din analyse, praksiseksempel, konklusion og perspektivering.

Et praksiseksempel er en demonstration af en faglig handling. Dit praksiseksempel giver dig mulighed for at reflektere over sammenhængen mellem teori og praksis.

Praksiseksempler kan vises ved hjælp af demonstration af faglige handlinger under prøven eller som selvproduceret filoptagelse.

Et praksiseksempel kan fx være

- Sårpleje
- Måling af værdier
- Brug af screeningsredskaber
- Udførelse af aktivitet
- Kommunikation med borger, patienter, og kollegaer
- Forflytning og lejrning
- Brug af velfærdsteknologi
- Mundhygiejne
- Rene eller sterile procedure
- Metoder til tidlig opsporing

Du får mulighed for at indsamle data og afprøve og kvalificere handlemuligheder i praksis i løbet af skoleperiode 4.

Inden den afsluttende prøve får du standpunktskarakterer i de øvrige fag.

Sidste dag i temaet bliver det fejret, at du nu er uddannet social- og sundhedsassistent.

/ **Kompetencemål**

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.
5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9. Du kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.